

HRVATSKA RIJEČ

SUBOTICA, 8. LIPNJA 2007. - CIJENA 35 DINARA - BROJ 224

Informativno-politički tjednik. Izlazio od 1945. do 1956., obnovljen 2003. COBISS SR-ID 109442828

Susret mladih u Golubincima

**DUHOVNA OBNOVA
I DRUŽENJE**

INTERVJU

ANA PAPAC

AEROMITING NA AERODROMU »ČENEJ«

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ: Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/I, 24000 Subotica**UPRAVNI ODBOR:**Lazar Baraković (predsjednik),
Dušica Dulić, Zdenko Đaković,
dr. Marija P. Matarić, Pavle Pejićić,
Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Stipan Stantić, Zvonko Tadijan**DIREKTOR:**

Zvonimir Perušić

ODGOVORNA UREDNICA:

Jasminka Dulić

POMOĆNIK I ZAMJENIK**ODGOVORNE UREDNICE:**

Zvonko Sarić

REDAKCIJA: Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
Dušica Dulić (politika)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Zdenko Samardžija (povijest)
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)
Jelena Ademi (tehnički prijelom)**TEHNIČKI UREDNIK:**

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA: Zdenka Sudarević
Ljubica Vučković Lamić**LEKTORICA:** Katarina Vasilječuk**KOREKTOR:** Mirko Kopunović**TELEFON:** ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78**ŽIRO RAČUN:** 355-1023208-69**E-MAIL:** hrvatskarijec@tippnet.co.yu**WEB:** www.hrvatskarijec.co.yu**TISAK:** »Rotografika« doo Subotica

List je registriran kod Tajništva za informiranje Skupštine AP Vojvodine pod rednim brojem 73.

List je oporezovan PDV-om od 8 posto, po Službenom glasniku broj 140 od 1. siječnja 2005.

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

Koalicije

Nerijetko se u srpskoj javnosti stranke nacionalnih manjina doživljavaju kao nužne samo u prijelaznoj fazi k demokratskom društvu, kada ćemo, svi na neki, u dosadašnjoj povijesti, nepoznati način postati anacionalni »građani«. Često se tako ističe kako su nacionalno-manjinske stranke potrebne samo dotle, dok se društvo »u dovoljnoj mjeri« ne demokratizira i dok manjine ne »dobiju« sva svoja prava. Na stranu to, što se prava ne »dobivaju« kao poklon ili milostinja, nego – ili postoje ili ne u potpunosti za sve građane. Među proklamiranim nacionalno-manjinskim pravima svakako je i pravo na sudjelovanje u donošenju odluka o svim važnijim pitanjima. Drugim riječima pravo na autentično sudjelovanje u političkom životu na svim razinama. Pa čak i u demokratskom društvu ili, bolje reći, upravo u demokratskom društvu.

Upravo je stoga izjava novog predsjednika Narodne skupštine, kako je u Subotici sazrelo vrijeme da »nacionalne« stranke ne budu više dominantne i da »gradanske« stranke najkad pobjede, zazvučala, u najmanju ruku, neprihvatljiva i netaktična prema nacionalno-manjinskim strankama, dugogodišnjim partnerima »demokratskog bloka« u Subotici, Vojvodini i Srbiji.

Na ovu rukavicu, bačenu u lice pred lokalne izbore, koji vjerojatno slijede krajem godine, odgovorila je otvorenim pismom jedna od spomenute nacionalno-manjinske stranke u Subotici, Savez vojvodanskih Mađara, i zatražila ispriku za ovu uvredu. Druga nacionalno-manjinska stranka, Demokratski savez Hrvata u Vojvodini, na koju se ova izjava također odnosi nije za sada reagirala na ovu izjavu. Je li tomu razlog koalicijski dogovor, zahvaljujući kome su Hrvati dobili svog autentičnog predstavnika u republičkoj Skupštini na listi Demokratske stranke ili pak nešto drugo?

U svakom slučaju stranački savezi zasnovani su prije svega na obostranim interesima neovisno o tome je li stranka »velika« ili »mala« i ne bi trebali ugroziti programe onih »manjih«. Ukoliko nije interes »velikih« da manjinske stranke vremenom nestanu.

Do sada su u »demokratskom bloku« stranke nacionalnih manjina doživljavane kao poželjni partneri u borbi za demokratizaciju društva, ali svakako i za osvajanje vlasti na svim razinama. Jesu li »velikim« strankama samo potrebiti glasovi nacionalnih manjina ili »borba za demokraciju« podrazumijeva i participiranje nacionalnih manjina u vlasti na svim razinama – ostaje i dalje otvoreno pitanje.

U međuvremenu predstoje izbori na razini mjesnih zajednica. Možda je to uvertira za predstojeće lokalne izbore.

J. D.

Attila Szalai

Predstoje izbori za skupštine mjesnih zajednica u Općini Subotica

DSHV na mjesnim izborima – samostalno i u koaliciji 6,7

Upis vojvodanskih Hrvata na sveučilišta u Republici Hrvatskoj

Pravodobnim pripremama do željenog indeksa 14,15

Predstava »Pokondirena tikva« u izvođenju dramskog odjela HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora

Premijera za ovacije 28

Ljudevit Vučković Lamić, atletski sudac

Očevim stopama uz atletsku stazu 42,43

Reagiranje na polemiku u povodu teksta »Na frontu nema mudrovanja«

Trio Minhauzen

Još se niti jedna mlada nije udala, a da je tajila godine. Ako je i bilo dvojbe, provjeravao se matični list. U slučaju »Hrvatske riječi« matični list krije podatak o prodaji ovog tiskanog medija. Ovoliko polemike, tisuće praznih riječi, a glavne odrednice nema! Kolika je prodaja tjednika »Hrvatska riječ« za mandata Zvonimira Perušića? Još manje znamo kako je Perušić razvijao hrvatske medije time što ih je jednostrano gasio? Kako ratni reporter sada može zastupati inte-

nacionalne manjine u Srbiji još od ničim izazvanih ratnih godina. Koliko je moralan, svi znamo, a koliko je stručan, pokazuje njezina teza da se novinar u biti ne razlikuje od poštara. Ima toga još. On doslovno piše: »Koliko ja znam, a može se i provjeriti, u to su se vrijeme (pad Vukovara – primj. autora) sve jedinice vratile u svoja mesta i nitko nije morao poslije 18. studenoga odbijati ‘vojničku poslušnost’«.

Dakle, očito ne želi znati, a misli da nitko neće provjeravati.

1.500 vojnika do 12. lipnja 1992. godine! To naravno ne piše u dnu kavanskih čaša. I koga su razdvajale i štite snage UNPA, novinaru Mitiću?

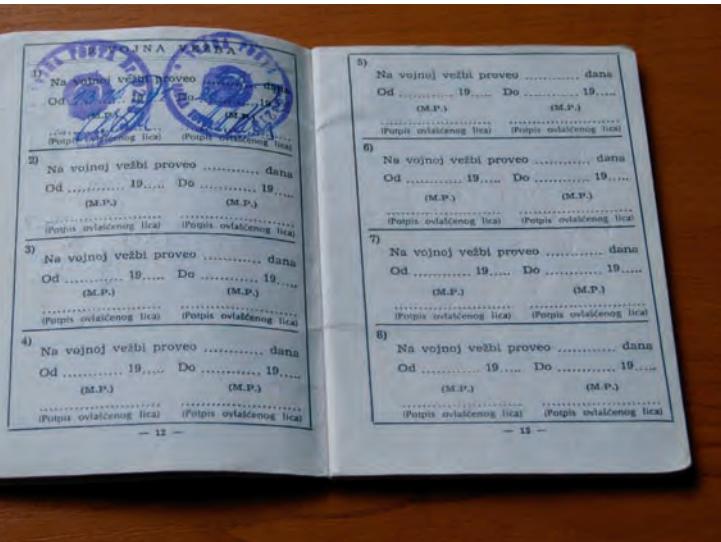
Velika laž je poput velikog bumeranga. Takva je i podmetanje mojeg navodnog angažiranja na vukovarskom bojištu. Jasno je da se zaigralo na sve ili ništa. Takozvani dokaz je bio sugestivna pretpostavka, a odgovor je ipak nedvojben. Faksimil vojne knjižice (original je dat na uvid urednici)! Jedinica je bila na vojnoj vježbi, a ne na ratnom zadatku. Mjesto boravka je Bezdan. Od Bezdana do Vukovara zračnom linijom ima 50 kilometara! Kom diletantu bi palo na um odatle gađati i kojim oružjem? Hoće li se tako zamesti trag do odgovora o katastrofičnoj prodaji tjednika »Hrvatska riječ«?

Odvratiti jedinicu da ne pređe na hrvatski teritorij bilo je za mene relativno lako. Uz mene je bilo 72 mojih sugrađana, a samo 12 ih je otišlo u rat. Za trajanja vojne vježbe ne važe pravila vojnog suda, ali ima indirektnih sankcija. Postoji epizoda iz tih dana o vojnom uhićenju i zatvaranju. Postoji i sudski proces u tom razdoblju protiv mene izravno od ministra pravde

u Vladu Radomanu Božoviću. Ima i drugih detalja kao što je gubitak radnog mesta, ali ja od toga ne pravim politički i novinarski profit! To ne znači da će dozvoliti neozbiljnost Zvonimiru Perušiću i njegovoj Minhauzen skupini, da se skrene sa stvarne teme. Kako je odlučio biti ratni reporter za »Subotičke novine« s hrvatske bojišnice? Da nije pročitao u Mitićevim »Večernjim novostima« kako Srbija nije u ratu?

U ovom slučaju nailazimo i na kolateralnu štetu. Lazo Vojnić Hajduk zapao je u stanje straha i jeze. Mitić i Perušić navjestili su mu osobno nazočnost pričuvnog časnika jugovojske koji je granatičar Vukovar iz Vukovara s udaljenosti od 50 kilometara! Ne mogu vjerovati! Ipak je povjeroval i napisao tako što kao nedvojbenu tvrdnju. Baš nema sreće s novinskim člancima. Uvijek posljednji sazna što je napisao. To je trebala biti njihova zamka za one naivne čitatelje, a ulovio se Lazo. Sad mora strepjeti i jezu podnositi zarad odgovornosti od javno izrečene bedastoće. No, nije mu prvi puta i mogu mu oprostiti, ako se javno ispriča!

D. Jurakić

Faksimil vojne knjižice Dragana Jurakića

rese hrvatske nacionalne manjine u informiranju?

Umjesto odgovora dobili smo optužbu: Taj što pita – još je gori! Za svjedoka je pozvan dopisnik »Večernjih novosti« iz Subotice M. Mitić. Ovjereni ljubitelj hrvatske

Samo najosnovnije – Vijeće sigurnosti UN donijelo je 21. veljače 1992. godine rezoluciju 743 o slanju mirovnih snaga pod nazivom UNPA (United Nations Protected Areas) u Hrvatsku. Na sektor Istok (Baranja) raspoređeno je

U prošlom broju našeg tjednika, tehničkom pogreškom, izostala je iz teksta *M. Mitić* pod naslovom »Jurakić sada puca čorcima« prva rečenica. Ispričavamo se autoru i čitateljima. Rečenica glasi: »Poslije ljutnje, sada me Dragan Jurakić, urednik TV Tjednika, uveseljava svojim pisanjem. Umjesto ‘ratnog huškanja’ sada Jurakić postavlja pitanje ‘kako se devedesetih godina M. Mitić, odnosio prema nama’«.

► Dok se nisam opredijelio, mogao sam birati.

► Ne bih pao na ispitu
da sam znao objasniti silu teže.

Dujizmi

► Ili ćemo ući u Europu ili je neće biti.

► Da nije sumnja, ne bi otišao u filozofe.

U Hrvatskom nacionalnom vijeću

Sastanak o formiranju hrvatskog odjela u Gimnaziji

Neposredno prije zatvaranja ovoga broja »Hrvatske riječi«, u Subotici je trebao otpočeti sastanak na kojem bi, kako je najavljen, trebalo biti riječi o formiranju odjela na hrvatskom jeziku u Gimnaziji »Svetozar Marković« u Subotici. Ovome bi susretu trebali prisustovati pokrajinski tajnik za obrazovanje Zoltan Jeges, potpredsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća Josip Ivanović, predsjednica Izvršnog odbora HNV-a Slavica Peić, član IO HNV zadužen za obrazovanje Jašo Šimić te član tima za izradu Platforme o obrazovanju na hrvatskom jeziku Dujo Runje. O rezultatima ovoga susreta moći će pročitati u sljedećem broju »Hrvatske riječi«.

D. D.

Nakon usuglašavanja Odluke o izboru zastupnika

Prijedlog upućen Skupštini AP Vojvodine

Koordinator vladajuće koalicije i šef zastupničkog kluba Demokratske stranke za europsku Vojvodinu u pokrajinskoj Skupštini prof. dr. Dragoslav Petrović saopšio je na konferenciji za novinare da je usuglašen Prijedlog odluke za izmjenu i dopunu Odluke o izboru zastupnika u Skupštinu AP Vojvodine, te je taj prijedlog 4. lipnja upućen u skupštinsku proceduru.

Predložene izmjene, uz prethodnu suglasnost predstavnika nacionalnih vijeća nacionalnih zajednica u Vojvodini, predviđaju, po principu afirmativne akcije, zagarantiranih najviše 12 zastupničkih mesta u sljedećem sazivu vojvodanskog parlamenta: tri za mađarski kolektivitet, po dva za slovački i hrvatski i po jedno zastupničko mjesto za rumunjski, romski, rusinski, makedonski i bunjevački manjinski kolektivitet.

Prijedlog Zakona o izboru članova vijeća nacionalnih manjina

Ponuđena pogrešna rješenja

Predstavnici nacionalnih vijeća nacionalnih manjina održali su koordinativni sastanak 6. lipnja u Beogradu na kojem se vodila rasprava o Zakonu o izboru članova vijeća nacionalnih manjina i funkcioniranju nacionalnih vijeća, koji je predložen od strane Vlade Republike Srbije. Prema riječima predsjednika Hrvatskog nacionalnog vijeća Branka Horvata, nakon rasprave je zaključeno kako su u prijedlogu ovoga Zakona ponuđena pogrešna rješenja kojima predstavnici nacionalnih vijeća nisu zadovoljni. Na koncu sastanka dogovoren je formiranje radne grupe koja će izraditi prijedloge za izmjenu predloženog Zakona. Sastanku je prisustvovao i potpredsjednik Skupštine Republike Srbije Esad Džudžević.

Z. S.

Kada se prijedlog prihvati, istaknuo je prof. Petrović, bit će ispunjene obveze iz članova 180. i 79. Ustava Republike Srbije. Očekuje se da će se Skupština Vojvodine o predloženim izmjenama izjašnjavati 19. ili 20. lipnja, kako bi se blagovremeno pripremili birački spiskovi pripadnika nacionalnih manjina. Zastupnici nacionalnih zajednica birali bi se po većinskom sustavu, s biračkih spiskova koji trebaju obuhvatiti 50 posto plus jedan pripadnika određene nacionalne zajednice u odnosu na broj sa posljednjeg popisa stanovnika. Predloženo je da se osigura i najmanje 100 potpisa za svakog pojedinačnog kandidata za zastupnika.

Punu suglasnost za ovakve izmjene u vladajućoj koaliciji, koju čine Demokratska stranka, Savez vojvodanskih Mađara, Liga socijaldemokrata Vojvodine i Pokret snaga Srbije, dali su DS i SVM, a očekuje se da će se, nakon sjednica stranačkih tijela, suglasiti i ostali koalicioni partneri. I drugi zastupnički klubovi i političke stranke, koje participiraju u aktualnom sazivu vojvodanskog parlamenta, obaviješteni su o novom prijedlogu.

Pokrajinsko tajništvo za upravu, propise i nacionalne manjine raspisalo je

NATJEČAJ

za ovogodišnju raspodjelu transfernih sredstava općinama u kojima je jezik i pismo nacionalne manjine u službenoj uporabi. Rok za podnošenje prijava je do 22. lipnja 2007. godine, a sredstva u iznosu od 4.500.000,00 dinara će se koristiti za sufinciranje projekata, vezanih za primjenu, statutom općine i grada Novog Sada utvrđene službene uporabe jezika i pisama, a prvenstveno za:

- tiskanje dvojezičnih ili višejezičnih obrazaca koji se koriste u radu tijela uprave ili za druge potrebe,
- pripremu odgovarajućih kompjutorskih programa za rad u uvjetima multijezičnosti i stvaranje uvjeta za njihovu realizaciju,
- troškove izrade i postavljanja ploči s nazivom tijela i organizacija, naseljenog mesta na putnim pravcima, ulica i trgova ispisanih i na jezicima nacionalnih manjina koji su u službenoj uporabi u naseljenom mjestu, općini ili gradu Novom Sadu.

Na natječaj se mogu prijaviti isključivo:

- općine i grad Novi Sad, u kojima je utvrđena službena uporaba jezika i pisama nacionalnih manjina na cijelom teritoriju ili pojedinim naseljenim mjestima, preko službi za opće i upravne poslove,
- službe mjesnih zajednica naseljenih mesta u kojima je utvrđena službena uporaba jezika i pisama ili dijelovima naseljenih mesta gdje u većem broju žive pripadnici nacionalnih manjina,
- javne službe i organizacije koje vrše javna ovlaštenja koje imaju uvjeta i mogućnosti realizirati prihvaćeni posao.

Prijava na natječaj se podnosi na srpskom jeziku ili na jeziku nacionalne manjine koji je u službenoj uporabi u AP Vojvodini s naznakom za koju namjenu se sredstva traže. Prije se podnose osobno, predajom pisarnici pokrajinskih tijela uprave u Novom Sadu, u prizemlju zgrade Izvršnog vijeća AP Vojvodine ili se upućuju poštom na adresu: Pokrajinsko tajništvo za propise, upravu i nacionalne manjine, 21000 Novi Sad, Bulevar Mihajla Pupina 16. Prije se podnose isključivo na natječajnim obrascima, koji se mogu dobiti u općini, Tajništvu ili skinuti s internet adrese: www.vojvodina.sr.gov.yu ili www.puma.vojvodina.sr.gov.yu

UKRATKO**Srebreničani tuže UN i Nizozemsku**

Obitelji žrtava genocida u Srebrenici su UN i Nizozemsku zato što su propustile da zaštite civile u toj enklavi. Odvjetnici obitelji žrtava iz Srebrenice tvrde kako je Nizozemska odbila pružiti ključnu podršku svojim vojnicima tijekom napada Vojske Republike Srpske na Srebrenicu u srpnju 1995. godine. Nizozemska je odbila pružiti ključnu potporu iz zraka svojim vojnicima koji su branili Srebrenicu, što je omogućilo snaga bosanskih Srba da odvedu i ubiju 8.000 do 10.000 Bošnjaka, priopćili su nizozemski odvjetnici.

Mladića u Haag! Sad!

Povodom posjeta Carle del Ponte, glavne tužiteljice Međunarodnog tribunala za bivšu Jugoslaviju Beogradu, aktivisti i aktivistkinje pokreta moJA inicijacijaTlva izveli su akciju blokade državnih institucija pod nazivom – »Naše godine nisu za gubljenje! Mladića u Hag! Sad!».

Tijekom sastanka premijera Srbije Vojislava Košturnice i tužiteljice Carle del Ponte, aktivisti i aktivistkinje pokreta iz Novog Sada, Beograda, Kragujevca i Niša blokirali su rad institucija Republike Srbije podsjećajući ih kako nesuradnjom s Tribunalom blokiraju napredak Srbije.

»Izbjeglice s Kosova ne u Vojvodinu«

Zastupnik SVM Balint Pasztor kaže kako Vojvodini prijeti opasnost od nasilne promjene etničke strukture. Pasztor je izjavio kako Vojvodini, po proglašenju konačnog statusa Kosova i mogućeg novog vala izbjeglica, prijeti nova nasilna promjena etničke strukture. »Mogućnost novog vala izbjeglica i posljedične nasilne promjene etničke strukture su realna opasnost, na što moramo skrenuti pozornost jer se po Ustavu Srbije postaje razmijere stanovništva ne mogu mijenjati«, rekao je Pastor. »Svi veoma dobro znamo, poučeni iskuštvom iz devedesetih, da su tadašnje izbjegličke kolone u velikoj mjeri nasejavane u Vojvodini, prvenstveno u sjevernim dijelovima, gdje Mađari i ostale nacionalne manjine žive u većem broju, zbog čega opravdano strahujemo kako bi se povijest mogla ponoviti«, kaže Pasztor za novosadski Dnevnik.

Predstoje izbori za skupštine mjesnih zajednica u Općini Subotica

DSHV na mjesnim izborima - samostalno i u koaliciji

Predstojeći izbori, koji će bit održani 17. lipnja, su posebice važni za žitelje prigradskih mjesnih zajednica zbog brojnih problema, koje će u sljedeće četiri godine trebati rješavati izabrani kandidati

Mjesne su zajednice institucije lokalne samouprave i samoorganiziranja preko kojih se građani uključuju u poslove općine glede rješavanja zajedničkih interesa i potreba. Izbori za članove skupština mjesnih zajednica Općine Subotica bit će održani 17. lipnja. Na ovim izborima sudjelovat će i kandidati Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, a predstojeći izbori su posebice važni za žitelje prigradskih mjesnih zajednica zbog brojnih problema, koje će u sljedeće četiri godine trebati rješavati izabrani kandidati.

Antun Lulić, jedan od koordinatora DSHV-a za dolazeće izbore za članove skupština mjesnih zajednica, kaže kako se više od mjesec dana radilo na pripremama, formirajući listu kandidata i prikupljajući potrebnog broja potpisa za kandidate.

Antun Lulić

PRIPREME ZA IZBORE: »Demokratski savez Hrvata u Vojvodini oformio je odbor za provođenje i pripremu kandidata za ove izbore. Obišli smo većinu mjesnih organizacija DSHV-a, održali sastanke s predsjednicima i članovima mjesnih organizacija i pokrenuli akciju za kandidiranje za izbore članova skupština mjesnih zajednica. Glede izbora mnogo posla je obavljeno, kao što je prijavljivanje kandidata i osiguranje podrške«, kaže Lulić i napominje kako će mjesne organizacije DSHV-a na izborima sudjelovati samostalno ili u koaliciji s drugim strankama.

»Predsjedništvo DSHV-a donijelo je odluku da mjesne organizacije DSHV-a mogu odlučivati hoće li s nekom strankom demokratske opcije, eventualno, formirati koaliciju ili će samostalno sudjelovati na izborima. Vodstva i članovi mjesnih organizacija najbolje poznaju situaciju u svojim mjesnim zajednicama i shodno tome donijeli su odluke o samostalnom ili koaliciskom sudjelovanju na izborima«.

ODABIR KANDIDATA: Za jednog kandidata za ove izbore potrebno je bilo prikupiti 30 potpisa, a ako su na listi četiri kandidata onda je bilo potrebno prikupiti 100 potpisa. Liste kandidata su se morale zaključiti do 1. lipnja. Kandidati DSHV-a sudjeluju na ovim izborima u mjesnim zajednicama: Gat, Bajmok, Ker, Bikovo, Ljutovo, Aleksandrovo, Verušić, Stari Žednik, Tavankut, Novo Selo, Mali Bajmok, Mala Bosna, Đurđin i Palić.

Predsjednik DSHV-a Petar Kuntić kaže kako je nedavno, zbog rješavanja određenih problema u ovoj stranci, isključeno nekoliko članova od kojih su neki obnašali dužnost predsjednika mjesnih organizacija, te je proteklih tijedana obavljen izbor novih dužnosnika u mjesnim organizacijama Aleksandrovo, Palić, Đurđin i Sjever-Jug.

»Naša stranka sprovedla je brojne aktivnosti gledajući pripremu za predstojeće izbore za članove skupština mjesnih zajednica. Koordinatori Pere Horvacki i Antun Lulić pomažu mjesnim organizacijama DSHV-a da se što bolje organiziraju za ove izbore. Nije problem pobijediti u nekoj mjesnoj zajednici, nego je problem imati dovoljno ljudi koji su spremni volonterski raditi četiri godine za građane mjesne zajednice. Zbog toga je važan odabir kandidata«, kazao je Kuntić.

PROBLEMI PRIGRADSKIH NASELJA: Sadašnji predsjednik Savjeta skupštine mjesne zajednice Verušić Miroslav Kiš prvi je na izbornoj listi DSHV-a u ovoj mjesnoj zajednici.

»U pitanju je prigradska mjesna zajednica koja ima tipične seoske probleme. Realizacija izgradnje doma mjesne zajednice Verušić je završena. Tako je, nakon 15. godina od osniva-

Miroslav Kiš

vanja, naša mjesna zajednica dobila službene prostorije, ali ima još mnogo problema koje treba rješavati i zbog toga su ovi izbori važni za nas. Na našoj izbornoj listi su kandidati koji žele raditi na rješavanju tih problema i to su većinom mlađi ljudi. Problemi koje želimo rješiti su uvođenje fiksne telefonske mreže, sprovođenje plinofikacije i kablovskog televizijskog kanala, te izgradnja i popravak putova. Konkurirat ćemo s našim projektima i u budućnosti očekujemo veću pomoć od Općine. Smatram da je veoma važno ulagati u lokalne zajednice, jer one su osnova za razvitak cijelokupnog društva», kaže Miroslav Kiš.

Poljoprivredni proizvođač *Antun Nađheđeši* prvi je na izbornoj listi DSHV-a u mjesnoj zajednici Mala Bosna i prema njegovim riječima buduće članove skupštine ove mjesne zajednice čeka mnogo posla.

Antun Nađheđeši

»U našoj mjesnoj zajednici ima mnogo salas i mnoge puteve bi trebalo popraviti kako bi se time olakšao život onima koji stanuju na tim salasima. Prije svega bi trebalo izgraditi cestu prema Hrvatskom Majuru, koji je sada zemljani put i na jesen i zimu je teško prohodan, a petnaestero djece s Hrvatskog Majura dolazi ovdje u školu. Također bi se trebala realizirati i izgradnja staze za bicikliste pokraj ceste od Male Bosne do Bajmoka zbog sigurnosti u prometu. Domet postavljenih antena za internet nije dovoljan da pokrije cijelo naselje i trebalo bi postaviti još jednu takvu antennu. Jedan od problema je i dotrajali krov na crkvi Presvetog Trojstva, koji bi se trebao obnoviti. Ulaganja su potrebna i za održavanje školske zgrade, a najvažnije je postaviti ogradu oko školske zgrade, koja se nalazi u prometnoj ulici. Problem su i dotrajale drvene bandere koje bi trebalo zamijeniti betonskim. Sve su to poslovi, koje su kandidati s naše liste spremni početi rješavati«.

POBOLJŠANJE UVJETA ŽIVOTA: Aktualni predsjednik mjesne zajednice Stari Žednik Mirko Ostrogonac, prvi je na izbornoj listi DSHV-a u ovoj prigradskoj mjesnoj zajednici, gdje je, prema njegovim riječima, u posljednje četiri godine mnogo urađeno za poboljšanje uvjeta života njenih žitelja.

»Kontinuitet rada je važan i zbog toga smo nastojali da na našoj listi polovicu kandidata čine oni koji su već uključeni u rad mjesne zajednice, a drugu polovicu oni kandidati koji se žele uključiti u rad. Svake godine poklanjali smo pažnju investicionim ulaganjima u infrastrukturne projekte. Ti iznosi su se kretali od 1 do 4 milijuna dinara. Obnovili smo zgradu zdravstvene ambulante, jedan dio trotoara i izgradili nove trotoare, obnovljen je krov škole, kao i Dom kulture, koji je bio u zaista jadnom stanju. Osim tih investicijskih poslova nastojali smo obogatiti kulturnu sferu i sportske aktivnosti, a nastojali smo evidentirati i socijalnu problematiku, naročito kod starijih obitelji. Jedan od poslova, koji je već započeo, je podizanje nove trafo-stanice za skupinu salaša prema Bačkoj Topoli zbog sadašnjeg slabog napona električne energije. Ove jeseni treba započeti i postavljanje instalacija za plin i kablovsku televizijsku mrežu, te zamjena dosadašnje telefonske instalacije u dužini od 18 kilometara. Planira se i postavljanje rasvjete na školskom igralištu, kao i izgradnja igrališta za djecu mlađe dobi. Važan segment rada naše mjesne zajednice je i aktivnost glede zaštite životnog okoliša, glede cega pomažemo Ekološkom forumu žena«, kaže

Mirko Ostrogonac

Mirko Ostrogonac i ističe da je za obavljanje svih tih poslova važna podrška birača, koji će svojim glasovima podržati sprovođenje daljnjih radova i aktivnosti u njihovoj mjesnoj zajednici.

Z. Sarić

Formirane izborne liste

Mjesne organizacije DSHV-a samostalno će sudjelovati na izborima za članove skupština mjesnih zajednica Općine Subotica u mjesnim zajednicama: Aleksandrovo, Đurđin, Ker, Mala Bosna, Mali Bajmok, Novo Selo, Stari Žednik, Tavankut i Verušić.

U mjesnoj zajednici Palić DSHV će sudjelovati na izborima u koaliciji sa Savezom vojvođanskih Mađara i u koaliciji s Demokratskom strankom u mjesnim zajednicama: Bajmok, Bikovo, Gat i Ljutovo.

General Zdravko Tolimir u Haagu

Umirovljeni general Vojske Republike Srpske Zdravko Tolimir nije se želio pred Tribunalom izjasni o krivnji. On je tvrdio da je uhićen u Srbiji, čiji je državljани, a zatim nezakonito prebačen u Republiku Srpsku. Prema pravilima Tribunal, Tolimir će pred suca ponovno biti izведен za mjesec dana kako bi se izjasnio osjeća li se krivim po optužnici koja ga tereti za genocid i druge zločine nad Bošnjacima u Srebrenici i Žepi. U Ministarstvu unutarnjih poslova Srbije nisu imali komentar na tvrdnju Tolimira da je uhićen u Srbiji, a zatim prebačen u Bratunac, u Republiku Srpsku.

Hrvatsko usklađivanje s EU

Hrvatski će sabor 26. sjednicu, posljednju prije ljetne stanke, početi 13. lipnja, a trajat će do 13. srpnja, odlučilo je saborsko Predsjedništvo. Predsjednik Sabora Vladimir Šeks na konferenciji za novinare, izvjestio je da je na predloženom dnevnom redu 26. sjednice 60 točaka, među kojima i 12 zakona kojima se hrvatsko zakonodavstvo usklađuje s propisima EU-a. Izvjestio je i da će, kada Sabor raspravi i izglasuje te zakone, ukupno u dosadašnjem ovogodišnjem radu donijeti 37 »europskih zakona«, a Vlada će, Saboru uputiti još 20-ak takvih zakona čime će se ispuniti plan za ovu godinu o donošenju 55 zakona usklađenih s europskim.

Očekivana inflacija šest posto

Ukupna inflacija u Srbiji na kraju godine će, prema projekcijama Narodne banke Srbije biti oko šest posto, a bazna oko tri posto.

Ratifikacija CEFTA u rujnu

Srbija će do kraja rujna ratificirati Sporazum o jedinstvenoj zoni slobodne trgovine u Jugoistočnoj Europi. Prema njenim riječima, zemlje-potpisnice suglasile su se s Akcionim planom Vlade Srbije za duhansku industriju, koji predviđa izjednačavanje akciza na domaće i strane cigarete 1. siječnja 2008. i povećanje carine s 15 na 57,6 posto.

Zoran Milanović, novi predsjednik Socijaldemokratske partije u Hrvatskoj

Novi predsjednik, za novi SDP

Milanović spreman za radikalne promjene, drugačiji SDP, te najavio samostalan izlazak na predstojeće parlamentarne izbore i pobjedu nad HDZ-om * Čelnici drugih stranaka prepoznaju ga kao primjer generacijske smjene u političkoj eliti Hrvatske

Pripremila: Dušica Dulić

Novi predsjednik Socijaldemokratske partije (SDP-a) u Hrvatskoj je Zoran Milanović, izabran na konvenciji 2. lipnja. Budući da niti jedan od četiri kandidata nije imao natpolovičnu većinu, u prvome krugu su iz izborne utrke ispali Milan Bandić i Tonino Picula, a u drugome krugu je iz ove političke borbeispala i Željka Antunović. Milanović je u drugom krugu glasovanja dobio 828 glasova, a njegova protukandidatkinja Željka Antunović 675. On je ovim izborom postao drugi šef SDP-a. Ivica Račan je stranku vodio 17 godina, a umro je krajem travnja 2007. godine. Dvadesetak dana prije smrti podnio je ostavku

je članove SDP-a da krenu dalje u izbornu pobjedu nad HDZ-om, onako kako bi to htio Ivica Račan, da okupljaju, a ne razdvajaju, dodavši da će se držati svake svoje riječi izgovorene u kampanji za predsjednika SDP-a.

U hrvatskim su medijima iznošene procjene kako izbor Milanovića na čelo SDP-a donosi radikalne promjene, na koje je članstvo SDP-a očito bilo spremno. Naime, Milanovićeve metode i način razmišljanja po mnogo čemu se razlikuju od stila njegovog prethodnika. On je i tijekom kampanje tražio promjene, za razliku od njegovih protukandidata koji su članovima obećavali kontinuitet. Nakon

Milanović će ih, a to je i poručio, pustiti da posao odrade do kraja. Ujedno, u slučaju SDP-ove parlamentarne pobjede Milanović će imati i »pravi« legitimitet da postavi SDP na nove temelje, osnova čega su promjene i to radikalne. Nema sumnje da će uskoro javnosti istaknuti i premijerskog kandidata Ljubu Jurčića te da će SDP pokušati na tom dvojcu povećavati sadašnji rejting.

Novi predsjednik SDP-a Zoran Milanović je gostujući u emisiji Nedjeljom u dva na HRT-u najavio i kako SDP planira samostalno izaći na izbore, a s HNS-om je moguća postizborna koalicija. Izjavio je i kako u novoj vladi ima

dvije najvažnije pozicije u vladu. U svezi sa statusom Srba povratnika, stav novog predsjednika najčešće oporbene stranke je da oni svakako trebaju dobiti pravo na otkup stanova što bi mogla biti odredena ruka pomirenja s građanima srpske nacionalnosti.

STRANAČKE REAKCIJE: Predsjednik HDZ-a Ivo Sanader, komentirajući izbor Milanovića, istaknuo je kako je SDP dobio predsjednika i da HDZ poštuje tu činjenicu. Međutim, dodao je, kako je pobijedio Račana 2003. te da će tako pobijediti i Milanovića 2007. godine. Na upit zašto nije čestitao SDP-u na izboru novog predsjednika stranke, Sanader je odgovorio kako to nije demokratska praksa, te da bi bilo »ligejerno zaželjeti uspjeh nekomu protiv koga se borimo i želimo ostvariti pobjedu. Za razliku od njega, Vladimir Šeks je čestitao Milanoviću, te ocijenio kako je njegov izbor očito bio uvjetovan zahtjevom za promjenama i novim licima u SDP-u.

Predsjednik HSP-a Anto Đapić čestitao je Zoranu Milanoviću na izboru za predsjednika SDP-a, ocjenjujući kako je pred njim sigurno velik posao, s obzirom na velika očekivanja njegove baze.

Potpredsjednik HSS-a Božidar Pankretić u je rekao kako je Milanović jedan od rijetkih političara koji ne dolazi iz 90-ih godina, te da nastupaju odredene generacijske smjene i to drži pozitivnim. Predsjednica HNS-a Vesna Pusić je dodala kako HNS ostaje na istim pozicijama, da i dalje postoji mogućnost suradnje sa SDP-om te kako se nuda da će suradnja napredovati.

Predsjednica HSLS-a Durđa Adlešić je ocijenila kako »Milanović donosi novu generaciju i smjenu starih«, što je, kako smatra, »definitivno novi SDP«.

Predsjednik IDS-a Damir Kajin je ocijenio kako »Milanović može dobiti parlamentarne izbore iako je sigurno da ih HDZ neće izgubiti bez borbe pa tek počinje prava izborna bitka«.

Zoran Milanović i Ljubo Jurčić: dvojac koji najavljuje pobjedu nad HDZ-om

na mjesto predsjednika zbog teškog zdravstvenog stanja. Novozabrani predsjednik će voditi SDP do redovite izborne konvencije, koja će biti održana poslije parlamentarnih izbora, na jesen.

POBJEDOM DO PROMJENA: Novi predsjednik SDP-a pozvao

proglašenja pobjede Milanović je ponovno poručio da više ništa neće biti isto i da SDP neće biti isti. Ipak do parlamentarnih izbora njegovi stranački istomišljenici i neistomišljenici ne trebaju očekivati veća iznenađenja ili promjene. Izborni timovi su formirani i

mjesta za Radimira Čačića, ali ne na premijerskom mjestu na kojem pak vidi Ljubo Jurčića. U novoj vladu vidi i Vesnu Pusić i misli kako bi bila dobra kandidatkinja za ministricu vanjskih poslova. No, HNS-u ipak zamjera što kao slabija stranka od SDP-a želi uzeti

Održana sjednica Vijeća DSHV-a

I dalje protiv rušenja zgrade subotičkog kazališta

Demokratski savez Hrvata u Vojvodini i dalje je protiv rušenja tri četvrtine zgrade subotičkog Narodnog kazališta, odlučeno je na sjednici Vijeća ove stranke.

se obvezuje da će se prilikom tretmana spomenika kulture pridržavati određenih principa zaštite spomenika kulture», a da je »evidentno da principi zaštite spomenika kulture nisu pošti-

DSHV smatra da je time »zanemaren princip očuvanja autentičnosti zgrade kao i princip očuvanja svih historijskih slojeva na jednom objektu. U slučaju subotičkog kazališta dio objekta koji je rekonstruiran 1904. i 1927. godine proglašen je bezvrijednim i predviđen je za rušenje, što čini najveći dio zgrade», navodi se u pismu.

DSHV od ministra kulture traži da pokrene proces revizije konzervatorskih uvjeta i projekta za rekonstrukciju Narodnog kazališta u Subotici, kako bi se ispravile navedene nepravilnosti i sačuvao od rušenja ovaj izuzetno vrijedan spomenik kulture u Subotici, te izvršila tehnička zaštita i revitalizacija objekta po principima zaštite i revitalizacije spomenika kulture.

Osim toga na ovoj sjednici su usvojeni pravilnici, koje je pripremio *Ivan Karan*, o organiziranju i funkcionaliranju mjesnih organizacija stranke, mladeži DSHV-a, o stegovnoj odgovornosti i članarini, a s dnevnog reda je skinut i vraćen na razmatranje Pravilnik o radu podružnica stranke. Vijećnici su izabrali za novog glavnog i odgovornog urednika stranačkog glasila »Glas ravnice« nekadašnjeg ravnatelja ovog lista i nekadašnjeg urednika subotičkog dvotjednika na hrvatskom jeziku »Žig« *Vojislava Sekelja*.

Odlučeno je da će 17. obljetnica stranke biti svečano obilježena 13. srpnja, a da će prvo tijedna u kolovozu biti organizirano putovanje za članove i simpatizere na izvore Šume, Mostar, Međugorje i Sinj.

J. D.

Sačuvati od rušenja Narodno kazalište: zaključak je vijeća DSHV-a

DSHV je uputio pismo novom ministru kulture Republike Srbije *Vojislavu Brajoviću* u kojemu se upozorava da je »naša država potpisnik većeg broja međunarodnih dokumenata kojima

vani prilikom izrade Konzervatorskih uvjeta za rekonstrukciju, jer projekt za rekonstrukciju, odnosno novo kazalište, zahtijeva rušenje tri četvrtine postojećeg zaštićenog objekta«.

Reagiranje SVM-a na izjavu Olivera Dulića

Uvreda za stranke nacionalnih manjina

Nakon što je predsjednik Skupštine Republike *Oliver Dulić* u hrvatskom programu Radio Subotice izjavio, kako je »u Subotici sazrelo vrijeme da nacionalne stranke ne budu više dominantne i da te stranke, koje u svojim redovima imaju pripadnike svih nacionalnosti, a koje prije svega ne brinu o pitanjima prava nacionalnih manjina, najzad pob jede i u Suboticu« Savez vojvodanskih Madara uputio je 1. lipnja pismo Oliveru Duliću u kojemu su ocijenili da ova izjava za »Subotičane, pripadnike nacionalnih manjina predstavlja najveću moguću uvredu«.

Predsjednik SVM-a *István Pásztor* je ocijenio, da je stav Olivera Dulića kao predsjednika Narodne skupštine »i u tom svojstvu predsjednika svih građana, čak i onih koji su glasali za stranke nacionalnih manjina« neprihvatljiv i da »predstavlja čak i omalovažavanje stranke

čiji predsjednik sjedi upravo u zastupničkom klubu Demokratske stranke u republičkom parlamentu«.

Podsjećajući na izjave Dulića prije izbora za predsjednika Skupštine Pásztor je ocijenio kako »umjesto da Vas brine rječnik koji se koristi i ozračje koje vlada u najvišem predstavničkom domu Srbije, bavite se predstojećim lokalnim izborima u Subotici. I radite to na način suprotan onom za koji se zalažete u domu čiji ste predsjednik. Prema mom dubokom uvjerenju Vaša izjava predstavlja najtipičniji primjer intolerancije prema različitosti i zasigurno doprinosi netoleranciji, nekulturi i podjelama u Subotici« navodi se u pismu.

Pásztor je pozvao Olivera Dulića da se ispriča svim građanima »koje je svojom neprimjerenom izjavom uvrijedio«.

J. D.

Mr. Ana Papac, predavačica na Višoj školi za marketing, trgovinu i turizam

Jednom profesor, uvijek profesor

Akademsku karijeru započela je kao asistentica na Ekonomskom fakultetu* Zbog obiteljske tragedije bila je primorana zaposliti se u praksi, radeći na finansijskim poslovima u Subotičkoj toplani

Odnedavno je ponovno za katedrom, ovoga puta na privatnom fakultetu

Razgovor vodio: Dražen Prćić

Profesorica Ana Papac tijekom svoje akademske i profesionalne karijere ogledala se i u teorijskom i praktičnom dijelu branše koju je izabrala za svoju životnu profesiju. Isprvu je bila profesorica, potom je stjecajem životnih okolnosti napustila katedru i otišla raditi u »Subotičku toplanu«, da bi se poslije niza godina rada u praksi na koncu ponovno vratila za katedru. Jer, tko je jednom bio profesor, uvijek ostaje profesor. Za katedrom ili u praksi.

HR: Mladi, a posebice studenti, često su u prilici na početku svakog razgovora izreći nekoliko riječi o sebi u obliku kraćeg predstavljanja i iznošenja stava o vlastitoj osobnosti. Kako biste Vi, u takvoj maniri, započeli priču o sebi?

Rodena sam i odrasla u lijepom, zelenom gradu Somboru. Kada? U prošlom vijeku (ha,ha,ha). O godinama bih najradije govorila u stilu velikog Galileja Galileja.

Naime, upitan koliko godina ima, on je odgovorio: »Osam ili deset, nisam siguran, iako je prema kalendarskom računanjtu trebao reći 50, 60... Galileo je tu svoju izjavu pojasnio riječima: »Imam godine za koje mislim da su mi ostale do kraja života. One koje su prošle, na koje Vi vjerojatno mislite, nemam više... Je li tih osam godina koje imam malo, ovisi o kutu gledanja. Ali mogu biti važnije od svih proteklih«.

I bile su. Posljednjih osam godine Galileova života bile su njegove najplodnije godine. Iz tog razdoblja života je u svjetsku riznicu znanja 1638. godine dao i svoju najznačajniju knjigu »Zakoni mehanike«, opisavši u njoj temelje mehanike kakvu danas znamo i dalje izučavamo. E, tako i ja imam 20, 30 ili koliko već godina. U svakom slučaju živim ostatak svog života, kao i svatko od nas tko je napunio 40, a pogotovo 50 ili više godina. Koliko će one biti plodne? Ovisi isključivo o nama samima.

HR: Kakva ste bili studentica, a potom i asistentica na svom Ekonomskom fakultetu?

Bila sam dobra studentica i kao takva svake godine nagradjivana od strane Sveučilišta u Novom Sadu. Ovo napominjem ne zbog osobne hvale, već u namjeri motiviranja mlađih da učenju pristupe s puno više ozbiljenosti i elana. Nakon stjecanja diplome na Ekonomskom fakultetu postajem asistentica na predmetu računovodstvo. Udajem se i dobivam dva sina, i to sve do 26. godine života. Baš sam požurila!

Kakva sam asistentica bila, na to pitanje ne mogu dati odgovor; pogotovo u smislu uspješnosti pedagoškog rada. Svi mi koji smo po svršetku fakulteta postali

asistenti, bili smo stručne osobe bez poznavanja osnova pedagogije, metodike nastave i psihologije. I tako, kako se tko snašao. Uvijek sam se trudila korektno prenijeti nastavnu materiju koju sam obradivala u nastavnom programu.

HR: U velikom životnom i profesionalnom zamahu bili ste na »dobrom putu« da već zarana obranite doktorsku disertaciju, ali sudbina se umiješala i zaustavila Vašu akademsku karijeru.

Voljela sam posao asistenta i imala velike planove da postanem profesorica. Ali, uvijek to ali! Trebalo je završiti poslijediplomski studij i magistrirati. I uspjela sam, s dvoje male djece i uz sve obvezne koje proizlaze iz poslovnog i obiteljskog života. S ove vremenske distance često se zapitam kako sam mogla sve to stići. Prijavila sam doktorsku disertaciju i počela sakupljati literaturu za njenu izradu. I na tome je i ostalo, jer je nastupio potpuni preokret u mom životu. Iznenadnom smrti svoga muža ostala sam udovica s dva sina, jednim u sedmom, a drugim u osmom razredu osnovne škole. Kako bih riješila egzistenciju obitelji, koja je sada isključivo o meni ovisila, odlazim s fakulteta u praksi. Smatrala sam da sam trebala biti asistentica na nekom drugom ekonomskom teorijskom predmetu, ali upravo zahvaljujući znanju računovodstva uspjela sam vrlo brzo ovladati praktičnim znanjem iz ove oblasti. Magistratura nije bila prednost, već činjenica znam li raditi ili ne. Što je, u stvari, i logično.

Od tada je prošlo već 20 godina. Moje nade i snovi mijenjali su se usput.

HR: Gdje ste se zaposlili i kako je izgledao iznenadni prijelaz iz sfere »teorije u čisto praktičan rad?«

U »Toplani« sam prvo radiла poslove glavnog knjigovode, da bih od veljače 1993. godine postala finansijski voditelj. Godina hiperinflacije, poslije nje godine ekonomskih sankcija i veoma teških uvjeta poslovanja cijelog našeg gospodarstva.

Plinofikaciju, koja je započela 1990. godine, trebalo je nastaviti u tako teškim uvjetima poslovanja. Suočeni s velikim problemima i izazovima, trebali smo donositi odluke o rješavanju problema vezanih za provedbu tako značajne kapitalne investicije. Do konca 2001. godine uz sve teškoće u poslovanju, nestasice goriva, nesnabdjevenosti domaćeg tržišta i nepostojanju uvoza, čestih blo-

kada žiro računa, izgrađeno je 280 km uličnih plinovoda, što je za ovaj grad i njegove gradane pravo bogatstvo, koje će se eksplorirati u idućih 100 godina. Ova je investicija nastavljena i traje i danas. No, umjesto da budemo nagrađeni, dio upravnog tima, kojemu sam i ja pripadala, doživio je 2002. godine velike neugodnosti i nerazumijevanje. Ni danas mi nije jasna suština i razlog svih tih dogadanja.

HR: Odlaskom iz prakse, kako sami kažete, ponovno ste se vratili u sferu teorije i profesorskog radnog mjeseta. Gdje danas radite i što predajete svojim studentima?

Danas ponovno radim posao koji volim. Radim kao predavačica na Višoj školi za marketing, trgo-

iskazanog studentovog znanja. A kada biste trebali ocijeniti sebe kao profesoricu?

Mislite što zamjeram sebi kao nastavniku? Zamjeram na nedostatku »pozitivne« agresivnosti, osobito na ispitu. Studenti su veoma skloni prepisivanju, što me veoma rastružuje, jer time gubimo svi. Oni neće dobiti adekvatno znanje, a ja kao nastavnik ne opravdavam svoju ulogu u procesu obrazovanja. Mislim da kod studenata ne postoji jasno definiran cilj koji žele studiranjem postići. Primarni cilj bi trebao biti završavanje fakulteta, ali prije svega cilj je stjecanje znanja koje bi trebalo poslužiti kao baza u njihovom uključivanju u poslovne stjecjekove. Kako promijeniti pristup učenju? Veoma težak i delikatan

Najbolji se rezultati postižu kada se kombiniraju znanje i iskustvo. U svijetu biznisa teorija bez prakse malo vrijedi. To i vidimo iz oglasa u tisku, kada poduzeća raspisuju natječaj za neko radno mjesto. Osim školske spreme traži se i iskustvo. Međutim, pitam se, gdje da mladi ljudi koji su tek diplomirali steknu traženo iskustvo. Treba im pružiti šansu, ali u biznisu nema mnogo milosti. Novoškolovani ljudi će ipak morati proći trnovit put dok ne budu dostigli onu razinu za koju su školovani. Proces učenja treba nastaviti i poslije diplomiranja. Tehnologija munjevitom brzinom napreduje, što zahtijeva stalno proširenje znanja i edukativni napredak.

HR: Što biste savjetovali budućim studentima kada dođe vrijeme odlučivanja za određenu stručnu granu budućeg akademskog zvanja?

Treba, ipak, imati u vidu činjenicu da je opredjeljenje za individualno učenje stvar osobnog izbora. Teško se netko može prisiliti na edukaciju i proširenje svoga znanja. I zato želim istaknuti kako u današnjem vremenu samo znanje pobijeduje. U budućnosti pobijedit će samo široko znanje. (Pod znanjem podrazumijevam sposobnosti i vještine korištenja stečenog znanja).

HR: Uz naglasak na potrebu kontinuiranog učenja i obrazovanja tijekom cijelog životnog usavršavanja, ipak se nameće i jedan sve prisutniji problem današnjice. Nedostatak slobodnog vremena.

Slažem se u potpunosti i moram naglasiti kako učenje zahtijeva slobodno vrijeme. Vrijeme je inače veoma bitan resurs. Kao što dijete poslije prvog iskustva s vatrom zna da se s njom ne treba igrati, tako i mi trebamo znati da se s vremenom ne treba igrati. Vrijeme ništa ne može zaustaviti i zato treba naučiti pravilno raspolažati i upravljati svojim vremenom. U protivnom vrijeme će nas »pojesti«.

HR: Profesori na koncu svojih predavanja obično nekom osobnom porukom nastoje usmjeriti svoje dake prema praktičnoj primjeni svojih riječi. Čime biste Vi završili ovaj razgovor za naš tjednik?

Ponosim se svojim sinovima, zahvaljujem Bogu na zdravlju, na snazi da podnesem život i na znanju koje mi je pomoglo da radim i živim od svog rada. Nisam se obogatila, bar ne u materijalnom smislu. U duhovnom smislu sam milijunašica, barem tako mislim.

vinu i turizam u Subotici. Škola pripada Sveučilištu Singidunum iz Beograda i od iduće školske godine škola prerasta u Poslovni fakultet.

HR: Svojevremeno ste profesuru započeli na državnom fakultetu, dok danas predajete na privatnom. Kako biste usporedili ove akademске institucije i postojeći li odredena razlika u profesorskem angažmanu?

Mnogi me pitaju – je li teže raditi u državnoj ili privatnoj obrazovnoj ustanovi.

Osobno, mislim da nema suštinske razlike, iako je odgovornije raditi na privatnom fakultetu. Studenti plaćaju ne malu školarinu i za svoj novac imaju pravo na kvalitetnu nastavu. Koncem svakog semestra ocjenjuje se rad profesora, što može rezultirati zamjenom profesora koji nije ispunio nastavno-pedagoške kriterije.

HR: Profesorska zadaća ogleda se i u stručnom i objektivnom ocjenjivanju

zadatak; koji je trebalo rješavati u ranijim fazama obrazovanja. Imam dojam da studente ne učimo kako bi trebali učiti, a očekujemo od njih rezultate. I tako smo svi skupa u začaranom krugu.

HR: Nastavimo li u tom smjeru, kako biste praktički postavili aktualni problem učenja i spoznaje njegove važnosti u životu?

Učenje bih, primjerice, usporedila s bavljenjem sportom. Vrhunski rezultati postižu se s mnogo truda, odricanja i discipline. I uz veoma sposobnog i strogog, ponekad čak i surovog, ali pravednog trenera. Je li ova usporedba adekvatna, ne znam, ali mislim da u određenim situacijama profesor zbilja treba nastupiti poput trenera.

Znamo da je znanje jedini kapital koji nam nitko ne može oduzeti. Zato i želim da to moji studenti što prije shvate i s mnogo više ozbiljnosti pristupe studiranju. Završavanjem studija studente tek čeka veoma važna zadaća na putu primjene stečenog znanja u praksi.

Lovas ovih dana

Pravda spora ali dostižna

Još dok su bili u progonstvu mještani su prikupljali podatke za svakog stradalog žitelja Lovasa i Opatovca i rezultat toga nastojanja je da su prikupili sve relevantne podatke za 87 poginulih i stradalih te za 3 žitelja, koji se još uvijek vode kao nestali u Domovinskom ratu

Godine prolaze a bol osta-je. Samo bol ostaje. I suze sjećanja na najmilije kojih više nema. Ubila ih mržnja. Ali povijest nas opominje, uči, da se ne zaboravi, da se ne ponovi... Tako su zapisali autori knjige »Krvava istina« u Lovasu, tiskane na godišnjicu stradanja, u listopadu 2003. godine. I evo, koju godinu poslje stiže vijest iz Beograda – uhićeno 12 osoba osumnjičenih za smrt sedamdesetak hrvatskih civila u selu Lovas u periodu od 10. listopada do 11. studenoga 1991. godine. Među uhićenima su četvorica pripadnika bivše JNA, četvorica koji su obnašali civilno-vojnu vlast u selu i četvorica pripadnika paravojske postrojbe »Dušan silni«.

Je li to pravda spora, ali dostižna – pitali smo u Lovasu tih dana, dok je sunce nemilo pržilo, a temperatura se penjala do 30 podeoka pri koncu svibnja, dok vrijedni žitelji Lovasa dovršavaju poslove u polju oko repe i kukuruza, u voćnjacima i vinogradima i polako se spremaju za žetu, koja će ove godine ranije početi.

PRIKUPLJENI SVI PODATCI: Stjepan Pančić iz Opatovca, općinski vijećnik i urednik »Lovaskog

lista«, pokrenutog još dok su mještani bili u progonstvu, kaže: »Vjerujem da jest, ali ni mi nismo sjedili skrštenih ruku. Još dok smo bili u progonstvu diljem Lijepa naše, prikupljali smo podatke za svakog stradalog žitelja Lovasa i Opatovca u agresiji na RH i rezultat toga nastojanja je da smo prikupili sve relevantne podatke za 87 poginulih i stradalih te za 3 žitelja, koji se još uvijek vode kao nestali u Domovinskom ratu, i sve smo to objavili u knjizi 'Krvava istina'. Temeljem toga u Vukovaru se na županijskom sudu vodi postupak protiv 18 okrivljenika od kojih je, nažalost, samo jedan nazočan, a evo čujemo da je uhićeno još 12 osoba i da je državno odvjetništvo u Beogradu zatražilo istragu i privor za sve uhićene. Zato vjerujem da će pravda bar koliko-toliko biti zadovoljena, no, to je slaba utjeha žrtvama i onima koji su ostali bez svojih najmilijih, ali je ipak nekakav pomak«.

»Nažalost, ili na sreću, jer ipak sam preživio, i ja sam sudionik svih tih nemilih dogadaja«, kaže Berislav Filić, donaćelnik Općine Lovas »i naravno da nas je obrađovala vijest o uhićenjima, a evo

dan je beogradski Blic objavio i sva imena, koja su nama i te kako poznata – po zlu, naravno. Koji dan izdvojiti kao najteži, kad nam je svaki bio teži od prethodnoga, no, mislim da je to ipak 10. listopada, kada su nakon kraće topničke priprave, rezervisti i paravojska upali u selo i kada je ubijeno dvadesetak civila, kada su muško i žensko zatvarali i mučili. Idućih je dana ubijeno još 11 civila, što u dvorištu zadruge, što u vlastitom domu. Dada i ja bili smo zatvoreni u ovom podrumu s još dvadesetak mještana, držali su nas bez vode i hrane i tukli nemilosrdno, a onda su nas odveli u zadružno dvorište 17. listopada poslijepodne, gdje je već bilo 50 – 60 mještana, a na kapiji su bili rezervisti s puškom- mitraljezima. Tu smo ostali cijelu noć, a sutradan je 50-tak osoba natjerano u minsko polje, stradala je 21 osoba, a ranjeno ih je 14«.

»Ukupno je iz Lovasa i Opatovca stradalo 87 osoba, tri se još vode kao nestale, a ja sam bio u grupi, koja je sahranjivala naše sumještane nakon minskoga polja u zajedničku grobnicu na našem groblju, i ponovno, kada smo ih nakon povratka kao ljude časno pokopali u

lijesak i uz naše katoličke običaje. Ekshumirano je 68 osoba, dvije iz Opatovca i svi ostali iz Lovasa, a naše mjesto ne pamti tako tužan dan kao kada smo im odavali počast, 21. ožujka 1998. godine, a već sljedeće godine smo im podigli spomen obilježje s golubicom. Od tada, svake godine, svakog listopada, u znak sjećanja na stradale mještane, odamo im dužnu počast, položimo vijence, zapalimo svjeće i izmolimo očenaš«, kaže Filić.

PERZIVJELI MINSKO POLJE: I Stjepan Peulić, zvani Maksa, imao je tu sreću da preživi minsko polje. »Pokupili su nas tog 17. listopada oko 17 sati, ali tada je već počinjao policijski sat. Bilo nas je 60 – 70, a bogami i njih toliko, ako ne i više, i malo-malo pa bi nekoga izdvojili iz grupe i tukli – i tako cijelu noć. Ujutro su nas poveli kroz selo, kažu: 'Idemo brati grožđe'. Ma kakvo grožđe, znao sam ja, jer sam primijetio kad je jedan 'četnik' rekao Josipu, koji je nosio kruh u strunici: 'Baci to, neće ti više trebati'. Kada smo došli u dolju, do zavijutka, prema izlazu iz mjesta, natjerali su nas u njive govoreći: 'Tu su ustaše postavile minsko polje, pa tko naide, neka kaže'. Nije prošlo malo, a začula se eksplozija, jednoga su gurnuli na minu, a netko je viknuo: 'Lezi!'. Tada su zapucali, a ja sam legao u razor i čuo kako meci fijuču. I to nije trajalo dugo, mnogi su bili ranjeni i zapomagali su, a kažu da je neki njihov zapovjednik naišao i rekao da prekinu. Dovozli su kamion i naredili da utevarimo ranjene. Bilo je 14 ranjenih, bilo je i mrtvih, a ja i Krizmanić smo ponijeli Ivicu Mujića do kamiona. Tada sam stao na 'paštetu' i raznijela mi je stopalo. Natovarili su nas i odvezli u Šid, gdje su s nama vrlo loše postupali i vratili nas ponovno u Lovas, gdje nas je previo naš doktor Kačar, hvala čovjeku. Sutradan su nas vozili u Mitrovicu, gdje smo bili neko vrijeme, a dr. Vladimir Basarić je

doista ljudski postupao s nama i hvala mu», govori Maksa.
»Kad su nas pustili kući, mislio sam, Bogu hvala, sve je gotovo. Ali nije, kretao sam se uz pomoć štaka, baš bio kod šurjaka na svinjokolji, kada su nas ponovno pokupili u podrum kod općine. Svaki dan i noć su nas tukli, a nisu davali ni kruha ni vode. Na Badnju večer posebno su nas tukli i donijeli neke slane kobasicice i pol litre vode na nas 13. Božić nam je osvanuo žalostan, svi smo bili premlaćeni. Mislio sam – kakav će mi tek imendan biti? Ali, stigla je neka naredba i sve su nas pustili, uz uvjet da napustimo selo. Odvezli su nas do Šida, vlak za Bijeljinu već je bio otiao, pa smo uzeli autobus do Tuzle i platili. Bogu hvala, za imendan sam već bio u Zagrebu», kaže Stjepan i dodaje kako poznaje zločince, barem one domaće, s kojima je išao u školu.

I Lovro Gerstner se sjeća toga 18. listopada, kada zamalo nije »obrazo grožđe«. »Cijelu noć nismo oka sklopili, stalno su nas tukli, a ujutro kažu: 'Hajde na berbu grožđa'. Ta nitko valjda u to nije povjerovao, a neizvjesnost je samo pojačala strah. Kada su nas natjerali u minsko polje, mislio sam, ovo je kraj. Netko je od naših stradao na mini, oni su zapucali po nama, legao sam, ali sam osjetio da boli. Ranjen sam od metka, ne od mine. Nije bilo dugo i netko je vikao da prestanu, neki njihov zapovjednik. Nas ranjene su natovarili u kamion, odvezli nas u Šid, gdje su nas ponižavali i derali se na nas, a onda nas vratili u Lovas. Potom su nas odvezli u Mitrovicu, a kako je moja rana bila lakša, ubrzao su me vratili u Lovas i naredili da se selimo. Žena je pitala, može li i muž ići, a odgovorili su – 'Može, više nam ne treba'«.

SUDENJA: Zanimalo nas je i dokle se stiglo sa sudenjem za ratni zločin u predmetu »Lovas« na županijskom sudu u Vukovaru, a zatekli smo Nikolu Bešenskog, Srijemca iz Slankamena, koji je s obitelji prešao u Hrvatsku 1994. godine. Otac i majka su ostali u Brijesču, kod Osijeka, a on je prešao u Zagreb, zaposlio sa u općinskom sudu u Vukovaru, s

Iz ovoga je dvorišta kolona pošla na minsko polje:
Berislav Filić

privremenim sjedištem u Zagrebu, a 20. studenoga 1998. prelazi u Županijski sud u Vukovaru.

»Mogu vam reći nešto samo što se tiče predmeta Lovas i Mikluševci, koji su u tijeku. Nažalost, iako je u predmetu Lovas optuženo 18 osoba, jedna je u međuvremenu umrla, a samo je jedna osoba dostupna, Ilija Vorkapić, dok se 16-torici sudi u odsutnosti. Nedavno je uhićen i Milan Tepavac i u pritvoru je oko mjesec dana. Slično je i u predmetu Mikluševci, gdje je podignuta optužnica za 35 osoba, ali je 10 u međuvremenu preminulo, 7 osoba je nazočno, a još 18 je nedostupno. Što se tiče konkretnoga pitanja glede uhićenja u Beogradu, ne mogu vam to komentirati, jer mi još uvijek nemamo službenu informaciju. Također, ne mogu komentirati ni navode tiska, da je među uhićenima i nekoliko osoba koje mi teretimo, jer mi ne znamo jesu li one uhićene temeljem naše međunarodne tjeralice, ili po posebnom postupku Državnog odvjetništva u Beogradu. Također, i vi znate da Ustav Srbije ne dopušta izručenje njihovih državljanima, a mi ne znamo čak imaju li uhićene osobe imaju državljanstvo Republike Srbije ili ne. Tek kada sve to budemo imali u službenom obliku, mogu vam reći nešto više«.

U Županijskom sudu u Vukovaru doznali smo još i to da je u predmetu Tovarnik optuženo 18 osoba i za neke je suđenje za ratni zločin sprovedeno još 2002. godine. Sada je jedna osoba uhićena u Srbiji, o čemu je obaviješteno

Ministarstvo pravosuda RH pa i županijski sud u Vukovaru, kako bi dostavio potrebnu dokumentaciju, jer je određen ekstradiciji postupak, što znači da će ta osoba biti izručena. Što se tiče predmeta Berak i Sotin – u Beraku je podignuta optužnica protiv 35 osoba, ali je postupak izdvojen na četvero optuženih, koji su dostupni i vodi se samo u odnosu na njih. Slično je i u slučaju Sotin, gdje je optuženo 17 osoba, ali je postupak izdvojen samo za dvije osobe, koje su dostupne pravdi.

LOVAS DANAS: Danas je Općina Lovas poput Feniksa izrasla iz pepela, ljudi su se vratili svojim kućama, riješena je ukupna infrastruktura, struja, voda, cesta, kanalizacija, plin, instaliran komunalni pogon, dovedeno u red devastirano gospodarstvo, školstvo, zdravstvo, kultura, obnovljene obje crkve, i sv. Mihaela u Lovasu i Blažene Djevice Marije u Opatovcu, jednom riječju – lakše se diše. A bilo je gadno. U Lovasu je potpuno uništena 261 obiteljska kuća, dok su ostale oštećene u većem ili manjem obimu, a što nije oštećeno, to je pokradeno. U Opatovcu je stradalo 15 kuća, a pedesetak je oštećeno. Uz to su uništeni ili devastirani svi gospodarski objekti, njive zakorovljene, porušen Hrvatski dom, zapaljena katolička crkva sv. Mihaela i kapelica sv. Florijana na groblju, oštećena crkva BDM u Opatovcu, a zvana odnjjeta u Srbiju. Ne zaboravilo se, ne ponovilo se.

Slavko Žebić

Upis vojvođanskih Hrvata na sveučilišta u Republici Hrvatskoj

Pravodobnim pripremama do života

Popis dokumenata potrebnih za nostrifikaciju diploma i obrasce zahtjeva svi zainteresirani mogu dobiti u Generalnom konzulatu RH u Subotici * Na fakultete u Hrvatskoj mogu se upisati samo oni koji imaju regulirano hrvatsko državljanstvo * Za sada, u Generalnom konzulatu RH u Subotici, 30 prijavljenih za studij u Zagrebu i Osijeku *

Najveće zanimanje za Strojarski, Elektrotehnički, Geodetski, te Filozofski fakultet

Piše: Dušica Dulić

Usuvremenom društву, visoka naobrazba postaje temelj bez kojega su mnogima, unatoč njihovoj darovitosti i operativnosti, zatvorena vrata institucija u okviru kojih bi se mogli i željeli ostvarivati. Prije, za vrijeme, te poslije rata iz prošlog desetljeća, Hrvati iz Vojvodine (a ranije i pripadnici drugih naroda, iz drugih republika) upisivali su se na sveučilišta diljem Hrvatske, a Zagreb je svakako bio jedan od većih studentskih središta bivše države. Hrvatska su sveučilišta svoju susretljivost prema Hrvatima izvan Hrvatske potvrđivala uvođenjem razredbenog praga za dijasporu, zahvaljujući kojemu su mnogi iz Vojvodine, unatoč velikoj konkurenciji, uspjeli osigurati svoje mjesto na željenim fakultetima.

Od prošle godine, u dogovoru s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa, brigu o studentima, pripadnicima hrvatske nacionalne zajednice koji žive izvan Republike Hrvatske, preuzealo je Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Uprava za hrvatske manjine, useljeništvo i iseljeništvo. Generalni konzulat Republike Hrvatske u Subotici je i ove godine adresa na koju se svi zainteresirani iz Vojvodine i cijele Srbije, koji žele nastaviti studij u Hrvatskoj, mogu javiti kako bi dobili sve potrebne informacije. Osoba zadužena za izravne kontakte s mladima je konzulica Mirela Lucić.

INTENZIVNE PRIPREME: »I ove godine ćemo pomoći oko nostrifikacije svjedodžbi, tako što će svi zainteresirani, kako ne bi odlazili pojedinačno u Zagreb, zahtjeve za nostrifikaciju dostaviti u Konzulat. Bitno je napomenuti da je taj postupak potreban

Za sada 30 prijavljenih za upis na fakultete u Hrvatskoj:
konzulica Mirela Lucić

započeti prije samog odlaska u Republiku Hrvatsku radi prijava za upis. Pomoći ćemo i u organizaciji putovanja od Subotice do Zagreba. Nekog određenog roka za prijave u Konzulatu nema, ali svakako to treba učiniti najkasnije po primitku svjedodžbi i završne diplome. Popis dokumenata potrebnih za nostrifikaciju i obrasce zahtjeva svi će zainteresirani dobiti u Konzulatu, kaže o pripremnim aktivnostima Mirela Lucić.

Ono na što redovito upozoravaju iz Konzulata je činjenica da na

studiju u Republiku Hrvatsku mogu ići mladi samo ukoliko imaju regulirano hrvatsko državljanstvo, a od ovogodišnjih 30 prijavljenih, desetak mlađih ga još nema regulirano. Među njima ima i onih koji su tijekom prošle godine predali svoje zahtjeve, ali ima i onih koji su to učinili tek prije nekoliko dana.

Kao što smo objavili u prošlom broju »Hrvatske riječi«, natječaj za upis na fakultete u Republici Hrvatskoj je raspisan i objavljen u nekim medijima, a svatko zainteresiran može se informirati o

datumima prijava za upise, razredbenim ispitim, samim upisima te potrebnim dokumentima, i putem interneta, na stranicama željenih fakulteta.

Konzulica u Generalnom konzulatu Republike Hrvatske Mirela Lucić o ovogodišnjem položaju dijasporu u Hrvatskoj, kaže: »Informaciju ćemo svim zainteresiranim za studij dati na vrijeme. I ove godine ću ponoviti: izravnog upisa za pripadnike hrvatske nacionalne zajednice nema, svi zainteresirani moraju položiti razredbene ispite i prijeći razredbeni prag.«

Za sada, u Generalnom konzulatu RH u Subotici, ima 30 prijavljenih za studij u Zagrebu i Osijeku. Najveće je zanimanje za Strojarski, Elektrotehnički, Geodetski, te Filozofski fakultet, na kojemu se mladi najviše opredjeljuju za psihologiju i jezike. Broj prijavljenih nije konačan, a iz Konzulata potvrđuju kako je ove godine zainteresiranost za studij u Osijeku veća nego prošle.

PRIJAŠNJA ISKUSTVA: Mnogi se u pripreme za upis na hrvatska sveučilišta upuštaju poslije upoznavanja s iskustvima svojih kolega koji su se ranije upisali, a o prošlogodišnjim iskustvima u smislu organiziranja i koordiniranja konzulica Lucić kaže kako je »u konačnici sve prošlo u najboljem redu. Studenti su na razredbenim ispitim pokazali više nego dobre rezultate, što znači da su se dobro pripremali cijelo vrijeme školovanja. Naravno da je bilo i onih koji su željeli nastaviti studij u Republici Hrvatskoj, a to nisu uspjeli učiniti, pa će neki od njih isto pokušati i ove godine. Posao koji je Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Odjel za hrvatsko useljeništvo prošle godine preuzeo na sebe je

eljenog indeksa

uistinu veliki, a odrađen je najbolje što može biti.

Značaj visoko obrazovanih pojedincova u malim manjinskim zajednicama, poput hrvatske, ne treba posebno isticati, no, dugogodišnji problem ovdašnjih Hrvata je njihov ostanak u Hrvatskoj poslije završetka studija. Iz godine u godinu, evidentno je gubljenje mladog intelektualnog kapaciteta, koji studij završava uz pomoć hrvatskih stipendija. Razumljivo je da mladi teže ostati u sredini gdje im se pružaju bolje mogućnosti, lakše dolazi do posla koji je tamo, uzgred, i bolje plaćen. Istodobno, u hrvatskoj zajednici u Vojvodini koja sve više institucionalno ostvaruje svoja manjinska prava, nedostaju stručni kadrovi. Rijetki koji su se vratili, poslije nekoliko godina snalaženja, ipak su uspjeli naći posao koji je u interesu zajednice, a također, u okvirima njihove struke i zvanja. Možda ti malobrojni primjeri, bar neke, po dobivanju diploma ponukaju na povratak u zavičaj... ■

Donijeta Odluka o broju studenata na proračunu AP Vojvodine

Potpore za 1.063 studenta

Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje i kulturu obavještava javnost kako je Izvršno vijeće AP Vojvodine, u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i Odlukom o organizaciji i načinu rada Izvršnog vijeća Autonomne Pokrajine Vojvodine, donijelo Odluku o broju studenata za upis u prvu godinu studijskih programa koji se financiraju iz proračuna u visokim i visokim školama strukovnih studija čiji je osnivač Autonomna Pokrajina Vojvodina u školskoj 2007/2008. godini, na prijedlog pokrajinskog tajnika za obrazovanje i kulturu, po pribavljenom mišljenju visokoškolskih ustanova.

Pokrajinski tajnik je Prijedlog Odluke sačinio po prethodno pribavljenom mišljenju osam viših škola, čiji je osnivač Pokrajina, a koje su Odlukom Komisije za akreditaciju i provjeru kvalitete Republike Srbije od 30. travnja 2007. godine akreditirane kao visokoškolske ustanove i čiji su predloženi studijski programi akreditirani i na osnovu mišljenja Ministarstva prosvjetе i sporta od 10. svibnja 2007. godine.

Na visokim školama i visokim školama strukovnih studija, čiji je osnivač Pokrajina, predviđeno je da u školskoj 2007/2008. godini prvu godinu studija upiše ukupno 3.068 studenata – 1.063 studenata čije će se obrazovanje financirati iz proračuna Pokrajine i 2.005 studenata koji će plaćati školarinu.

Broj studenata stranih državljanima, odnosno lica bez državljanstva, koja mogu upisati prvu godinu studija utvrđuje visoka škola i visoka škola strukovnih studija i ova lica plaćaju školarinu, osim ako međunarodnim sporazumom nije drugačije određeno. ■

Visoka škola i visoka škola strukovnih studija čiji je osnivač AP Vojvodina	Broj studenata koji se financiraju iz proračuna	Broj studenata koji plaćaju školarinu	Ukupan broj studenata za upis
1. Visoka tehnička škola strukovnih studija u Novom Sadu	183	360	543
2. Visoka tehnička škola strukovnih studija u Subotici	220	120	340
3. Visoka tehnička škola strukovnih studija u Zrenjaninu	170	170	340
4. Visoka poslovna škola strukovnih studija u Novom Sadu	200	1.000	1.200
5. Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje odgajatelja u Novom Sadu	80	95	175
6. Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje odgajatelja u Kikindi	70	90	160
7. Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje odgajatelja u Srijemskoj Mitrovici	70	90	160
8. Viša škola za obrazovanje odgajatelja u Subotici	70	80	150
UKUPNO	1.063	2.005	3.068

»Divan je kićeni Srijem« u Nijemcima

Manifestacija od značaja i za vojvodanske Hrvate

U Vinkovcima svečano otvorene prostorije Zajednice bačkih Hrvata u Republici Hrvatskoj *
Sedamnaest institucija i udruga potpisalo Povelju o trajnoj suradnji

Svečanim otvorenjem prostoreja Zajednice bačkih Hrvata u Republici Hrvatskoj u Vinkovcima, u Ulici Jurja Dalmatinca 5c, u petak 1. lipnja, započeo je prvi od triju središnjih dana manifestacije »Divan je kićeni Srijem«. Manifestacija, deseta po redu, održava se u nekoliko mjeseta na krajnjem istoku Republike Hrvatske, u Srijemu u Općini Nijemci.

Središnji dio manifestacije, koja je započela 15. svibnja, a završava 15. lipnja, održava se pod visokim pokroviteljstvom

predsjednika Hrvatskog sabora *Vladimira Šeksa*. Pokrovitelji su Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva Republike Hrvatske, Ministarstvo kulture RH, Vukovarsko-srijemska županija i Općina Nijemci. Osim Organizacijskog odbora manifestacije u organiziranju su sudjelovali Hrvatska matica iseljenika – Podružnica Vukovar i Turistička zajednica Općine Nijemci.

OTVORENJE U VINKOVCIMA: Riječi pozdrava i dobrodošlice na početku svečanosti otvorenja prostorija Zajednice bačkih Hrvata

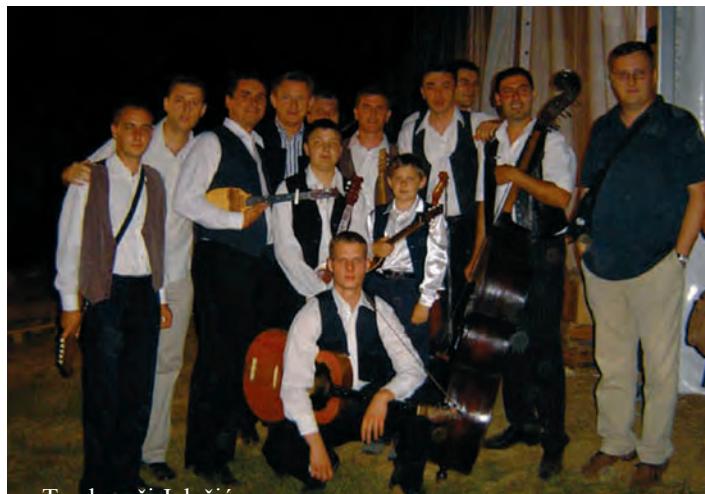

Otvorene su prostorije Zajednice bačkih Hrvata 16. 6. 2007

u RH uputio je njezin predsjednik *Zdenko Budić*, rekavši, među ostalim, kako žele okupiti sve udruge koje žele pomoći Hrvatima u Vojvodini. »Imamo priliku povezati obrazovane ljudi, ljudi na položajima i koji žele pomoći. Ljudi koji su u Bačkoj i Srijemu trebaju našu pomoć i ukoliko im se ne pomogne, polako će se osipati«,

kazao je Budić, te poručio kako otvorenje ovih prostorija znači da »tko želi na bilo koji način pomoći Hrvatima u Vojvodini na kulturnom, gospodarskom, sportskom ili nekom drugom planu može to učiniti putem naše Zajednice«.

Budić se posebno zahvalio županu Vukovarsko-srijemske županije *Boži Galiću* na potpori

Tamburaši Jelačića

16. 6. 2007

Sajam kulture, turizma i gospodarstva

Prvi je središnji dan započeo likovnom kolonijom vinkovačkih slikara u parku u Nijemcima. Program ovogodišnje manifestacije bio je vrlo bogat i obuhvatio tridesetak događaja. Jedan od njih je i Sajam kulture, turizma i gospodarstva od 1. do 3. lipnja. »Sajam rukotvorina i poljoprivrednih proizvoda donosi dobru prezentaciju; gdje ćemo promovirati one vrijednosti koje želimo zagovarati u budućem vremenu. Jedna od temeljnih odrednica razvoja Općine Nijemci je i razvoj ruralnog turizma. Želja nam je oživotvoriti nekadašnji život na selu, prvenstveno salaše uz Bosut i taj smo projekt napravili u suradnji s općinama – Tovarnik, Tompojevc i Lovas uz pomoć Fonda za obnovu i razvoj Grada Vukovara«, rekao je načelnik Klem.

»Srijem« u Nijemcima

Na centralnoj proslavi, koja je održana 2. lipnja na prostoru pokraj Vatrogasnog doma, kao predstavnik hrvatskih kulturnih udruga s područja vojvodanskog dijela Srijema nastupio je folklorni i tamburaški ansambl Hrvatskog kulturnog centra »Srijem« iz Srijemske Mitrovice sa spletom igara iz Srijema, zajedno s kulturno-umjetničkim udrugama iz Vinkovaca, Nijemaca i Pakovog Sela. Svojim nastupom večer su uzveličali i zvučna imena hrvatske estrade kao što su: Vera Svoboda, Šima Jovanovac, Nada Subotić, Ivo Gregurević, Tatjana Bertok Zupković, Sandra Tankosić i drugi. U isto vrijeme na Sajmu kulture, turizma i gospodarstva svojim radovima od gline, voska i tkanine predstavio se i likovni odjel »Atelje sveta Anastazija« koji djeluje pri mitrovačkom Hrvatskom kulturnom centru.

Predsjednika hrvatskog državnog Sabora zastupao je Marko Turić. Među uglednim zvanicama proslavi su prisustvovali: ministar poljoprivrede Petar Čobanković, ravnateljica Hrvatske matice iseljenika Katarina Fuček, zamjenik veleposlanika Republike Hrvatske u Beogradu Branimir Lončar i mnogi drugi.

Susret je završen s nadom da će se u budućnosti dio ove manifestacije prenijeti i na vojvodanski dio Srijema, te na taj način bolje i transparentnije afirmirati stoljetna kulturna baština srijemske Hrvatske na ovim prostorima.

I. Cingeli

Zajednici, kao i Hrvatskoj matici iseljenika – Podružnici Vukovar, čiji je voditelj *Silvio Jergović*.

»Veseli me postojanje Zajednice bačkih Hrvata u RH i otvorenje ureda u našoj županiji, koja kao i Grad Vinkovci ima niz udruga i zajednica. U ovim ćemo se prostorima sastajati i veseli me što ima ambicioznih ljudi. Vukovarsko-srijemska županija će davati potporu i vašoj i drugim zajednicama da opstanete. Bez obzira što je prostor ureda mali, sigurno je širokogruđan i primat će i vaše članove i nas, vaše prijatelje«, rekao je Galić. U ime vinkovačkog gradonačelnika dr. *Mladena Karlića* nazočne je pozdravio dogradonačelnik *Željko Ilić* koji je skupa sa županom Galićem presijecanjem vrnce svečano otvorio prostorije.

Prostorije je u naznočnosti o. *Ilige Sudara*, župnika župe Sv. Vinka Pallottija u Vinkovcima, blagoslovio *Boris Vulić*, župni vikar župe Sv. Eusebija i Poliona u Vinkovcima. Svečanosti su nazočili brojni predstavnici hrvatskih institucija i udruga iz Vojvodine.

POTPISIVANJE POVELJE U NIJEMCIMA: Nakon Vinkovaca program manifestacije »Divan je kićeni Srijem« nastavljen je u Nijemcima. U cilju pospješivanja suradnje i boljeg međusobnog povezivanja hrvatskih institucija i udruga s područja Republike Hrvatske s hrvatskim udrugama iz Vojvodine u Srbiji, Bosni i Hercegovini i Mađarskoj, između udruge »Divan je kićeni Srijem« i Zajednice bačkih Hrvata u RH te sedamnaest hrvatskih udruga potpisana je »Povelja o trajnoj suradnji« koja ima za cilj pridonijeti boljoj povezanosti i međusobnoj

suradnji između udruga koje se bave očuvanjem kulturne i folklorne baštine hrvatskog naroda.

U Povelji piše kako će se suradnja ogledati u sljedećim programima: »etnologija, povijest, obrazovanje, ekologija, ekonomija, a sve u cilju obnove i ponovnog oživljavanja tradicijske kulture i običaja i prenošenja na mlađe generacije, zaštite jedinstvenosti kulturne baštine, poticanja financiranja i samofinanciranja kulturnih djelatnosti, razvoj kontinentalnoga i seoskog turizma i održivo korištenje ruralnih potencijala, očuvanje tradicijskih običaja u urbanim sredinama«.

Prigodom potpisivanja Povelje *Ivica Klem*, načelnik Općine Nijemci, saborski zastupnik i predsjednik manifestacije »Divan je kićeni Srijem«, rekao je kako će tijekom središnjeg programa manifestacije biti odasvana snažna poruka »da naši Hrvati u Srijemu, Bačkoj i Banatu nisu zaboravljeni, da Hrvatska stoji iza njih i da će im biti potpora i u budućim vremenima«. »Cilj nam je da na kvalitetan način Hrvati u Vojvodini opstanu i da im maksimalno pomognemo u opstanku i očuvanju njihova kulturnog identiteta«, naveo je Klem. Dopredsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća za Srijem *Zdenko Đaković* povodom potpisivanja Povelje nazočne je upoznao sa šest kulturnih društava u Srijemu. »Mi, Hrvati u Srijemu, s našim mlađima nastavljamo tradiciju naših starih koju su nam ostavili u baštinu. S obzirom da smo treća generacija nakon II. svjetskog rata koja je uvelike asimilirana, tu tradiciju starija generacija nije živjela, a kamo li naši mladi. To znači da

Zajednica bačkih Hrvata

U druga Zajednica bačkih Hrvata u Republici Hrvatskoj osnovana je 4. rujna 2006., a za prvog je predsjednika izabran Zdenko Bundić, podrijetlom iz Bačke. Ideja o pokretanju zavičajne udruge na području Republike Hrvatske postojala je dugi niz godina, a »rođena« je u razgovoru ljudi koji su se iz Vojvodine, odnosno Bačke, doselili u Hrvatsku.

Među ostalim i agresija na Republiku Hrvatsku doprinijela je brojnom iseljavanju Hrvata iz Vojvodine. Inače na području Vukovarsko-srijemske i Osječko-baranjske županije živi treća generacija doseljenih Hrvata iz Bačke i Vojvodine.

je trebamo obnoviti i upravo ova Povelja dat će nam priliku da u zajedništvu s Hrvatima Srijema u Hrvatskoj dođemo do podrške za sve naše napore u očuvanju hrvatske tradicije u tom dijelu Srijema«, poručio je Đaković.

SUSRET TAMBURAŠA: Susretom tamburaša u Srijemu održanom pod šatorom u parku završio je prvi od triju središnjih dana manifestacije. Na početku tamburaške večeri načelnik Klem u pozdravnoj je riječi poručio: »Neka ova naša manifestacija iz godine u godinu bude sve bolja, posjećenija i neka svake godine bude sve više Hrvata i iz Srijema

i Bačke. Neka ovo naše okupljanje bude trajni zalog očuvanju kulturnog identiteta i Srijema, i Bačke, i Slavonije«. Voditelj tamburaške večeri bio je *Branko Uvodić*, a nastupili su: »Šima Jovanovac«, »Tambura band«, »Kristali« iz Županje, Orkestar »Orašje« iz Mađarske, »Zvona« iz Đakova, »Jelačić« iz Petrovaradina, »Matija Gubec« iz Rume, Blanka Došen i Maja Devald. Branko Uvodić je s osobitim divljenjem najavio tamburaše »Jelačića« iz Petrovaradina, nakon čega su dobili gromoglasni pljesak svih nazočnih.

Igor Kušeta

HKUPD »Dukat« Vajska-Bodani u Nijemcima

Hrvatsko kulturno-umjetničko prosvjetno društvo »Dukat« Vajska-Bodani sudjelovalo je na manifestaciji »Divan je kićeni Srijem«. Društvo je na svome štandu izložilo radove vrijednih ruku žena iz Vajske: mušku i žensku šokačku narodnu nošnju, čilime i šokačke ručnike kojima se prekrivala korpa, a bile su izložene i brojne fotografije na kojima se moglo vidjeti kako su se Šokci nekada u Vajskoj oblačili, kao i upotrebljni predmeti koje su Šokci davno koristili. Drugoga dana ove manifestacije, na upriličenom natjecanju kuhanja ribljeg paprikaša Društvo »Dukat« je osvojilo treće mjesto, a nagrađeni paprikaš je skuhao Luka Iličić.

Zvonimir Šarčević, alpinist

Ličilac u visinama

Posve sam »visi« na svojim konopima, svakodnevno radeći na fasadi zgrade u Crnojevićevi ulici broj

Piše: Dražen Prčić

Uovo doba prošle godine na stranicama Hrvatske riječi mogli ste pročitati priču o obrtniku Zvonimiru Šarčeviću, čovjeku koji već godinama obavlja nezgodne poslove uređivanja teško dohvataljivih točaka, koje se nalaze »dosta iznad zemlje«. Njegov posljednji poslovni pothvat, na kojem je angažiran posljednjih mjesec dana, jamačno zaslužuje pažnju. Jer, Zvonko sam, višeći na svojim alpinističkim konopima, liči fasadu jedne devetokatnice u Subotici.

»Sa stanarima zgrade u Crnojevićevoj ulici sam sklopio poslovni aranžman i 'pogodio' ličenje cijelokupne fasade. U pitanju je zbilja obuhvatan pothvat, jer je to devetokatnica koja se nalazi na konstantnoj vjetrometini i često puta ima neugodnih situacija kada jači naleti vjetra onemogućavaju ličilačku aktivnost. Također, ovo promjenljivo vrijeme, u kojem se smjenjuju sparina ili hladnjikova kišica, te spomenuti vjetar, znatno otežava rad na pristojnoj visini jedne tako velike 'kuće'. Osim ovih poteškoća, veliku brigu mi predstavlja konstantna pažnja oko boje, koja bi se u navedenim okolnostima mogla neplanirano naći i na parkiranim autima, osobito pri jačim udarima vjetra. Gleda samog posla on je poput svakog drugog, jer većinu vremena u zraku provodim osiguran standardnom alpinističkom opremom, užadima. No, uz snalaženje i održavanje na određenom dijelu zgrade koji se tog dana liči, dodatno moram brinuti o posudi s bojom te pravilnim, duplim nanosima na fasadni dio. Ovo mi je prvi ovakav projekt, ali već od prvih dana sam 'ušao u štos' i, osim vremenskih, zbilja nemam drugih problema. Očekujem skriji završetak radova«, konstatirao je na koncu ovog kratkog razgovora, između dvije ličilačke tranše, Zvonimir Šarčević, visinski ličilac.

Zabrana paljenja vatra na otvorenom tijekom žetve

Stožer za žetu i zaštitu od požara tijekom žetvenih radova u 2007. godini na području Općine Subotica obavještava građane i pravne osobe da je od ponedjeljka, 4. lipnja, zabranjeno paljenje vatra na otvorenom prostoru, kao i u ekonomskim dvorištima, a u cilju suzbijanja eventualnih nesagledivih posljedica od požara na strnim žitima. Zabrana će trajati do završetka žetve.

Adaptacija Ljekarne ispod Gradske kuće

Upetak, 1. lipnja, počela je adaptacija Ogranka 1 Ljekarne »Subotica«, koja se nalazi ispod Gradske kuće. Osim radova na reparaciji namještaja, obrade podova, zidova i stropa, uređenju i zamjeni uličnih portalata, tijekom adaptacije će se izvršiti i funkcionalne izmjene u prostoru kako bi ovaj, najfrekventniji ogrank Ljekarne »Subotica«, bio prilagođen suvremenim potrebama.

Tijekom adaptacije Ogranak 1 bit će zatvoren oko dvadeset dana. Tada će funkciju dežurne Ljekarne preuzeti Ogranak 2 na Trgu oktobarske revolucije, pokraj Sinagoge i Ogranak 3 kod Dječjeg dispanzera, o čemu će javnost biti pravodobno obaviještena.

S obzirom na to da će Ogranak 1 tijekom adaptacije raditi u značajno izmijenjenim i otežanim uvjetima, uprava Ljekarne »Subotica« moli sve korisnike usluga za razumijevanje i strpljenje. Odluka da ova Ljekarna radi i tijekom adaptacije donesena je zbog činjenice da je najfrekventnija i najposjećenija u Subotici. Ljekarna »Subotica« će uložiti maksimalan napor da ovaj ogrank normalno funkcioniра sve do zadnje faze adaptacije, kada će njegovu ulogu privremeno preuzeti druge dvije spomenute ljekarne.

8. lipnja 2007.

Počelo rušenje zgrade Narodnog kazališta

Poslije višemjesečnih rasprava, prosvjeda, peticija i prijetnji, u subotu, 2. lipnja, počeli su radovi na obnovi Narodnog kazališta.

Kako su rekli projektanti, dio zgrade kazališta bit će u potpunosti srušen i na tom mjestu bit će podignuto novo, suvremeno zdanje.

Tijekom radova bit će zatvorene ulice u okolini zgrade Narodnog kazališta. Već sada je zatvorena ulica od slastičarne »Ravel« do Vojnovičeve

ulice gdje će biti transportni put za odnošenje građevinskog šuta. Ulica braće Radić, od raskrižja s Ulicom Maksima Gorkog do Trga slobode, bit će rezervirana za kretanje gradilišnih i vozila građana, u smjeru od kina »Zvijezda« do kazališta. Na ovoj dionici će biti zabranjeno parkiranje kako bi se nesmetano odvijao prolaz kamiona do gradilišta.

Radove izvodi »Panongrad«, koji je kao glavni izvođač u petak i službeno preuzeo ključeve objekta Narodnog kazališta.

Keramičke haljine

Upetak 1. lipnja, u Srpskom kulturnom centru, u sklopu dana moderne pod inicijativom *Biljane Đorđević* i *Jelene Birovljev* nakon izložbe autora kolonije moderne, održana je mini revija haljina s modnim detaljima keramike Subotičke kreatorice *Marije Šabić*. Keramiku, koja je integrirana u parče tekstila, radili su poznati subotički umjetnici *Duro Maravić* i *Stevan Andrašić*. Oni su »dekorirali« haljine keramikom, inspirirani motivima madarske secesije. Na pitanje koliko je komotno »prošetati« haljinu s keramičkim detaljima, Đuro Maravić je objasnio: »Sama keramika u materijalu, iako djeluje veoma prefinjeno i elegantno, nije komotna i isključivo je za jednu večer i jednu priliku, te je rađena s ciljem da privuče pažnju.«

Unatoč tome što je ovo bila revija u skraćenom obliku, uspjela je privući pažnju posjetitelja. Ovom dogadaju prisustvovao je veliki broj ljudi iz svijeta kulture.

Ana Šebešćen

Uspjeh učenika iz Srbije na ovogodišnjem natječaju »Zlatna ribica«

Nagrade za najuspješnije

Na četvrtom po redu natječaju literarnih i novinarskih radova »Zlatna ribica«, što ga je i ove godine raspisala Hrvatska matica iseljenika – podružnica Rijeka, lijep uspjeh postigli su i sudionici iz Republike Srbije. Najuspješniji je bio 14-godišnji *Dalibor Bošnjak* koji je u skupini od 13 do 16 godina, osvojio prvu nagradu u kategoriji literarnih radova. Bošnjak je sudjelovao s radom »Naša je bila cijela ulica« ispred Dramsko-recitatorskog odjela HKPD »Jelačić« iz Petrovaradina čija je voditeljica *Branka Dačević*.

Marina Orčić

U skupini od 7 do 12 godina jedna od drugonagrađenih je 10-godišnja *Emina Firanj* koja je sudjelovala s literarnim radom »Da mi je stvarati čuda«. Ona je sudjelovala ispred HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora,

a mentorica joj je bila *Marija Šeremešić*. Također, u istoj dobnoj skupini, ali u konkurenciji novinarskih radova (u kojoj inače, prva nagrada nije dodijeljena) drugonagrađena je, između ostalih, i 10-godišnja *Marina Orčić*, učenica OŠ »Matija Gubec« iz

Dalibor Bošnjak

Tavankuta. Njezin rad nosi naziv »Intervju o mojoj domovini«, a njezina mentorica bila je učiteljica *Stanislava Stantić Prćić*. Natječaj »Zlatna ribica« namijenjen je učenicima hrvatskih dopunske škole, te učenicima koji u inozemstvu sudjeluju u drugim oblicima organiziranog učenja hrvatskog kao materinskog jezika, a poduprlo ga je i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske. Inače, kako navode organizatori, na ovogodišnji

se natječaj odazvalo značajno više sudionika nego prethodne godine. Sudjelovalo je 350 učenika (prošle godine 140 učenika), s preko 370 radova. Ove godine sudjelovao je veliki broj učenika iz Njemačke, te po prvi put i učenici iz Rusije, Nizozemske, Slovenije i Makedonije. Osim navedenih, učenički su radovi pristigli i iz: Francuske, Italije, Švicarske, Slovačke, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Rumunjske, Srbije, Norveške i Kanade.

Emina Firanj

Povjerenstvo je i ove godine radilo u radilo u sastavu: dr. sc. *Karol Visinko*, redoviti profesor na Odsjeku za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Rijeci, *Marica Zrilić*, profesorica hrvatskog jezika u OŠ »Brajda«, te *Ljubica Kolarić-Dumić*, pjesnikinja.

D. B. P.

Tavankućani u Velikoj i Jankovcima

Protekli vikend, od 1. do 3. lipnja, HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta sudjelovalo je na 17. po redu veličkoj smotri folklora »Čuvajmo običaje zavičaja« koja se održava u organizaciji KUD-a »Ivan Goran Kovačić« iz Velike, u Republici Hrvatskoj. Sudionici ovogodišnje smotre pristigli su kako iz okolnih gradova tako i iz Klokočića (Rumunjska), Budimpešte, Raše (Istra), Bosne i Hercegovine i Tavankuta.

Ovom prigodom KUD domaćin proslavio je i svoju dvadesetu obljetnicu postojanja. Sama je proslava započela u petak svečanom akademijom i izložbom slika od slame slamarskog odjela HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta, nastavljena je u subotu prezentacijom narodnih kuhinja svih gostiju, a završena u nedjelju svetom misom i svečanim mimohodom sudionika i gostiju ulicama Velike.

U istu je subotu, 2. lipnja, HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta bio gost i Starih Jankovaca kao sudionik smotre nacionalnih manjina Hrvatske i hrvatske dijaspore.

LjVD

Hrvatski vrtić, osnovna škola i učenički dom u Santovu

Šest desetljeća trajanja

Usantovu, Republika Mađarska, svečano je obilježena 60. obljetnica utemeljenja, odnosno postojanja hrvatske osnovne škole, danas Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma. Na prigodnoj svečanosti u mjesnom Domu kulture 26. svibnja se okupio velik broj uzvanika, bivših djelatnika i učenika santovačke škole, koja već desetljećima svjedoči o odlučnosti tamošnje hrvatske zajednice da očuva materinji jezik i nacionalnu svijest. Osnovna škola u Santovu je bila prva hrvatska, ali i manjinska škola uopće u Mađarskoj, utemeljena poslije Drugoga svjetskog rata, koja

se, uz pečušku i budimpeštansku školu, kao dvojezična hrvatsko-mađarska škola očuvala do danas. Nakon pedeset i više godina bila je ponovno prva koja je preuzeta od strane državne manjinske samouprave, i 2000. godine kremlula putem izgradnje kulturne autonomije.

Od 1946. godine do danas kroz santovačku školu je prošlo 650 učenika i pedesetak učitelja, dala je više od 150 učenika hrvatskim gimnazijama u Mađarskoj, a više od 70 njezinih učenika sudjelovalo je, a sudjeluje i danas, u oblikovanju života hrvatske zajednice u Mađarskoj.

U okviru prigodne svečanosti ravnatelj *Joso Šibalin* je uručio spomenice i plakete predstavnicima ustanova koje su u proteklim desetljećima podupirali rad škole. Ravnatelj HOŠIGA »Miroslav Krleža« *Gabor Gyorvari* uzvratio je Krležinom nagradom santovačkoj školi za promicanje hrvatskog školstva i suradnju, a predsjednik Hrvatske državne samouprave *Mišo Hepp* je u povodu 60. obljetnice uručio pohvalu ministra obrazovanja i kulture Republike Mađarske *Istvana Hillera*.

S. B. J. D.

Književna večer u Bačkom Monoštoru

Stihovi i slike

UCentru građanskih aktivnosti u Bačkom Monoštoru, u srijedu 30. svibnja, održana je književna večer *Zdenke Feđver* i izložba slika *Davora Peršića*. Večer je organizirala Literarna grupa

u Bačkom Monoštoru, a uz posjetitelje iz Monoštora nazočan je bio i veliki broj gostiju iz Sombora i okoline.

Ovo je bila i prigoda za promociju nove knjige pjesama *Zdenke Feđver* »Pufnice i ježevi«, a stihove pjesnikinje čitali su najbolji učenici osmog razreda osnovne škole »22. oktobar« u Bačkom Monoštoru, pod vodstvom profesorice *Marije Mrgić*, dok je svoj doprinos dala i autorica kazivanjem stihova iz svojih prethodnih djela.

Profesor *Miloš Pejović* je govorio o slikama *Davora Peršića*, čiji su nadahnuti prikazi konja činili skladnu cjelinu sa stihovima *Zdenke Feđver* i instrumentalnim izvođenjem popularnih melodija članova Crkvenog zbara. Profesor Pejović je istaknuo kako je Peršić iako mlad

već stekao ime u umjetničkim krugovima, kako je već duže vrijeme prisutan u salonima i na likovnim kolonijama, te da se i tematikom u radovima, koja je uglavnom okrenuta mitovima i legendama, ističe na likovnoj sceni.

Ono što ovu izložbu izdvaja iz okvira standardnih kulturnih događanja u Bačkom Monoštoru je i nazočnost velikog broja mlađih koji su na ovaj način pokazali kako osim njegovanja tradicije imaju sluha i za drugačije vidove kulturnog stvaralaštva što na najbolji način osigurava kulturnu budućnost sela, kako u vidu njegovanja šokačke tradicije, tako i u vidu modernijih kulturnih stremljenja.

A. Forgić

U sjeni velikog festivala na Petrovaradinskoj tvrđavi

Dječji Exit oduševio mališane

Čim se spomene Exit, odmah se pomisli na Petrovaradinsku tvrđavu i na, sada već, kulturni festival koji se od 2001. godine održava na ovom mjestu. Ali, u sjeni ovog »velikog« Exita, treću godinu za redom, organizira se i nešto manji ali isto tako značajan, Dječji Exit festival.

Ove godine su se organizatori potrudili da svi koji dođu, prije svega djeca, uživaju u lijepom provodu. Bila su tri stage-a tj. bine gdje su glumci, umjetnici i javne osobe zabavljale djecu i sve nazоčne. Djeca su uistinu uživala, jer je ovo bio njihov dan, a i sam Exit je bio za njih. Jedan od sponzora je bio i proizvođač sladoleda »Frikom« koji su organizirali na svojim punktovima razne nagradne igre, što je okupilo veliki broj djece. Također su i drugi proizvođači sokova, dječje hrane, poslastica... organizirali slične igre u kojima su sudjelovala djeca koja su na kraju dobivala darove kao nagradu za sudjelovanje u igri. Također je bio formiran, za ovu priliku, i pravi mali Zoo vrt, gdje su djeca mogla vidjeti razne životinje: zeke, kuce, mace, konje, ptice, majmune... Ulag je bio besplatan i vrijeme je poslužilo, tako da je ovaj, treći po redu, Dječji Exit bio veoma posjećen sva tri dana, koliko je trajao, od 28. do 31. svibnja.

I. K.

Vrijeme je poslužilo, te je treći po redu Dječji Exit bio veoma posjećen

Održan 14. moto susret u Novom Sadu

Tradicionalni skup bajkera iz cijele regije

Unijom Sadu je prošli vikend održan 14. po redu Moto susret. Organizator susreta bio je moto klub »NS Riders«. Ovaj susret je postao već tradicionalan, tako da je okupio veliki broj ljubitelja dobre brzine na dvokotačima. Neki su bajkeri došli organizirano preko svojih klubova a neki samostalno. Veliki broj nazоčnih bio je iz zemalja diljem Europe. Sam susret je organiziran na Petrovaradinskoj tvrđavi, koja je već postala tradicionalno mjesto za ovakve i slične manifestacije. Carica Marija Terezija sigurno nije mogla ni sanjati da će tvrđava koju je toliko dugo gradila biti i u 21. stoljeću velika atrakcija za razne susrete i manifestacije od kulturnog i društvenog značaja.

Moto susret je trajao tri dana i posjetitelji su mogli na dva stage-a da uživaju u pravoj bajkerskoj glazbi, gdje je nastupilo 48 bendova. Program je bio cijelodnevni tako da su organizatori ispunili očekivanja i nakon tri dana svi su pošli doma prezadovoljni provodom i doživljenim iskustvom.

Na ovom moto susretu je bio veliki broj posjetitelja iz Republike Hrvatske. Organizirano su došle skupine bajkera iz Osijeka, Siska, Zagreba i Rijeke, ali i veliki broj pojedinačnih posjetitelja je bio iz cijele Republike Hrvatske, prije svega iz Slavonije. U razgovoru su nam rekli da posljednjih godina svaki puta dolaze na ovaj moto susret i da je provod odličan.

I. K.

Započeta obnova putova u Općini Subotica koju financira Fond za kapitalna ulaganja Vojvodine

Nove ceste u Čantaviru i Đurdinu

Predsjednik Izvršnog vijeća Vojvodine mr. Bojan Pajtić, na čelu izaslanstva pokrajinske vlade i Fonda za kapitalna ulaganja Vojvodine, obišao je 1. lipnja naselja u općini Subotica – Čantavir, Đurdin i samu Suboticu i ozvaničio početak radova na izgradnji, rekonstrukciji i obnovi ulične i putne mreže. U Čantaviru se gradi cesta u Ulici Feranca Kisa, uz rečicu Čik, u Đurdinu se postavlja novi asfaltni sloj prema Mišićevu u dužini od 6,3 kilometra, a u Subotici se kompletno rekonstruira kanalizacijska infrastruktura i kolovoz u Ulici braće Radić, jednoj od ulica u širem centru Subotice.

Naime, Fond za kapitalna ulaganja Vojvodine izdvojio je 107,3

miličuna dinara za ove radove, na osnovu projekta koji je podnijela Općina Subotica.

»Počeli smo sa investicijom od 107 miličuna dinara za 11 kilometara puta i izgradnju ulične

infrastrukture u općini Subotica. Naša ambicija jest da u naredne četiri godine, od milijardu eura koliko ćemo dobiti, popravimo sve putove u Vojvodini, izgradimo vodovodne i kanalizacijske mreže u svim većim naseljima, da izgradimo i popravimo škole, zabavišta i zdravstvene ustanove tamo gdje je to potrebno«, izjavio je Bojan Pajtić.

Izaslanstvo Izvršnog vijeća Vojvodine, u kojoj su bili pokrajinski tajnici *Istvan Pastor*, *Siniša Lazić* i *mr. Jovica Dukić*, direktor Fonda za kapitalna ulaganja *Momčilo Milović*, u pratnji domaćina predsjednika Općine Subotice *Géze Kucsere*, obišla je gradilišta.

(PIV)

Koncert gradskog tamburaškog orkestra Stara Pazova

Gostovali i tamburaši »Tomislava«

Poslije samo nekoliko mjeseci od formiranja, Gradski tamburaški orkestar Stare Pazove je u nedjelju 3. lipnja u punoj kazališnoj dvorani Centra za kulturu Stare Pazove održao svoj prvi koncert. Na koncertu su kao gosti sudjelovali tamburaški orkestar Kulturno obrazovnog centra iz Šida, Gradski zbor iz Stare Pazove i Tamburaški orkestar Hrvatskog kulturnog prosvjetnog društva »Tomislav« iz Golubinaca. Na koncertu se čula dobro poznata tamburaška glazba koju su u upotpunile i dvije vokalne solistice – prima-dona *Bojana Bulović* i *Dubravka Ćačić*.

Koncert je počeo i završio sa svim sudionicima na sceni u izvedbi kompozicije »Divan je kićeni Srijem«. Koncert je pokazao po reakciji i broju prisutnih kako na ovim prostorima nedostaje ove vrste glazbe.

I. R.

Gostovanje Zagrepčana u Zemunu

Nastupi zbora »Kralj Zvonimir«

Župna crkva »Uznesenja Blažene Djevice Marije« u Zemunu bila je 2. lipnja domaćin poznatom mješovitom zboru »Kralj Zvonimir« iz Zagreba čiji je osnivač prof. *Vinko Glasnović*. Do ovog posjeta došlo je na inicijativu Zemunkog dekana i župnika spomenute crkve, *Joze Duspare*.

Nakon večernje mise, oko 19 sati, Zemunski župljeni su srdačno pozdravili članove gostujućeg zbora. Program, koji je zaista bio bogat, započeo je Glasnovićevom verzijom pjevane molitve »Oče naš« nakon čega je u prepunoj crkvi odjeknuo gromoglasan pljesak. Zbor je izazvao mnogo emocija pa se na licima pojedinih župljana mogla primijetiti i pokoja suza, osobito kada se radilo o kompozicijama koje su svima bile dobro poznate (»Zbor hebrejaca« G. Verdija, »Aleluja« G.F. Händela itd).

Domaćin, *Jozo Duspara* uputio je na kraju koncerta nekoliko topnih riječi dobrodošlice uz napomenu da članovi zboru, koje su ugostili Zemunske obitelji, mogu smatrati da su došli kod prijatelja. Na koncu su svi župljeni zajedno sa zborom otpjevali »Zdravo Djevo« a ovo prijatno druženje nastavljeno je u crkvenom dvorištu a zatim i 3. lipnja u 10 sati na župnoj misi koju su ponovno uveličali dragi gosti svojim glasovima hvaleći Boga.

Nakon ručka u prijatnom ambijentu restorana »Tri lađara« koji se nalazi preko puta župne crkve domaćini su još neko vrijeme uživali u društvu članova gostujućeg zbora. Mnogi od njih su, sigurno, na rastanku ponijeli sa sobom divne uspomene jer je srce Zemuna i njihovog rodnog grada kucalo istim ritmom. Razmijenjeno je mnogo topnih riječi zahvalnosti i adresa radi daljeg kontakta. Jednom riječju, 2. i 3. lipnja crkva »Uznesenja Blažene Djevice Marije« bila je mjesto na kome su Zemunci otvorenog srca sa novostećenim prijateljima iz Zagreba slavili svoju zajedničku Nebesku Majku.

H. R.

Kulturni i politički konzervativizam bunjevačkih Hrvata (II.)

Struktura konzervativizma

Moguće je na temelju poznavanja određenih društvenih stavova ili pak vrijednosnih orijentacija djelomično zaključivati o postojanju specifične strukture ličnosti, odnosno na temelju poznavanja specifičnih osobina ličnosti prognozirati pojavljivanje određenih konzervativnih stavovsko-vrijednosnih obrazaca koji u krajnjoj liniji mogu upućivati na postojanje odredene konzervativne ideologije. Upravo povezanost specifičnih psiholoških motiva i procesa s određenim stavovsko-vrijednosnim sadržajima omogućuje kompleksniju interpretaciju značenja i funkcije konzervativizma unutar određene društvene skupine te pruža osnovu za različite teorijske pristupe konzervativizma.

Budući da se konzervativizam manifestira u različitim područjima i aspektima društvenog života, bilo je potrebno definirati prostore konzervativizma koje ćemo ispitivati u ovom istraživanju. Pošli smo od pretpostavke da će konstrukt kulturnog i političkog konzervativizma u značajnoj mjeri pridonijeti razumijevanju različitih nacionalnih samoidentifikacija bunjevačkih Hrvata i preferencija određenih političkih opcija.

KULTURNI I POLITIČKI KONZERVATIVIZAM: Kulturni konzervativizam najčešće sadrži one stavovske strukture koje upućuju na postojanje različitih autoritarnih tendencija i tradicionalnih vrijednosti. Iz ovih se razloga za kulturni konzervativizam ponekad naizmjenično koriste termini kao što su »autoritarni konzervativizam«, »konzervativna autoritarnost« i »tradicionalni konzervativizam«. U našem istraživanju konstrukt kulturnog konzervativizma smo definirali kao onaj stavovsko-vrijednosni obrazac koji u svojoj strukturi sadrži dimenzije kao što su patrijarhalnost, autoritarna poslušnost, i sklonost pokoravanja državnom autoritetu.

Konstrukt političkog konzervativizma smo definirali kao onaj stavovsko-vrijednosni obrazac koji u svojoj strukturi sadrži dimenzije kao što su anti-zapadna orijentacija, jugonostalgija, i militaristički sentiment. Drugim riječima, sa stajališta aktualne tranzicijske političko-ekonomske filozofije jedna vrsta »socijalističkog mentaliteta« daje temeljno značenje političkog konzervativizma. Neka su istraživanja u bivšim komunističkim zemljama ukazala na povezanost autoritarnih tendencija i preferiranja političkih vrijednosnih orijentacija bivših socijalističkih sustava, odnosno na povezanost političkog konzervativizma i preferiranja nacionalističkih političkih opcija. Realno bi stoga bilo za očekivati pojavljivanje strukturalne povezanosti između određenih dimenzija kulturnog i političkog

Konzervativizam se uobičaje-no definira kao otpor prema promjenama i kao tendenci-ja da se preferiraju sigurni, tradicionalni, konvencionalni i autoritarni oblici ponašanja i mišljenja.

Piše: dr. sc. Zlatko Šram

Povijesno naslijeđe i situa-cijski faktori ne utječu samo na stupanj usvajanja već i na samu strukturu različitih kon-zervativnih orijentacija. Osim toga, koncept konzervativizma ne ukazuje samo na sindrom društvenih stavova nego i na sindrom specifičnih osobina ličnosti poprimajući pri tom karakteristike jednog socijal-no-psihološkog hibrida.

konzervativizma unutar pojedinih sociodemografskih skupina bunjevačkih Hrvata, odnosno povezanosti pojedinih (sub)dimenzija konzervativizma s različitim političkim opcijama. Pokraj autoritarnih tendencija, religioznost se gotovo u pravilu pokazuje kao značajan prediktor konzervativnih vrijednosnih orijentacija. Za prepostaviti je onda bilo da će i kod bunjevačkih Hrvata deklarativna religioznost (religijska samoidentifikacija) biti pozitivno korelirana barem s nekim od dimenzija kulturnog i političkog konzervativizma.

CILJEVI ISTRAŽIVANJA: U ovom istraživanju, koje je bilo koncipirano i provedeno u suradnji sa sociologinjom *Jasminkom Dulić*, nastojali smo utvrditi sljedeće: (1) Povezanost sociodemografskih karakteristika i deklarativne religioznosti s kulturnim i političkim konzervativizmom kao jednodimenzionalnim konstruktima. (2) Utjecaj sociodemografskih karakteristika i deklarativne religioznosti na latentnu konfiguraciju faktorski dobivenih dimenzija kulturnog i političkog konzervativizma. (3) Prediktivnu važnost dimenzija kulturnog i političkog konzervativizma u pogledu preferiranja određenih latentnih političkih opcija.

Skalu kulturnog konzervativizma smo konstruirali na temelju izbora čestica korištenih u nekim našim ranijim istraživanjima. Od ispitanih je traženo da izraze stupanj slaganja ili neslaganja sa svakom ponuđenom tvrdnjom na petostupanjskoj skali u rasponu potpunog neslaganja (1=uopće se ne slažem) do potpunog slaganja (5=u potpunosti se slažem). Kako bismo provjerili dimenzionalni prostor kulturnog konzervativizma izvršili smo faktorsku analizu koja je ukazala na postojanje triju dimenzija nazvavši ih: 1. *Patrijarhalni sindrom* (Rukovodeća mjesta u poslovnom svijetu trebaju biti u rukama muškaraca. Muškarac treba imati glavnu riječ u obitelji. Žene se ne trebaju miješati u politiku; Žene trebaju slušati svoje muževe.), 2. *Autoritarna poslušnost* (Oni koji ne poštuju autoritete velika su opasnost za zajednicu u kojoj žive. Poslušni ljudi su uvijek korisniji društvu negoli oni koji se stalno zbog nečega bune. Poslušni građani su garancija stabilnosti svake države.), i 3. *Pokoravanje državnom autoritetu* (Državne vlasti najbolje znaju koji su pravi interesi i potrebe njenih građana. Država najbolje zna tko su njeni neprijatelji i tko prijatelji.). Veličine povezanosti između dimenzija kulturnog konzervativizma su upućivale na postojanje faktora višeg reda. Drugim riječima, kulturni konzervativizam se pokazao kao jedan relativno homogeni konstrukt društvenih stavova.

Studij u SAD

Moj američki san

Coppin State University – eksplozija mladosti, znanosti, umova, sportova i još ponešto

Piše: Ana Šebešćen

Prije samo godinu dana, u vrijeme kada su mnogi maturanti generacije '87. polagali prijamne ispite za željene fakultete, u kući porodice Šebešćen moja sestra Nina i ja smo se spremale da odlaskom u Ameriku na studije položimo, umjesto prijamnog, mnogo važniji ispit – ispit života. S nešto malo teniske vještine i spretnosti, solidnog znanja engleskog jezika i ogromnog entuzijazma za nečim egzotičnim, nepoznatim i drugaćijim, odlučile smo se okušati u svijetu zvanom Amerika. Zahvaljujući punoj atletskoj stipendiji, financijskoj potpori plemenitih ljudi i ogromnoj ljubavi naše obitelji, Nina i ja smo postale ponosne »student atlete« Coppin University.

COPPIN UNIVERSITY: Coppin, pravobitno nastao kao crnačko sveučilište, smješten je u zapadnom dijelu Baltimora u državi Maryland, a danas je otvoren za sve one željne znanja i gladne buduće karijere. »Coppin State University« (ili jednostavnije CSU) nudi široki spektar znanosti, počev od biologije, kemije, povijesti, farmacije pa sve do biznisa, menadžmenta, informatike, kriminalistike i žurnalistike, a najpoznatiji je, kažu, po odličnom medicinskom programu. Bez obzira na »jak« medicinski program, shodno svojoj strasti prema pisanku, moj izbor je ipak bio novinarstvo.

U sklopu sveučilišta nalaze se dva studentska doma, tzv. »dormovi« – ogromne sedmerokatnice, s po nekoliko stotina apartmana iza čijih zidova se krije jedan poprilično uzbudljiv studentski život. Glasno učenje ponekih studenata, ritam rap muzike Jay-Z-a i Snoop Dog-a iz sobe 303 (uvjerljivo najbučnija soba u cijelom cam-

pusu), uzbudljiva tračanja uz šoljicu kave i taj tako užurbani, ubrzani hod studenata koji non-stop izlaze i ulaze u zgradu čini ovaj naizgled miran campus tako živahnim i životnim da vas jednostavno boravak u njemu osvježi i orasploži – pa makar to bilo samo na jedan trenutak. **AKTIVNOSTI:** Coppinova studentska kantina još jedna je potvrda američkog kozmopolitizma, jer, osim tradicionalne brze hrane, možete uživati u ukusnim jelima indijske, kineske, meksičke i klasične kuhinje – pa tko voli, nek' izvoli!

Međutim, glavni (im)puls ovog sveučilišta je snažan i moćan sportski duh, koji poput uragana vuče sve studente, profesore, uposlene,

roditelje, pa čak i posjetitelje, u gromoglasni navijački uzvik »Go Eagles!« Svi žive za događaj i ozračje koju kreira plavo-žuti tim orlova.

STUDENTSKA BUDUĆNOST: Uplovili smo u sveučilišni život s nejasnom vizijom o budućnosti i velikom željom da »promijenimo svijet«. Američko tlo je podjednako surovo i blagonaklono, podjednako daje i uzima, u ovisnosti od toga koliko ste »gladni«, hrabri i spremni posegnuti za svojim životnim ciljem. Ovo je samo kraj prvog turnira. Gem, set i meč. 6-0, 6-0.

Susret mladih Đakovačko-srijemske

Duhovni susret mladih

Na prvom susretu mladih iz vojvodanskog dijela Srijema
* Susret u Golubincima je

Geslo susreta: »Voliš li me?«

Iv 21, 17

Uprigodnoj propovijedi na svetu misu, mons. Đuro Gašparović stavlja je naglasak na geslo ovoga susreta: »Voliš li me?« Iv 21, 17, pitanje koje je uputio Isus svetom Petru apostolu. Mons. Gašparović je rekao kako to pitanje Isus i danas upućuje mladima, a to znači poštiju li njegov život i djelo ovdje na zemlji, vole li Crkvu u kojoj su kršteni, koliko vole svoju župu i vjernike s kojima žive, kako vole, poštaju i izgradju svoje obitelji, koliko su otvoreni prema boljem upoznavanju Evanđelja i koliko izgrađuju Kristov poziv: »Ljubi bližnjeg svoga kao samog sebe«.

Na susretu održanom 2. lipnja u Golubincima okupilo se oko 200 mladih iz 29 župa Srijemskog vikarijata. Bio je to prvi susret mladih iz vojvodanskog dijela Srijema na razini Vikarijata, a geslo susreta je bilo iz Ivanovog evandelja: »Voliš

li me?« (Iv 21, 17), pitanje koje je uputio Isus Petru apostolu. Domačin susreta je bio golubinački župnik i povjerenik Vikarijata za pastoral mladih iz Srijema vlc. Ivica Damjanović. Nakon okupljanja mladih u župi sv. Jurja Mučenika i molitvenog početka, uslijedio je sportski dio susreta, a zatim su psihijatrice dr. Snežana Kecanjević Miljević i dr. Aleksandra Pantić održale predavanje na temu ovisnosti. Susret se nastavio euharistijskim slavlјem. Svetu misu je predvodio pomoćni biskup i generalni vikar za Srijem mons. Đuro Gašparović u koncelebraciji sa svećenicima, koji su na susret došli s mladima.

Nakon svete mise upriličena je večera, a navečer je održan rock-koncert grupe Asteroidi iz Golubinca, čime je završen ovaj susret.

UPOZNAVANJE I POVEZIVANJE MLADIH: Vlc. Ivica Damjanović nije krio zadovoljstvo što se na susretu okupio veliki broj mladih.

»Želja nam je bila da se mladi bolje upoznaju i da se župne zajednice još bolje povežu. Pokazalo se da se mladi iz Srijema ne poznaju, jer nije bilo dovoljno međusobnih kontakata. Na ovome susretu, kao mladi ljudi, željeli smo odgovoriti da volimo naše župne zajednice, srijemsku Crkvu i da se želimo što više angažirati u župama na području Srijema. Susret u Golubincima je obuhvaćao duhovne, edukativne, rekreativne i zabavne segmente. Susret mladih je bogatstvo za cijeli Srijem, ali i za našu župu svetog Jurja mučenika. Prilikom organiziranja susreta angažirali su se mnogi mlađi župljani, ali i oni stariji. Prvi susret mladih iz vojvodanskog dijela Srijema je poticaj

Duhovna obnova i druženje

Tamara Pekar iz golubinačke župe sv. Jurja mučenika kaže da je ranije išla na susrete mladih u Šibenik, Pulu, Županju, Zagreb i Donji Miholjac.

»Na te susrete sam odlazila zbog želje da se družim s mladima s kojima imam isti cilj: približiti se Bogu. Na susretima, uz osobne molitve, imamo i zajedničke molitve i to me ispunjava. Dojmovi s ovoga susreta u Golubincima su stvarno sjajni. Osjećam se duhovno obnovljena i bogatija iskustvom upoznavanja novih prijatelja«.

ke biskupije, iz Srijemskog vikarijata, u Golubincima

praktičan kršćanski život

kog dijela Srijema okupilo se oko 200 mladih iz 29 župa Srijemskog vikarijata
obuhvaćao duhovne, edukativne, rekreativne i zabavne segmente

za još učestaliji i konkretni rad s mladima iz Srijema».

STVARANJE POSEBNIH PRIJATELJSTAVA: Đakovačko-srijemska biskupija svake godine organizira susrete mladih srednjoškolača, kojima predstoje susreti mladih na dekanatskoj razini.

»Tako smo i ove godine imali susret mladih Đakovačko-srijemske biskupije u Donjem Miholjcu u mjesecu travnju, a evo sada je upriličen susret mladih iz Srijemskog vikarijata. Ovi susreti su vrlo korisni i odgovaraju potreba-

ma naših mladih katolika, kako na pastoralnom području, tako i na području njegovanja nacionalnog i kulturnog identiteta, te na rekreativnom području života. Pri ovakvim susretima mladi se međusobno obogaćuju idejama i planovima, kao i iskustvima koja proživljavaju u svojim obiteljima i župnim zajednicama. Susreti doprinose boljem međusobnom upoznavanju i stvaranju posebnih prijateljstava», rekao je mons. Đuro Gašparović i istaknuo da iz ovakvih susreta, kao i iz susreta ministranata, proizlaze i duhovna zvana.

U srcu Srijema

Naselje Golubinci prvi put se spominje prema sačuvanim dokumentima 1572. godine kao: »selo koje je sve pod zemljom. Jedino se poznaje po dimnjacima koji su nad zemljom... Naselje je poniklo na mjestu gdje se padine Fruške Gore spuštaju u prostranu srijemsку ravninu. Sedam kilometara istočno nalazi se Stara Pazova. Golubinci su veliko selo u srcu Srijema, župa zemunskog dekanata, Đakovačko-srijemske biskupije. Zasnovali su ga i podjednako razvijali njegovi žitelji Hrvati i Srbi... Od 1991. do 1996. godine, pod prijetnjama, nasilništvom i pritiscima, iselile su se iz Golubinaca 855 osobe u 220 hrvatskih obitelji, a njihovim odlaskom golubinačka župa sv. Jurja mučenika, smanjila se za skoro isto toliko hrvatskih kuća iz svih golubinačkih šorova i ulica... U Golubincima je do 1. siječnja 1996. godine ostalo živjeti još 307 hrvatskih obitelji sa oko 1020 duša.

(iz knjige Marka Kljajića »Golubinci kroz povijest«)

»U Đakovu iz Srijema ima pet bogoslova od kojih će jedan biti zareden za svećenika na Petrovo u Đakovu. Prigodom susreta mladih uvijek je upriličena i sveta misa, kao duhovni poticaj za potvrđivanje vjere i za praktičan kršćanski život.«

Z. Sarić

Prvi put u Golubincima

»Bu Šibeniku 2004. godine, a u Golubincima sam prvi put. Ovo je prvi put da se ovakav susret organizira u Srijemskom vikarijatu i dragi mi je što sam ovdje, zbog upoznavanja i druženja s mladima. Došao je i naš hrtkovački crkveni zbor i oni će pjevati tijekom svete mise. Dopao mi se i sportski dio ovoga susreta. Igrali smo nogomet i nije bio važan rezultat utakmice, nego druženje», kaže Davor Novak iz hrtkovačke župe sv. Klement.

Predstava »Pokondirena tikva« u izvođenju dramskog odjela HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora

Premijera za ovacije

Pokondirena tikva može i na bunjevačkoj ikavici *
Specifična izvedba u režiji Marije Šeremešić

Piše: Ivan Andrašić

Uugodnoj nedjeljnoj večeri 3. lipnja Velika dvorana Hrvatskoga doma u Somboru prolamala se od aplauza. Glumci-amateri HKUD-a »Vladimir Nazor« premijerno su izveli predstavu »Pokondirena tikva« Jovana Sterije Popovića, u režiji pročelnice dramskoga odjela Marije Šeremešić. Najveća zanimljivost je ta što je Šeremešićeva ovoj komediji dala vlastiti pečat, uradivši dramatizaciju na neknjiževnom dijalektu hrvatskoga jezika – bunjevačkoj ikavici. Dramskom

odjelu »Vladimira Nazora«, a isto tako i redatelju i scenografu Mariji Šeremešić ovo je bio prvi, slobodno možemo reći veoma uspjeli iskorak u vode urbane drame: do sad su bili poznati po izvedbi pučkih predstava. Dvjestotinjak gledatelja i gosti – predstavnici KPZH »Šokadija« iz Sonte znali su predstavu nagraditi na jedini pravi način, gromoglasnim pljeskom. Specifikum izvedbe je u redateljskom nastojanju, rekao bih uspjelom, da ovu komediju dovede u zamišljeni međuprostor između pučke i urbane drame. Već u obraćanju publici prigodom najave Šeremešićeva je »priznala« kako je najlakše raditi predstave autora koji više nisu živi, jer ih možete »kasapiti i mijenjati« koliko god želite, a da pritom nikoga ne uvrijedite. Tu je slobodu sebi dopustila upravo u mjeri kojom se jako uspješno podilazi gledateljstvu. S jedne strane Sterija je prepoznatljiv, s druge redateljica je uspjela karaktere likova u cijelosti prilagoditi glumačkim kapacitetima s kojima raspolaže, a isto tako i predstavu približiti publici, koja je navikla ovu skupinu gledati u vodama pučke drame. Glumci su na sceni korektno proveli zamisli Šeremešićeve, prije svih Jolika Raič, koja je svojom energijom jednostavno vukla ostale, a moglo bi se reći i cijelu predstavu. Izuzetno dobru ulogu ostvarila je i petnaestogodišnja Dejana Jakšić, koja polako, ali sigurno, sazrijeva i vjerujem da je pred njom jako lijepa glumačka perspektiva. Kod jednoga broja glumaca u samom početku predstave bila je vidljiva trema, no, kako su minute odmicale, svi su se »vratili u igru«. Pokraj Raičeve i Jakšićeve, uloge su tumačili i Agneza i Damir Šeremešić, Bojana i Bojan Jozić, Kristina i Ivica Pekanović, Zvonimir Lukač, Sofija Vuković, Klara Oberman, Miloš Jevtić i Elizabeta Delić.

Najteži ispit pred domaćom publikom

»**N**akon dva mjeseca priprema, imali smo pretpremijeru u Rešetarima, u Republici Hrvatskoj, a ovaj današnji nastup bio je najteži ispit. Premijera pred domaćom publikom je pravi izazov, a najveća satisfakcija za nas amatore je upravo ovaj pljesak publike, te gostovanja i druženja koja će uslijediti, ukoliko budemo uspjeli rješiti problem troškova prijevoza«, rekla je u izjavi za naš list Marija Šeremešić, ujedno se osvrnuvši na smjerove u kojima ide amaterizam: »Ne mogu se pomiriti sa situacijom u koju smo došli. Od udruga naše nacionalne zajednice u Vojvodini malo nas radi dramu, osobito pučku, kojom i čuvamo naše kulturno nasljeđe. Pitam se koja pravila su aktualna, kad dolazimo u situaciju da neke od udruga predstavu urade u cijelini na amaterskim osnovama, dok druge za novac angažiraju redatelje, scenografe, pa i glavne glumce, iz kazališta iznajmljuju scenske rezervate i garderobu, a onda se na smotrama istim aršinima mjeri naš rad. To je jako nekorektno i nadam se da će ovu nelogičnost shvatiti i ispraviti oni koji o svemu odlučuju.«

INK iz Pule gostovalo u Beogradu

Beogradsko dramsko pozorište je prošloga utorka, 29. svibnja, ugoštalo Istarsko narodno kazalište iz Pule, koje je izvelo melodramu »Ribica« jednog od najkontroverznijih talijanskih redatelja i pisaca Piera Paola Pasolinija, u režiji Ivice Buljana.

Središnja tema predstave je seksualnost, odnosi mladića i djevojaka i njihovi odnosi u društvu.

U predstavi igraju *Lucija Šerbedžija* (na slici) i *Joseph Nzobandora – Jose*.

Predstava Ateljea 212 otvorila Dane satire u Zagrebu

Na 31. Danima satire, u organizaciji zagrebačkog Satiričkog kazališta »Kerempuh«, koji su počeli prošloga petka i traju do 20. lipnja bit će izvedeno četrnaest predstava u konkurenciji iz Hrvatske i inozemstva, piše Hina.

Nakon svečanog otvorenja festivala izvedena je predstava *Maje Pelević* »Narančina kora«, u režiji *Gorana Markovića*, i izvedbi beogradskog Ateljea 212. Riječ je o drami koja se bavi preispitivanjem ženskog identiteta u društvu koje na razne načine, najviše kroz medije, pokušava formirati ponašanje i izgled današnje žene.

Inače, ovogodišnji festival posvećen je američkom piscu *Marku Twainu*. Na kraju Dana ocjenjivački sud, u sastavu *Joško Juvančić*, *Marija Sekelez* i *Želimir Ciglar*, dodijelit će najboljima nagrade »Zlatni smijeh«.

Zvuk Jamaice na Exitu

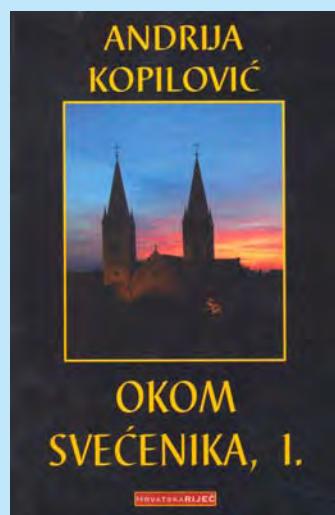
Tanya Stephens, tipična predstavnica zvuka s Jamajke, nastupit će na glavnoj EXIT bini, u četvrtak, 12. srpnja. Trenutačno je aktuelan njezin hit singl, objavljen početkom ove godine »Dance 4 Me« sa albuma *Marka Morrison*.

Prošle godine objavila je peti album pod nazivom »Rebelution«, koji je kao i prethodni Gangsta Blues ušao u sam vrh reggae top lista. Singl »These Streets« s ovog

albuma bio je krajem prošle godine hit broj jedan na Karibima i ostao na Tempo Top listi na mjestu broj jedan čak četiri tjedna.

Predstavljanje knjige »Okom svećenika« u Subotici

Predstavljanje knjige »Okom svećenika I. i II.« mons. dr. *Andrije Kopilovića*, objavljene u nakladi NIU »Hrvatska riječ« održat će se danas 8. lipnja, u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici. Uz autora, u predstavljanju knjiga sudjelovat će beogradski nadbiskup i metropolita *msgr. Stanislav Hočević*, preč. *Andrija Anišić* i predsjednik Hrvatskog akademskog društva *Dujo Runje*. Početak je u 19 sati.

Susret s Jadrankom Damjanov u subotičkom Gradskom muzeju

Umjetnički odjel Gradskog muzeja organizira u ponедjeljak 11. lipnja, u Gradskom muzeju susret s dr. *Jadrankom Damjanov*, povjesničarkom umjetnosti rodom iz Subotice i profesoricom odsjeka povijesti umjetnosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Dr. Damjanov je autorica više znanstvenih knjiga i udžbenika, prevoditeljica djela *Béle Hamvasa*, *Sándora Máraia*, *Magde Szabó* i drugih autora, a od 1992. voditeljica slobodne škole za upoznavanje likovno-umjetničkih djela. Tijekom razgovora gošća će održati filmsku prezentaciju o radu svoje radionice. Tom će se prigodom moći kupiti njezina knjiga »Metafizika crteža«.

Početak je u 18 sati.

Promocija romana »Wild Card« u Američkom kutku u Subotici

Učetvrtak 14. lipnja, u Američkom kutku (American Corner) u Subotici, bit će upriličena promocija engleskog izdanja romana »Wild Card« subotičkog pisca *Dražena Prćića*. Riječ o romanu, kojega je na hrvatskom jeziku objavila NIU »Hrvatska riječ« i koji je doživio dva izdania. Knjigu je na engleski jezik preveo *Veselin Rakočević*. Početak je u 19 sati.

Dalija Aćin na 24. tijednu suvremenog plesa

Beogradska koreografkinja i redateljica *Dalija Aćin* sudjelovala je na 24. Tjednu suvremenog plesa, prestižnom hrvatskom festivalu koji se održava u Zagrebu i Rijeci. Ona je sa svojom najnovijom predstavom »Handle with great care« nastupila u ponedjeljak u riječkom HKD, dok se utorak sa istim uratkom predstavila u zagrebačkom ZKM-u.

Inače, na festivalu koji je otvoren prošle subote i traje do 10. lipnja, osim koreografa hrvatske plesne scene gostuju vodeći svjetski koreografi i kompanije kao što su *Vera Mantero*, *Luiz Lekavalije*, Kibuc plesni teatar, Aterbaleto i mnogi drugi.

Nakon incidenta u beogradskom Domu kulture Studentski grad

Osuda nasilnog prekida projekcije filma Antonija Lauera

Studentska unija Srbije (SUS) osudila je nasilni prekid emitiranja filma hrvatskog autora *Antonija Lauera* (Toma Gotovca) »Hot Club of France« u Beogradu, i priopćila da od policije zahtijeva da neodložno reagira i identificira počinitelje ovog nasilnog čina, prenijeli su srpski mediji.

Nije mu prvi puta: kontroverzni hrvatski performer i redatelj Antonio Lauer

opredjeljenja ili na one koji drugačije misle i izrazila strahovanje da bi ovakvi incidenti mogli »ponovno prerasti u svakodnevni obrazac ponašanja«.

Kako je za Studio B rečeno u upravi Doma kulture Studentski grad, riječ je o nacionalno obojenom protestu, a vinovnici incidenta istjecali su da je Lauerov film ustaška pornografija, koja se ne smije prikazivati u srpskoj prijestolnici. »Poslije uvodne riječi Antonia Lauera, nakon što je projekcija počela, skupina osoba je nasilno prekinula projekciju, upadom u kino kabinu i gašenjem tehnike. Potom su na bini glasno protestirali protiv sadržaja filma i zahtijevali od publike da napusti dvoranu«, rekla je za Studio B urednica programa Akademskog filmskog centra Aleksandra Sekulić.

U Domu kulture kažu da su vinovnici incidenta, sudeći prema porukama koje su upućivali, najvjerojatnije bili iritirani time što se u filmu pojavljuje nago tijelo Tomislava Gotovca. Istočiće da je riječ o umjetniku koji u svojim performansima već desetljećima koristi tijelo, u Domu kažu da za 30 godina te institucije nije zabilježen ovakav incident.

Antonio Lauer je novo ime Tomislava Gotovca, rođenog 1937. godine u Somboru, koji je postao jedan od najeminentnijih umjetnika u oblasti eksperimentalnog filma, fotografije, performansa i body arta na prostorima nekadašnje Jugoslavije. Film »Hot Club of France« zasnovan je na studentskim filmovima koje je Lauer snimio kao polaznik Akademije za film, pozorište, radio i TV u Beogradu tijekom šezdesetih i sedamdesetih godina.

D. B. P.

Reagiranja političkih stranaka

Incident je u prošli petak najočitije osudila stranka G17 Plus, koja od nadležnih, kako je priopćeno, očekuje da što prije sankcioniraju to »nedopuštivo kršenje slobode umjetničkog izražavanja«. Incident je također osudila i Socijaldemokratska unija, koja je naveala da je vandalsko prekidanje projekcije filma hrvatskog autora »još jedan dokaz društvenog i kulturnog posrnuća Srbije i Beograda«.

Hina

U priopćenju povodom incidenta kada je prošle srijede film prekinut tijekom prikazivanja u Domu kulture Studentski grad, SUS je izrazila zabrinutost »zbog sve češćih napada na ljudi različitih nacionalnih, vjerskih

Natječaj za međunarodno natjecanje demo bendova otvoren do 30. lipnja

»String« krajem kolovoza u Subotici

Fondacija za omladinsku kulturu i stvaralaštvo »Fokus« iz Subotice i ove godine organizira natjecanje demo bendova iz oblasti punk, rock, metal, grunge i HC muzike, pod nazivom »String«, koje će se održati 24. i 25. kolovoza na Stadionu malih sportova u Subotici.

Kako je u ponedjeljak na konferenciji za tisak najavljen, prvoga festivalskoga dana natjecat će se deset najboljih demo bendova iz Srbije, po izboru žirija, na osnovu poslanih demo snimaka. Najbolja tri benda prelaze u drugi natjecateljski dan, gdje se natječe sa najboljih pet bendova iz regije (Hrvatska, Madarska, BiH, Srbija) po izboru žirija. Nakon tog dijela natjecanja održat će se revijalni dio programa, u kojem je za sada najavljen nastup sastava KUD Idijoti iz Pule.

Najbolja tri benda u drugom natjecateljskom danu osvajaju prve tri nagrade. Prijave demo bendova iz cijele regije otvorene su do 30. lipnja, a žiriranje će obaviti stručni žiri u razdoblju od 1. do 15. srpnja, kada će biti objavljena lista finalnih natjecatelja.

Partner festivala je Subotička muzička omladina – Subotica.

Demo snimke bendovi mogu slati poštom ili e-mailom na adresu:

FOKUS – Fondacija za omladinsku kulturu i stvaralaštvo

Matka Vukovića 1, 24000 Subotica, Srbija

www.fokus-su.org.yu

Kontakt telefon: 063/8115894

Izložba »Pejzaži« Ivana Tikvickog Pudara otvorena u Subotici

Ekspresivno-lirske slike i crteži

Birajući pejzaž kao temu likovnoga angažmana stvorio je sebi mogućnost djelomičnog odmaka od društvene zbilje k ambijentu gdje ljudsko djelovanje i prisutnost nisu u prvoj planu

D o 21. lipnja u Zavičajnoj galeriji »Dr. Vinko Perčić« (Maksima Gorkog 22) u Subotici može se pogledati izložba slika i crteža »Pejzaži« Ivana Tikvickog Pudara koja je otvorena u četvrtak, 31. svibnja.

Sudac i slikar amater, Ivan Tikvicki Pudar (Subotica, 31. 1. 1913.-Subotica, 1991.) crtanjem se počeo baviti još za gimnazijalnih dana, kada mu je nastavnik crtanja bio Sava Rajković (1903.-1977.), slikar školovan u ateljeu Andrea Lhota u Parizu i koji je u skladu sa svojim shvaćanjem umjetnosti podržavao slobodni razvitak učenika senzibiliteta, pružajući mu na taj način mogućnost da razvi-

je vlastiti likovni izričaj. Lirsко-ekspresionistička tendencija prisutna u radovima Ivana Tikvickog temelji se i na sličnim sklonostima njegovog nastavnika Save Rajkovića, a u slobodnom razvitu likovnog izraza, kao jednom od osnovnih tendencija moderne umjetnosti, podržan je i od budućih voditelja Kursa figuralnog crtanja, Andrása Hangye, Sándora Oláha i Stevana Jenovca, kojeg je pohađao u Subotici od 1946. godine.

Na kursu se Tikvicki našao u društvu s Gáborom Almásijem, Pálom Petrikom, Imreom Sáfrányijem, Imreom Vinklerom i Markom Vukovićem, danas značajnim imenima subotičke likovne

scene, koji su se, osim Vukovića i Tikvickog samog, usmjerili k profesionalnom umjetničkom usavršavanju na Akademiji. Na Kursu im se kasnije pridružuju nezaobilazna imena József Kubát, Gustav Matković, Károly Tót, Pavle Tikvicki, Ferenc Kalmár i Endre Faragó. Pokazao se Tikvicki na početku svoga rada kao dobar crtač-portretist. Brzim, skicoznim potezom definirao je lik s izrazitim karakternim osobinama. No tema pejzaža, kao gotovo dominantna, proteže se kroz cijelokupno njegovo likovno stvaralaštvo. Ističe se on kao jedan od omiljenijih motiva, a tehnike ulja, akvarela i tempere kao vrlo pogodne za ekspresivno-lirske izričaj svojstven njegovim radovima. Svježina kolorita, zaobljenost i mekoća volumena uz razlaganje kontura iskorak su prema karikaturalnosti. Volumeni naznačeni mrljama i naznačeni s nekoliko dinamičnih poteza kistom ostaju trajna odlika njegovoga stila. Na osjetljiv način reagirao je na boju i crtež, a emotivan i čulan tip osobnosti, koji

je kao pravnik morao kontrolirati i potiskivati, oslobođen je i jasno vidljiv na njegovim slikama. Boja i energični potez kista omogućili su mu prenošenje široke skale emocija na slikarsku podlogu. Birajući pejzaž kao temu likovnoga angažmana stvorio je sebi mogućnost djelomičnog odmaka od društvene zbilje k ambijentu gdje ljudsko djelovanje i prisutnost nisu u prvoj planu.

Činjenica da se Tikvicki profesionalno usmjerio na drugu stranu ne bi nas smjela voditi tendencijom obezvrjedivanja njegovog likovnog stvaralaštva, jer je sam bio pripadnikom grupacije koja je oživjela poslijeratnu subotičku likovnu scenu te koja je poticala slobodu izraza i mišljenja u vremenu suprotnih tendencija, kada socijalistički realizam ima povlašteni status. Ovom izložbom prijećamo se slikarskog opusa Ivana Tikvickog vezanog uz temu pejzaža, i to onoga koji se danas nalazi u privatnoj zbirci njegove kćeri Vesne Tikvicki Karadžić.

Ljubica Vuković Dulić

S otvorenja izložbe u Zavičajnoj galeriji »Dr. Vinko Perčić«

Završeno 52. Sterijino pozorje u Novom Sadu

»Nahod Simeon« najbolja predstava

Drama »Nahod Simeon« beogradске autorice Milene Marković u režiji Tomija Janežića iz Slovenije i koprodukciji Srpskog narodnog pozorišta u Novom Sadu i 52. Sterijinog pozorja, trijumfirala je na tom festivalu, koji je završen u ponedjeljak svečanom dodjelom nagrada, piše portal Seecult.org. Predstava »Nahod Simeon« dobila je većinom glasova žirija nagradu za najbolju predstavu na 52. Sterijinom pozorju, kao i Sterijine nagrade za najbolji tekst suvremene domaće drame i za režiju.

Također, Sterijinu nagradu za glumačko ostvarenje dobio je Boris Isaković za ulogu Muža u toj predstavi, kao i za ulogu Strahinje u predstavi »Odumiranje« Dušana Spasojevića u režiji Egona Savina i izvođenju beogradskog Ateljea 212.

Jednoglasnom odlukom žirija glumačku nagradu dobila je za predstavu »Nahod Simeon« i Jasna Đuričić za ulogu Majke i Udovice. Sterijine glumačke nagrade dobine su i Dara Đokić za ulogu Milice u predstavi »Odumiranje«, kao i Jelica Vučinić za ulogu Majke u predstavi »Sam kraj svijeta« Jean Luca Lagarsa u režiji Vlatka Ilića i izvođenju Malog pozorišta »Duško Radović«, za koju je Ilić dobio specijalnu Sterijinu nagradu za režiju.

Nagrada za osječke studente

Umetnička akademija u Osijeku (odsjek za kazališnu umjetnost) nagrađena je za kolektivnu kreativnu igru i istraživački rad u projektu »Muka Svetе Margarite/Animal planet/Karneval životinja«, koji je izведен u programu Pozorja mlađih. Za najboljeg glumca i glumicu Pozorja mlađih proglašeni su Jelena Petrović, studentica četvrte godine glume FDU u Beogradu u klasi Dragana Petrovića, i Petar Burić, student treće godine glume FDU na Cetinju u klasi Bore Stjepanovića.

Predstava »Nahod Simeon« dobila je i Sterijinu nagradu za scenografsko ostvarenje redatelja Janežića, kao i za kostim Marine Sremac, te za originalnu scensku glazbu Borisa Kovača. Janežić je pritom dobio za scenografiju u toj predstavi i nagradu Udruženja likovnih umjetnika primjenjenih umjetnosti i dizajnera Vojvodine.

Najviše nagrada na ovogodišnjem Pozorju:
predstava »Nahod Simenon«

Sterijinu nagradu za scenski pokret dobio je Dénes Döberei za predstavu »Ema« Géze Csátha, u dramatizaciji i režiji Pétera Feketea i izvođenju Drame na mađarskom jeziku Narodnog kazališta iz Subotice.

Nagrada »Počasni krug« za najbolju predstavu u selekciji »Krugovi« dodijeljena je predstavi »Madagaskar« Mariusa Ivaskeviciusa u režiji Rimasa Tuminasa i izvođenju Malog državnog kazališta iz Vilnusa u Litvi.

Sterijina nagrada Okruglog stola 52. Sterijinog pozorja za najbolju predstavu ravnopravno je dodijeljena predstavama »Sam kraj svijeta« i »Odumiranje«.

Predsjednik žirija 52. Sterijinog pozorja, u čijem je natjecateljskom programu bilo devet predstava, a proširen je prvi put i na strane tekstove u izvođenju domaćih kazališta, bio je beogradski scenograf i kostimograf Miodrag Tabacić, a članovi teatrologinja iz Beograda Aleksandra Jovićević, dramaturginja i redateljica iz Bratislave Vladislava Fekete, redatelj iz Zagreba Ivica Buljan i skopski glumac Nikola Ristanovski.

D. B. P.

Poziv za sudjelovanje u znanstvenom skupu šestih »Dana Balinta Vujkova« u Subotici

Pozivamo književnike, jezikoslovce, profesore književnosti, teatrologe i druge zainteresirane istraživače književne baštine na 6. »Dane Balinta Vujkova« (11.–13. listopada 2007.) kao izlagачe na jednu od ponuđenih tema. Ove je godine, osim Balintu Vujkovu, skup posvećen dramskom stvaralaštvu Hrvata u Podunavlju.

Svoje sudjelovanje i temu treba prijaviti do 20. kolovoza 2007. godine, a sve dodatne informacije možete dobiti na kontakt adresi: katarina.celikovic@gmail.com

Radovi mogu sadržavati do 16 kartica autorskog teksta, uz sažetak i bit će tiskani u zborniku radova za sljedeće »Dane«.
Okvirne teme:

I. Sakupljački rad Balinta Vujkova

II. Hrvatsko dramsko stvaralaštvo u Vojvodini

Radne teme:

I. Opus Balinta Vujkova protiv zaborava ikavice – autentičnog hrvatskog govora u Podunavlju; Balint Vujkov kao uzor, poticaj i ohra-brenje današnjim istraživačima

II. Pučko dramsko stvaralaštvo u Podunavlju; Jezik u dramskim djelima hrvatskih pisaca u Podunavlju

Predsjednica Organizacijskog odbora prof. Katarina Čeliković

»Mala Miss Amerike« u režiji Jonathana Dayton i Valerie Faris

Biti luzer, a biti sretan

Ako ste se ikada pitali tko bi od redatelja mogao najbolje govoriti o suvremenoj američkoj obitelji odgovor se ovim filmom sam nametnuo

Piše: Miroslav Šokčić

Prvog kvartala ove godine (par tjedana nakon FEST-a) u kino distribuciju Srbije pristiglo je toliko dobrih naslova da publike nije znala što prije gledati, a filmovi su jedni druge gurali van glavnih projekcionalih dvorana. Rezultat toga je da se neki od tih filmova još uvijek vrte po kinima marginalnog karaktera, kao i da mi još uvijek nismo stigli spomenuti sve filmove, koji su se pojavili u tom razdoblju, a vrijedni su spomena. Zato je ovo vjerojatno jedna od posljednjih prilika ove sezone da čitate o jednom malom-velikom filmu prije nego što ove stranice zaposjednu blockbusteri i naslovi od kojih se vrti u glavi...

SIMPATIČNI LUZERI: »Mala Miss Amerike« (Little Miss Sunshine) govori o »simpatičnim luzerima američkog kontinenta«, kako ih je predstavnik Sundance festivala nazvao kada je dodjeljivao nagradu publike ekipi filma. Protagonisti, ali i antagonisti, filma su članovi obitelji Hoovers: »glava porodice« Richard (Greg Kinnear) opsjetnut uspjehom i karijerom, majka Sheryl (Toni Collette) koja zapravo donosi sav kruh na stol, kći Olive (Abigail Breslin) bucmasta djevojčica čija je želja da pobijedi na natjecanju za Mis, sin Dwayne (Paul Dano) koji se po utjecajem filozofije Nietzschea zakleo na šutnju dok ne upiše avio akademiju, gay ujak Frank (Steve Carell) samo proklamirani ekspert br. 1 za Prousta u Americi, i Djed (Alan Arkin) koji je konzument narkotika. Sve počinje u njihovom – poput obi-

telji – »tipično američkom« domu kada se svi okupljaju na ručak, ali od početka do kraja jela priča dobiva neočekivani zaokret i misija porodice Hoovers od tog momenta je jasna: stići na natjecanje za »Malu Miss Amerike« u svom VW kombiju. Film se tako pretvara u klasični »road movie« koji će svakoga nasmijati do bola u stomaku. Kako ručak odmiče sve »tipično američko« vezano za Hooverse polako nestaje (ili možda tek počinje da isplivava na površinu). Interesantno je da je ovaj film, na čiju projekciju nije preporučljivo voditi djecu, djelo dva redatelja – Jonathana Dayton i Valerie Faris, inače bračnih supružnika. Tako da ako ste se ikada pitali tko bi od redatelja najbolje mogao govoriti o suvremenoj američkoj obitelji odgovor se ovim filmom sam nametnuo. Naravno sve čestitke i Michaelu Arndtu koji je svojim fenomenalnim scenarijem (dobio Oskara ove godine) postavio priču tako da poslije posao i nije bio naročito težak.

POLITIČKA NEKOREKTNOST: Film je krajnje »politički nekorektan«, što se, u krajnjoj liniji, i očekuje od bilo koje dobre komedije. »Mala Miss Amerike« nije mnogo koštao iako je iza njega stajao Studio Fox, ali je zato bio najisplativije ostvarenje u Americi u usporedbi s uloženim novcem uz »Borata«, mada je dosta neukusno govoriti o novcu kada je ovaj film u pitanju jer se kosi sa samom idejom koji on prenosi. Hooversi jesu gomila »luzera« koji imaju raspadnuti VW-ov kombi koji ide samo

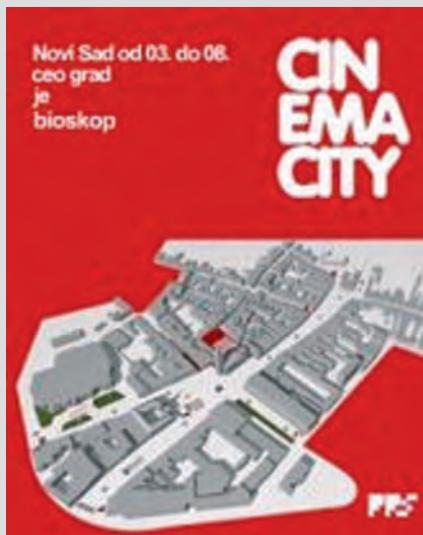
niz brdo i ne može da mijenja brzine, nemaju nikakve karijere i nezadovoljni su svojim statusom, ali imaju jedni druge i sreću koja iz toga proistjeće. Ako ste nakon ove rečenice pomislili da se radi o tipičnom hollywoodskom moraliziranju, reći ću Vam samo ovo: pogledajte film... ■

Od 3. do 8. srpnja u Novom Sadu

Filmski festival Srbije

Prvi Filmski festival Srbije bit će održan od 3. do 8. srpnja u Novom Sadu, u organizaciji Filmskog centra Srbije i State of Exit. Bit će predstavljena cijelokupna godišnja produkcija domaćeg dugometražnog igranog filma, kao i selekcija najboljih dokumentarnih, kratkometražnih i animiranih filmova, piše novosadski Radio 021.

Festival će svečano otvoriti redatelj Emir Kusturica projekcijom filma »Zavet«, što će biti prva projekcija ovog filma nakon premijere na festivalu u Cannesu. U okviru Festivala bit će i ciklus »Tribute to Emir Kusturica«. Peteročlani žiri dodjelit će nagradu IBIS u trinaest kategorija u okviru natjecateljske selekcije festivala pod nazivom Nacionalna klasa. Jedan od članova žirija bit će i njemački redatelj turskog podrijetla Fatih Akin, dobitnik nagrade za najbolji scenarij na ovogodišnjem festivalu u Cannesu za ostvarenje »The Edge of Heaven«.

Program festivala održavat će se na više gradskih lokacija, kao što su Srpsko narodno pozorište, Kino Arena, otvorena scena Katoličke porte, Trg slobode, i mnoge druge.

Đakovačko Bogoslovno sjemenište

Roditelji na Katoličkom bogoslovnom fakultetu

Susret roditelja bogoslova đakovačkog Bogoslovnog sjemeništa upriličen je u subotu 2. lipnja. Rektorovu pozivu na susret odazvali su se gotovo svi roditelji šezdeset četvorice bogoslova koji trenutno svoju svećeničku formaciju stječu u đakovačkom Sjemeništu i studiraju na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu, a dolaze iz župa Đakovačke i Srijemske, Požeške i Subotičke biskupije.

Susret je započeo zahvalnom molitvom bogoslova za roditelje koju je izrekao bogoslov *Matej Glavica*, a molitvu za sinove bogoslove je u ime svih roditelja izrekla *Kata Ostrogonac*, majka bogoslova Marijana.

Uži pjevački zbor bogoslova izveo je skladbu »Hvalospjev ljubavi«, koju je skladao bogoslov *Dejan Bubalo*. Poslije molitve sve nazočne pozdravio je rektor Sjemeništa mons. *Josip Bernatović*, ističući posebno roditelje četvorice đakona koji će na Petrovo ove godine primiti svećenički red. Poslije pozdrava uslijedila je video-projekcija o povijesti i životu u đakovačkom Sjemeništu koju je priredila skupina bogoslova, predvođena *Marijom*

Paradikom. Središnji dio susreta bilo je svečano euharistijsko slavlje u katedrali koje je predvodio dijecezanski biskup Marin Srakić uz koncelebraciju sjemenišnih odgojitelja te mons. dr. *Nikole Dogana* i dr. *Vladimira Dugalića*, dekana i prodekanu KBF-a u Đakovu. Za vrijeme svečane euharistije, biskup je liturgijskim obredom među kandidatima za svete redove primio osmoricu bogoslova. U prigodnoj homiliji biskup Srakić je istaknuo: »U namjeri da surađuju s njim kao (po)služitelji, Gospodin neke izabire i upućuje u svećenički stalež. Poziv je istraživanje, produbljivanje, hod. To je vidik (vizija), koji za apostola Ivana znači čin vjere, sposobnost vidjeti u nevidljivome, a prema tome i hrabrost nastaviti. To je nasljedovanje, tj. potpuno i vjerno prijateljstvo s Kristom u njegovoj Crkvi. Zato Crkva ispravno predlaže životno putovanje prije zrelosti poziva (ređenja). To mjesto ili, još bolje, ta zajednica zove se sjemenište u kojem prve klice zvanja rastu i sazrijevaju. Onaj, koji je od Krista primio poseban poziv mora postupno otkrivati tko je doista Krist«, rekao je biskup Srakić. Nakon zajedničkoga objeda u sjemeništu biskup Srakić u pratnji rektora Bernatovića pojedinačno je pozdravio sve roditelje bogoslova, a u Biskupskome domu posebno je primio roditelje četvorice đakona koji će uskoro postati svećenicima Đakovačke i Srijemske biskupije.

IKA

Zlatna harfa 2007.

Tradicionalni susret dječjih župnih zborova, dvadeset i prvi po redu, održat će se u subotu, 16. lipnja, na Marijanskem svetištu, Bunariću. Početak svete mise je u 10 sati, a nakon kratkog predaha, započet će nastup svih zborova, koji će se predstaviti s po jednom pjesmom. Tema ovogodišnjeg susreta je »Nedjelja dan Gospodnjji«, dok je ovogodišnji moto »Pjevajte Gospodinu, hvalite ime Njegovo«, Psalm 96.,II.

Kako nam je rekla organizatorica ovoga susreta s. *Mirjam Pandžić* i ove godine će se okupiti dječji zborovi iz subotičkih župa, te zborovi iz okolnih mjesta oko Subotice, gosti iz Svetozara Miletića, Bača, Vajske, Sombora, Selenče i Plavne, a nastupit će i djeca iz vrtića »Marija Petković«.

Ž. V.

Obilježen blagdan Presvetog Trojstva

Srijemsko - karlovačka rimokatolička crkva, župa Presvetog Trojstva svečano je obilježila svoj 281. blagdan, koji je ove godine održan u nedjelju 3. lipnja.

Toga dana su se vjernici okupili u većem broju i organizirali svečano misno slavlje.

Svečano misno slavlje, povodom crkvenog goda, predvodio je Dekan, preč. *Tomislav Kovačić*, dok je pod sv. misom propovijedao vlc. *Ivica Raguž*, profesor dogmatske teologije na KBF-u Đakovu, a sv. misom koncelebrirali i preč. *Marko Loš*, župnik crkve Svetog Roka u Petrovaradinu i domaćin, vlc. *Ivan Čatić*, župnik župe Presvetog Trojstvo.

Župni zbor je, uz nadahnutu pratnju orgulja, otpjevao svoje najbolje partiture. Vjernici su s velikom pažnjom i svojim sudjelovanjem, propratili propovijed, molitve i zborno pjevanje. Nakon svete mise, na poziv domaćina, vjernici su se okupili na prigodno osvježenje. Uz druženje s domaćinom i gostima, vjernici su proveli lijepo nedjeljno prijepodne.

Slavlje bi svakako bilo i veće da je mogao biti nazočan i biskup, no, na veliku žalost srijemsko - karlovačkih vjernika biskup nije mogao sudjelovati na ovom slavlju, jer je gostovao u Surčinu.

Stjepan A. Seder

Problemi u zajednici utječu i na obrazovanje i na našu djecu!

Spasi moj narod!

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Oni koji su pozvani snagom naravi i zakona trebaju vrlo odgovorno raditi i dalje svoj posao. Svi mi ostali trebamo im pomagati i to sinkrono i stvaralački, a nikako na način sukobljavanja, pa čak i onda kada bi imali pravo misliti drugačije. Jasno da su obitelji, tj. roditelji oni od kojih se najviše očekuje.

Uprošlom broju sam podijelio s vama, poštovani čitatelji, dva svoja doživljaja i svoje razmišljanje. Nazvao sam ih »šamaram«. Danas bih htio progovoriti o još jednom »šamaru« kojega sam također doživio ovih dana.

O čemu se radi? Sada je vrijeme kada se upisuje u škole. Jasno da me uvijek zanima koju će srednju školu izabrati naši krizmanici, pa i ostali vjernici. Iz te analize već se nazire je li ikoje zvanje za mlade atraktivno. Još važnija spoznaja je u čemu vide svoju budućnost, a i vrlo realno u čemu vide mogućnost zaposlenja. U toj stvarnosti često se gubi talent, a traži se čisto preživljavanje.

GUBITAK IDENTITETA: Žalostan sam kada primjetim kako su mlađi ljudi u samom startu sprječeni ići putem za što osjećaju poziv, nego moraju ići putem na koji ih stavlja društvo ili još gore, nevolja. Obično bivam žalostan kada primjetim kako se je tim izborom definirala i budućnost jedne osobe, pa onda i jedne obitelji. Jasno da je atraktivno i najviše doživljeno upisivanje malih prvašića. Za njih odlučuju roditelji i počinje novo razdoblje u njihovom djetinjstvu. Pratim ih s ljubavlju, a još više dočekujem, kako na vjerskoj nastavi, tako još više u crkvi i na vjerouaku. Veliki dio njih je za mene nov, a vjerojatno i ja za njih. Radost je to, kako spoznajna tako i doživljajna. Za našu hrvatsku zajednicu postoji još jedna »atrakcija«. Namjerno sam riječ stavio u navodnike. Međutim, radi se u biti o jednom velikom problemu. Svi mi koji se osjećamo pripadnicima toga naroda, želimo da naši prvaši upišu nastavu na hrvatskom – materinjem jeziku. Sada je omogućena i zakonska regulativa za takvo školovanje. No, vjerujem da se svaki drugi problem u našoj zajednici rješava lakše nego problem upisa u prvi razred na hrvatskom jeziku. Puno godina mi je to i problem i velika bol. Prvo sam to doživljavao na župi s madarskim odjelima. Kad sam došao na župu (a bilo je to prije

37 godina) bila su u školi po tri mađarska odjela. Sada nema ni jednoga. Broj stanovnika se povećao, broj djece smanjio, a osjećaj nacionalne pripadnosti nestao. Pokušao sam ja i »privatno« i osobno, pa čak i s oltara (što nije baš dopušteno) upozoravati roditelje na veliku odgovornost »odnarodivanja«, a time gubitka identiteta, pa i vlastite kulture. Međutim, uzaludno. Politika ekonomije i interesa je uvijek prevladala. Roditelji su uvijek radile vidjeli svoje dijete kao »uspješno« nego kao pripadnika jedne konkretnе kulture ili narodnosti. Poznat je meni problem globalizacije, ali mi je stran problem asimilacije. Da barem postanu »netko«, ali redovito se gubi u bezbojnosti.

NEMOJMO MANIPULIRATI DJECOM!: Sada to doživljavam na isti način i jednak s prvašima hrvatskog naroda. Neće, pa neće! Međutim, kad malo analiziram zašto, dobio sam ovih dana ponovno dva šamara. Jedan mi je otac vrlo odlučno i kategorički rekao: ne želim da moje dijete bude »bod« više u nečijem karjerizmu. Ostao sam začuden, a još više kad mi je jedan drugi roditelj rekao: ne dam da se s mojim djetetom manipulira. Zamislio sam se. Je li ovi argumenti stoje? Analizirajući situaciju i način na koji se radi promidžba, morao sam s poniženjem, ali priznati istinu: nažalost, ovi su roditelji dijelom u pravu. Maknimo na stranu činjenicu da im možda nedostaje dovoljna nacionalna svijest ili ponos. Ali činjenica da se tim problemom bavi »i zvani i nezvani« zabrinjava. Zasigurno u našem zakonodavstvu postoji točno određeno kome je povjerenje školstvo. Tko u ime nacionalnog interesa treba stručno, znalački, sinkronizirano i vrlo odgovorno raditi na toj promidžbi. Postoji opasnost da se radi »kampanjski« i netaktično. Da se ne ističu realni ciljevi i da na kraju roditeljima dojam kako stvarno netko »kupi bodove«. Svakako, to je neugodna spoznaja. A zar nije istinita? Bojim se da jest. S druge strane postoji još gorča

realnost. U javnosti, pa i u medijima, prisutna je očita podijeljenost te iste zajednice. Da je bogata i pluralistička u mišljenjima, nije problem. Ali da je sukobljena, to je već problem. Dapače, koji puta do te mjere sukobljena da se ne samo pojedinci nego i cjeloviti stavovi medusobno isključuju. Pa i to nije tragedija, ali je tragedija da je to »sučeljavanje« na način »svadalački«. To je već pravi problem. Tko želi svoje dijete povjeriti odgoju i opredjeljenju u zajednici koja u javnosti istupa tako nesložno!?

Što nam je činiti? Ja mislim da u ovoj situaciji ima rješenja. Oni koji su pozvani snagom naravi i zakona trebaju vrlo odgovorno raditi i dalje svoj posao. Svi mi ostali trebamo im pomagati i to sinkrono i stvaralački, a nikako na način sukobljavanja, pa čak i onda kada bi imali pravo misliti drugačije. Jasno da su obitelj, tj. roditelji oni od kojih se najviše očekuje. Ali, u tom slučaju naše ophođenje prema roditeljima mora biti do kraja korektno i nikako »propagandističko«, nego vrlo odgovorno, istinito i pošteno. Oni ciljevi koje zastupamo, moraju biti oslobođeni svakog, pa i najmanjeg drugog i drugačijeg interesa, osim samoga čovjeka kojemu želimo pomoći da dode do najvrjednije spoznaje i shodno tome najbolje odluke. Opasnost »potezanja« je opasnost jednaka uništenju. Nitko ne voli da se njime manipulira, a najmanje djeca. Bog od nas zahtijeva iskreno poštenje i bogobojažnost odgovornosti, jesu li način na koji živimo i signali koje »od sebe emitiramo« dovoljno uvjerljivi i privlačni da zastupamo jedino pravu i pravednu stvar i jedino dobro čovjeka. Trebamo mijenjati odgovorno i sebe, ali još odgovornije biti svjesni pred povješću i Bogom za naše izjave, stavove, a pogotovo sukob-ljavanja. Mislim da je i sada meni ova pljuska pomogla da se bacim na koljena i u ovoj upisnoj godini iskreno zavapim Gospodinu: spasi moj narod Gospodine!

Susret dječjih vrtića koji nose ime »Marija Petković«

Pod okriljem Marije Petković

Ime »Marija Petković« nosi više vrtića u različitim gradovima Hrvatske, no, ove godine su se susrela djeca, roditelji i odgajatelji iz Zagreba, Osijeka, Splita, Blata i Subotice

Po četvrti put za redom održan je susret dječjih vrtića koji nose ime »Marija Petković«, te su ovim povodom u četvrtak navečer iz Subotice na susret krenula i djeca iz istoimenog subotičkog vrtića.

Ime »Marija Petković« nosi više vrtića u različitim gradovima Hrvatske, no, ove godine su se susrela djeca, roditelji i odgajatelji iz Zagreba, Osijeka, Splita, Blata i Subotice.

SUSRET PREDŠKOLACA: Na ovaj susret iz svih vrtića išla su djeca predškolskog uzrasta, kako bi se na poseban način oprostila od vrtića, a ujedno i posjetila rodno mjesto i svetište blažene Marije Petković, po kojoj i njihov vrtić nosi naziv. Kako je rekla ravnateljica dječjeg vrtića iz Subotice s. Silvana Milan, djeci je to poseban dogadjaj i na taj način oni će se cijelog života sjećati koji su vrtić pohađali. Ujedno, djeca se na ovaj način upoznaju i druže s drugom djecom, a imaju priliku i vidjeti predivna mjesta pojasnila je s. Silvana. Na ovaj dugačak put su, osim odgajateljica iz vrtića *Marine Piuković i Emine Kujundžić*, s djecom išli i roditelji, te možemo reći kako je ovaj susret ujedno bio i hodočašće blaženoj Mariji Petković. Kako je objasnila Marina Piuković, u petak navečer su sva djeca stigla na Korčulu, te su u subotu susret započeli sv. misom, koju je predvodio fra Ante Čovo iz Splita.

»Nakon mise, u zgradama Općine Blato pozdravljeni su svi nazočni od strane Sestara Kćeri Milosrda i gradonačelnika, te je to bila prilika da svaki grad pokloni nešto domaćini-

ma. Roditelji su ostali na predavanju fra Ante koji je govorio o obitelji, a za to vrijeme odgajiteljice i djeca su se pripremali za nastup u vrtiću. Naša djeca iz Subotice su se predstavila igrokazom „Krštenje Isusovo“, zatim plesom „Taši, taši“, a djeca su se predstavila i svirajući na instrumentima „Orfovog instrumentarija“, malim orkestrom, rekla je Marina Piuković.

DOŽIVLJAJ KOJI SE PAMTI: Osim susreta i druženja s djecom iz drugih vrtića djeca su očekivala i kupanje. Kako govoriti odgajateljica Marina, iako vrijeme nije bilo baš najprikladnije, najhrabriji su se ipak okupali. Odlazeći na susret imali su priliku vidjeti i slapove Krke, a po povratku su boravili jednu noć u dječjem vrtiću »Ciciban« u Dubrovniku, te su upoznali i Stari grad, kroz koji ih je provela i sa znamenitostima upoznala Boja Milan Mustać, ravnateljica vrtića u kom su spavali. Djeca su posjetila Knežev dvor, muzej, Franjevačku crkvu, vidjeli su katedralu i saznali o zaštitniku njihovog grada sv. Vlahu (sv. Blaž). Kako je rekla poglavica samostana Sestre Kćeri Milosrda u Subotici s. Silvana Milan, organizator ovoga susreta je bila provincijalna uprava družbe Kćeri Milosrda. Ovo putovanje je za djecu, ali i za odrasle bilo posebno i nezaboravno, a to će potvrditi dječja sjećanja i priče u kojima će oni još dugo uživati. Djeca, odgajateljice i roditelji se zahvaljuju svima koji su svojim doprinosom omogućili djeci puno toga lijepog vidjeti, doživjeti i naučiti.

Ž. V.

Obilazak Starog grada u Dubrovniku

s. Silvana Milan na slapovima Krke

Predstavljanje vrtića iz Subotice

fra Ante Čovo i preč. Andrija Anišić

Odgajateljica Marina s djecom

8. lipnja 2007.

Piše: prim. dr. Marko Sente,
specijalist za bolesti uha, nosa
i grla, subspecijalist audiolog

Uprethodnom broju »Hrvatske riječi« pisali smo o Glosopirozi, pečenju jezika, koja se češće javlja kod žena, i to u srednjoj ili starijoj životnoj dobi. Karakterizira se potpuno urednim kliničkim nalazom u usnoj šupljini pri čemu bolesnici imaju osjećaj peckanja, pečenja ili žarenja jezika. U ovome broju donosimo vam drugi dio dijagnoze i kako se liječi ova bolest.

DIJAGNOZA: Pregledom bolesnika ustanovljavamo uredan nalaz sluznice jezika i usne šupljine, ili nalazimo znake loše oralne higijene, kandidijaze, neadekvatnih protetskih radova, nepodesne navike. Nadalje laboratorijskim se analizama moraju isključiti anemije, oboljenja bubrega, šećerne bolesti. Krvne analize oboljelog mogu isključiti neke sistemske faktore. Ukoliko bolesnik ima veliki broj plombiranih zuba potrebno je oba-

Glossopyrosis (II. dio)

Liječenje oboljenja

viti mjerjenje galvanskih struja, jer postojanje dva materijala različitog potencijala služi kao mala galvanska baterija, a sluznica i pljuvačka imaju ulogu provodnika. Struja je

usta često je potreban konziliarni pristup oboljelom, suradnja otorinolaringologa s drugim specijalistima stomatološke i medicinske struke.

utoliko jača ukoliko su materijali udaljeniji u naponskom nizu. Jačina galvanske struje može biti 40 do 100 mikroampera.

LIJEČENJE: Pri liječenju oboljelih od sindroma pečenja jezika i

liječenje sindroma pečenja usta je uzročno, ukoliko se uzrok može identificirati (poboljšanje oralne higijene, sanacija zuba, prestanak nepodesne navike, zamjena amalgamskih ispuna, liječenje kandidi-

jaze, nadoknada željeza, vitamina B skupine, uvođenje hormonske nadomjesne terapije, zamjena liječnika, liječenje vratne kralježnice, liječenje infekcije s *Helicobacter pylori*) ili simptomatsko liječenje ukoliko se uzrok ne otkrije.

Za simptomatsko liječenje, u slučajevima gdje uzrok nije utvrđen, koriste se razni preparati za lokalnu primjenu (postoji nekoliko lokalnih preparata kao što je otopena kapsaicina za ispiranje usta, preparat nije registriran na našem tržištu). Neki autori preporučuju ispiranje usta čajem od kamilice (treba koristiti nezaslađeni čaj, isti se ne preporučuje osobama koje su alergične na polene trava). U teškim slučajevima gdje postoji osnova da je pečenje simptom neurološkog ili psihijatrijskog oboljenja, uz konzultaciju neurologa ili psihijatra, može se pokušati terapija s primjenom tricikličkih antidepresiva ili drugih odgovarajućih lijekova.

GASTRONOMSKI KUTAK

Cezar salata

Sastojci:

glavica zelene salate
120g piletine
2 cherry rajčice
krutoni
dressing na bazi majoneze, kiselog vrhnje
i inčuna
sok od limuna
sol
papar

8. lipnja 2007.

Priprema:

Na tanjur položiti listove zelene salate, na listove staviti pripremljen dressing i kombinirano slagati piletinu. Rajčicu isječenu na četvrtine poredati preko naslagenog mesa i na koncu, u već napravljenu salatu, ubaciti hrskave kruštone s okusom luka.

Hey Arnold!

Klinac iz četvrtog osnovne i njegov najbolji prijatelj nastoje zaustaviti krušenje svog kvarta...

Čini se da je Arnoldov kvart osuđen na propast kada moćni gospodin Scheck odluči porušiti sve kuće i dućane u susjedstvu kako bi sagradio veliki trgovački centar.

No, uz pomoć super heroja i tajanstvenog neznanca dubokog glasa, Arnold i Gerald kreću u potragu za važnim dokumentom koji će spasiti susjedstvo.

Barbie na Labuđem jezeru

Ovaj film jedinstvena je kombinacija pripovijetke i baletnih prizora u izvedbi Londonskog filharmonijskog orkestra.

S čvrstim temeljima na klasičnom remek-djelu i omiljenoj bajci, Barbie je u ovom filmu u ulozi Odette, mlade pekareve kćeri, koja slijedi jednorođa u Začaranu šumu. U šumi je Rothbart, zli čarobnjak koji želi poraziti svoju rođakinju, Kraljicu Vila te preuzeti vlast u šumi.

Kraljica Vila uspjela je dijelom poništiti Rothbartovu čaroliju, tako da Odette uspijeva zadržati svoj ljudski lik noću, ali se danju pretvara u labuda.

Odette zna, iako osjeća da ona nije prava osoba za taj zadatak, da je njena sudbina spas Začarane šume od Rothbarta. Ali, kako će jedna mlada djevojka, samo pomoći hrabrosti, poštenja i inteligencije, uspjeti izvršiti taj zadatak, dok se mladi i zgodni princ Daniel polako zaljubljuje u nju? Pogledajte...

Zoltan Sič

Draga Alisa!

Voljela bih da me sljedeći put povedeš s tobom da doživim toliko čudnih postolovina i da vidim te čudne zemlje. Voljela bih da upoznam mačku, kneginju i bijelog zeca, ali mislim da sam ih već upoznala preko knjige. Zato bih željela da odemo gdje ti nisi bila. Čula sam da postoji grad kolača, zemlja slatkiša i da upoznamo kraljicu tortu, princezu krafnu i kralja štrudlu. Mislim sa bih se ludo zabavljali i naravno najeli najboljih kolača. Razmisli o ovome prijedlogu i javi se.

Elizabeta Ivanković, III. e, OŠ »Sveti Sava«, Subotica

Klincijada 2007

Uorganizaciji PU »Naša radost« i ove godine će se održati smotra dječjeg stvaralaštva – »Klincijada«. Djeca će nastupati 11., 12. i 13. lipnja u dvorani Madarskog kulturnog centra »Népkör«.

Na Klincijadi, među ostalim vrtićima sudjelovat će i dječji vrtić »Marija Petković«, te će se mališani predstaviti 11. lipnja. Na svečanom otvorenju predstaviti će se sa zborom i orkestrom, kojeg sačinjavaju starija djeca iz ovoga vrtića. Nakon toga u toku prije podneva će nastupiti i mlađa skupina »Pačići«, koji će se predstaviti ritmikom »Taši – taši«, dok će se starija skupina predstaviti koreodramom »Bal bajki«. U prijepodnevnom terminu, mališane će gledati djeca drugih vrtića, dok u poslijepodnevnom terminu od 17,30 sati nastup djece će moći pogledati i roditelji.

Ž. V.

Marija Nimčević, III. e,
OŠ »Sveti Sava«, Subotica

Dino Vojnić Purčar, III. e,
OŠ »Sveti Sava«, Subotica

Matiša Bonić, III. e,
OŠ »Sveti Sava«, Subotica

PROGRAM KOJI ĆE VAM OLAKŠATI PRIJELAZ NA VISTU

Svaka selidba je stresna, pa ni prenošenje aplikacija i datoteka s računala koje radi pod Windowsom XP na sustav pod Vistom nije iznimka. Easy Transfer Cable for Windows Vista tvrtke Belkin i Laplinkov PCmover for Windows Vista pomoći će vam u nekim „teškim radovima“, neizbjegnivo kada je riječ o prijenosu programa i podataka na novi kompjutor. Belkinov dvosmjerni USB 2.0 kabel radi sa softverom Easy Transfer u Windowsu XP i Visti i služi samo za prijenos dokumenata i parametara. Priloženi upravljački program morate instalirati na staro računalo pod XP-om (Vista i ne zahtjeva instaliranje), a zatim kabelom povezati računala.

LapLink-ov PCmover for Windows Vista obavlja teške poslove prijenosa aplikacija i fajlova sa starog kompjutora na novi

Tada posao preuzima Easy Transfer i započinje seboj. Da biste prenijeli i aplikacije morate instalirati i pokrenuti beta verziju programa Easy Transfer Companion, koja je besplatna. Prijе početka prijenosa Belkinov softver priprema izvještaj u kome su navedeni podržani programi, ali i oni koji bi mogli biti problematični.

Potrebno je iznova pokrenuti obe aplikacije (Transfer i Transfer Companion) prije početka. Postupak u dva koraka, koji

podrazumijeva prijenos 27 GB podataka s prenosivog računala, traje oko tri i pol sata. Neke igre i uslužni programi su ostali na starom računalu, ali na novom ih ipak možete pokrenuti i koristiti sve važne aplikacije. Dobra vijest je i to što se proizvod može koristiti za neograničen broj »selidbi«.

LIJEP OKVIR ZA LIJEPE FOTOGRAFIJE

Tiskanje nije jedini način prikazivanja svoje digitalne fotografije, niti uživanja u njoj. Digitalni okvir poput modela DPF80-2 tvrtke Pandigital veoma je praktična alternativa za prikazivanje kolekcija digitalnih fotografija. Ovaj okvir ima 64 MB memorije; četiri utičnice za medijske kartice; zaslon veličine osam inča i razlučljivosti 800 x 600 točaka, s pozadinskim osvjetljajem od LE dioda; mali daljinski upravljač i dva zamjenjiva rama (jedan od crnog drveta i drugi akrilni). DPF80 ima dva USB 2.0 priključka (od kojih je jedan mini-USB) za povezivanje sa stolnim računalom ili drugim uređajima.

Zaslon sjajno prikazuje fotografije (mogu se prikazivati pojedinačno ili kao slajd-šou) i one su jasno vidljive čak i pod skromnim ambijentalnim svjetлом. Povezivanje okvira s fleš diskom također je jednostavno.

Ovaj ram skriva i nekoliko neobičnosti. Osnovni grafički meni je podesan za korištenje, ali nema standardnu strukturu s poddirektorijima, što može biti priličan problem ako treba

pronaći određenu datoteku na krcatom USB disku velikog kapaciteta ili na memorijskoj kartici, ili pak razvrstati medijske kolekcije u tematski organizirane direktorije. Isto tako, ovaj uređaj ne rotira okomite fotografije automatski. Pandigitalov okvir može reproducirati i muziku i video zapise, mada su te dodatne mogućnosti od zanemarljivog značaja u poređenju s prikazivanjem digitalnih slika. A taj zadatak model DPF80 obavlja zaista dobro - zahvaljujući svjetlom, oštom zaslonu i utičnicama za kartice, on će već naći svoje mjesto na radnom stolu.

PanDigitalov digitalni ram čiji je zaslon velike oštchine i osvijetljen LE diodama

Priređuje: Siniša Jurić

Kvalifikacije za EP 2008

Nema lakih protivnika

*Unatoč statusu absolutnog favorita
Hrvatska je teško svladala Estoniju na gostovanju (0-1)*

Piše: Dražen Prćić

Na dan kada ovaj tekst bude pred našim čitateljima (petak 8. lipnja) nogometna reprezentacija Hrvatske zaokružit će ciklus od dvije kvalifikacijske utakmice, započet prošle subote u glavnom gradu Estonije, a završen u srijedu navečer u Zagrebu. Nažalost, zbog rokova tiskanja puni izvještaj s jednog od najvažnijih susreta, protiv Rusije na Maksimiru, moći ćete pročitati u sljedećem broju Hrvatske riječi.

LIDER SKUPINE E: Opće je poznato kako je u kvalifikacijskim skupinama za plasman na neko od velikih nogometnih natjecanja najteže igrati tzv. »lake susrete« protiv nazovi lakših protivnika. Jer, to su već unaprijed uknjiženi bodovi, takoreći čista formalnost, a onda uslijedi »paklenih 90 minuta« u kojima se vodi grčevita borba za »minimalac« i materijalizaciju planirana 3 kvalifikacijska boda. Subotni susret u Tallinu, protiv već tradicionalno neu-

godne Estonije (0-1), do posljednjeg zvižduka mađarskog suca Kassai bio je prva nogometna drama, posebice posljednjih 15 minuta – kada je trajala prava opsada Pletikosinog gola. Ipak, vratar moskovskog Spartaka i Hrvatske, uspio je neutralizirati sve pokušaje borbenih domaćina i lider skupine E, zahvaljujući zgoditku najboljeg igrača i strijelca HNL Eduarda da Silve, uknjižio je velika 3 boda za nastavak

Započelo doigravanje

Cibona ili Zadar

I ove sezone će se za naslov prvaka Hrvatske boriti Zagrepčani i Zadrani

Pobjedom u prvom susretu na domaćem parketu, zahvaljujući prvom mjestu u regularnom dijelu ligaškog natjecanja, Cibona je učinila prvi korak ka osvajanju naslova prvak Hrvatske u košarci. U sljedeća dva susreta, u svojim Jazinama, drugoplasirani Zadar pokušat će preokrenuti rezultat. Pobjednik doigravanja i novi prvak bit će momčad koja prva stigne do tri pobjede.

Pobjeda u Helsinkiju

Reprezentacija Srbije uspjela je pobjedom na gostovanju u Finskoj (0-2) nadoknaditi kiks protiv Kazahstana i sada je, ponovno, uz Poljsku i Portugal ravноправan kandidat za mjesto na EP 2008. godine.

uspješne serije na putu do »viziranja putovnička« za Austriju i Švicarsku 2008. godine. No, i pokraj svega »vatreni« su dokazali svoju veličinu, odigravši maksimalno borbeno (izuzev posljednjih minuta susreta kada je obrana bila na mukama), a izbornik Bilić je pravovremenim izmenama u drugom dijelu susreta uspio osvježiti momčad i još jednom dokazao svoj trenerski talent. Generalno gledano, u čemu se gotovo svi koji su gledali izravni televizijski prijenos i strepjeli sve do isteka zaustavnog vremena slažu, nogometari Hrvatske su pokazali igračku zrelost i sposobnost dobivanja susreta u kojima je prisutan imperativ pobjede po svaku cijenu. Jer kiksevi protiv tzv. malih momčadi mogu biti fatalni (sjetimo se neodlučnog rezultata Hrvatske protiv Malte u prošlim kvalifikacijama ili poraza Srbije protiv Kazahstana u ovim). Zato je važno pobijediti, makar i minimalnim rezultatom, baš kao što je to učinjeno u prošlu subotu navečer.

Sibela Gajer i Ivan Levar, mladi tenisači na ETA-ino turniru u Subotici

Sudjelovali i predstavnici Hrvatske

Razgovor vodio: Dražen Prćić

Uizvrsnoj organizaciji subotičkog tenis kluba »Spartak«, inače najtrofejnijeg na prostorima nekadašnje zajedničke države, protekao je još jedan ETA turnir za tenisače i tenisačice do 14 godina starosti. Među više od 200 natjecatelja, koji su se na terenima u Dudovoj šumi borili za euro poene i naslove u muško-ženskoj konkurenciji, našli su se i *Sibela Gajer* i *Ivan Levar*, mladi tenisači iz Hrvatske. U stanci između dvije natjecateljske runde glavnog turnira, porazgovarali smo o dojmovima boravka na sjeveru Bačke, samom turniru, njihovom tenisu i još o nečemu drugom.

Sibela Gajer, Zagreb

Imam trinaest i pol godina i trenutačno zauzimam 29. mjesto na hrvatskoj ranking ljestvici, dok na ETA-inoj ljestvici još uvijek nemam bodova. Prvi puta sam u Subotici i mogu reći kako je vrlo lijepo, ovdje u Dudovoj šumi i klubu domaćinu. Tenisom sam se počela baviti u sedmoj godini po polasku u prvi razred osnovne škole, igram dvorčni bekhand i nastupam za tenis klub Viktorija iz Zagreba. Treniram četiri puta na tjedan pod stručnim nadzorom trenera Nevena Markulina. Moj teniski uzori su Roger Federer u muškoj i Ana Ivanović u ženskoj konkurenciji, i željela bih se u budućnosti i sama baviti profesionalnim tenisom. U dosadašnjoj igrackoj karijeri imam nekoliko osvojenih turnira u Hrvatskoj,

Drugo kolo i polufinale

Na ETA-inom turniru u Subotici Sibela Gajer zabilježila je plasman u drugo kolo glavnog turnira, dok je Ivan Levar stigao do polufinala, u kojemu je od njega bio bolji, također hrvatski predstavnik, Veger.

Izvrstan matematičar

Uz brojne sportske uspjehe Ivan Levar je i odličan učenik, a nadasve izvrstan matematičar, što je dokazao osvajanjem prvog mesta na županijskom natjecanju u svojoj dobroj konkurenciji.

Ljudevit Vujković Lamić, atletski sudac

Očevim stopama uz atletsku stazu

*Od malena sam uz svog oca boravio
na sportskim terenima i stadionima,
pa je moj sportski izbor bio posve logičan*

Razgovor vodio: Dražen Prćić

Uz svog oca, glasovitog sportaša i atletskog radnika, Ljudevit Vujković Lamić (1939.) od malena se našao uz staze i bacališta, te nije bilo nikakvo iznenadeњe kada se i sam odlučio ozbiljnije baviti pozivom sportskog suca. Profesionalno se baveći službeničkom djelatnošću, isprva u bankama a potom u Fidelinku, sve do umirovljenja 1998. godine, većinu je slobodnog vremena »trošio«, kako sam kaže, na suđenje atletskih natjecanja, gotovo iz čistog entuzijazma. Što je sve doživio u bogatoj sportskoj karijeri, koga je sve upoznao na stazi i izvan nje, ispričao je našim čitateljima.

► **Koliko je Vaš otac »krivac« za Vašu »inficiranost« sportom?**

Otac, *Ljudevit Vujković Lamić – Moco*, kao dječaka me je stalno vozio na biciklu, a kasnije me je vodio na sva natjecanja i utakmice, prvenstveno kod somborske kapije na igralište »Bačke«. Sjećam se kao dijete još »Gradanskog« pa »Slobode«, koja je likvidirana u proljeće 1949. godine. Poslije toga me je otac vodio sve češće na stadion »Spartaka«, jer su se tamo održavala atletska natjecanja, a bile je i priличno staza – šljaka. Tata je jedno vrijeme radio i kao atletski trener, pa smo skoro svaki dan bili na stadionu. S obzirom da sam bio pokraj oca, imao sam uvijek štopericu u ruci i dobio veoma rano poduku u mjerjenju atletskih rezultata. Skoro na svakom boravku u prirodi na svježem zraku, »sudakao« sam i mjerio rezultate na treningu mnogim tadašnjim atletskim veličinama: *Zurković, Čanadi, Varmuža, Mikuška, Šefčić, Serec, Ivić, Tuđi, Ivanković* i dr.

► **Jeste li se i sami okušali kao sportaš i koje ste sve sportove trenirali?**

Vrlo brzo sam i sam počeo trenirati, prvo atletiku – srednje pruge, ali pod utjecajem profesora *Antuna Matkovića*, a osobito *Antuna Katančića*, prešao sam u gimna-

stičku dvoranu u Partizanu II. u Harambašićevoj ulici. Kao 12-o godišnjak opobao sam se i u tenisu pod vodstvom legendarnog trenera Čika i krenuo u školu tenisa skupa s Kovačem, braćom Balog i dr. Na moju žalost nisam bio dovoljno uporan kada bih svladao osnove nekog sporta, već bih se opredjeljivao za neki drugi (stolni tenis, odbojka) tako da nemam nekih posebnih sportskih rezultata ili uspjeha kao natjecatelj.

► **Kako je uopće došlo interesiranja za sudački poziv?**

Suđenje me je dovoljno interesiralo zbog pravičnosti, odnosno dijeljenja pravde na terenu. Nisam nikada u životu bio toliko »ostrašćen klubštovom« da bih namještao rezultat ili dao prednost nekom »našem« natjecatelju.

► **Koje je prvo atletsko natjecanje kojemu ste aktivno bili nazočni i što Vam je ostalo u sjećanju iz tog svojevrsnog sudačkog debija?**

Prvo moje veoma dojmljivo sjećanje na suđenje odnosi se na posjet tamnoputnih atletičara Jamajke poslije Olimpijskih igara u Helsinkiju, koji je bio »pojam« 1952. godine poslije uspjeha nogometara Jugoslavije. U Subotici su bora-

vili *Donald La Beach*, trkač na 100 metara i *Herbert Mc Kenley*, trkač na 100 i 400 m i štafeta. Mc Kenley je bio svestran natjecatelj i bio je nositelj srebrnih medalja 100, 200 metara i osvajač zlatne medalje u utrci 4 x 400, kada je Jamajka oborila svjetski rekord u ovoj utrci s vođom putem *Herbertom McDonaldom*. Tada sam po prvi puta u svom životu video tamnopute trkače i bio fasciniran njihovom brzinom.

Na ovom atletskom mitingu 2. rujna 1952. stadion je bio pun. Dolazak gledatelja je bio unaprijed organiziran, a sve radi što većeg spektakla. Ja sam bio određen za pomoćnika startera. U to vrijeme nije bilo u Subotici startnog pištolja, pa se start na većim natjecanjima davao pravim vojničkim pištoljem – TT-jecem. Djece iz škola je bilo mnogo. Naravno, ja sam se malo pravio važnim, jer sam bio na stazi a i nosio sam pravi pištolj, za starterom. Sjećam se, trebala je biti utrka na 100 metara za žene i čekalo se sigurno petnaestak minuta na start. Ja sam vjerojatno šepureći se i igrajući pištoljem iza leđa, otkrio pištolj, koji je u jednom trenutku opadio. Naravno, strahovito sam se uplašio.

► **Kada započinje Vaša ozbiljnija angažiranost na velikim atletskim natjecanjima?**

Otac mi je bio organizator polaganja tečaja za suđenje. Mene nikada nitko sve do 1972. godine nije pitao o sudačkom ispitnu. Tada sam imao pristojan staž od 20 godina suca u Subotici i okolnim mjestima, uvijek pokraj mog oca. Osobito od trenutka kada me je negdje krajem šezdesetih na cilju, jednostavno, gurnuo »u vatru« sa sudačkim legendama Subotice, koji su sudili na PEA 1962. godine u Beogradu. Jednostavno je rekao: »Ljubo, ti si glavni sudac na cilju i okrenuo se i otišao na neku drugu disciplinu.«

Što sam mogao, prihvatio se i evo cijelih 40 godina sam vodio cilj, ali

nerijetko sam sudio i na drugim disciplinama, kada nije bilo dovoljno sudaca – na skakanju, bacanju, maratonu, hodanju.

► **Koje ste godine položili sudački ispit i kako je dalje teklo Vaše stručno usavršavanje sportskog djelitelja pravde?**

Sudački sam ispit položio tek 10. travnja 1972. godine. Unaprijeden sam za republičkog suca 10. rujna 1976. a za saveznog suca 24. ožujka 1979. godine. Zvanje internacionalnog ili međunarodnog suca dobio sam 29. ožujka 1983. godine, nakon položenog ispita u Zagrebu.

Studio sam po cijeloj Vojvodini, Hrvatskoj, Sloveniji, gradovima poput Ljubljane, Maribora, Beograda, Sarajeva, Osijeka i dr. U inozemstvu sam sudio u Segedinu i Budimpešti u Madarskoj.

► **Koje biste natjecanje izdvojili?**

Natjecanja koja su mi se urezala u sjećanje su PEA u Beogradu, gdje sam upoznao Gergelja Kulcsara i Gjulu Zsivotskog, Brumela, pa Svjetsko prvenstvo u dvorani u Budimpešti gdje sam imao čast upoznati se s legendarnim trkačem na 800 metara Albertom Huantorenom i gledati uživo kako Sotomayor ruši svjetski rekord u dvorani – 244 cm u skoku u vis. To se samo može doživjeti na licu mjesta. Na televiziji se možda vidi više, ali doživljaj je potpuniji prisustvom na stadionu.

► **Aktivno ste, ako atletski sudac, sudjelovali na Mediteranskim igrama u Splitu. Što biste nam mogli ispričati u svezi jednog od najvećih sportskih natjecanja održanih na prostoru negdašnje zajedničke države?**

Imao sam tu čast biti u skupini Subotičana koji su sudjelovali na Mediteranskim igrama u Splitu. Studio sam trčanja, bacanje kladiva, bio sudac na maratonu na stazi, kao i na cilju u maratonu, i poslije povratka s kontrole okrepne stanice na 5 km. Kuriozitet na ovoj maratonskoj utrci je bio, da sam prvi signalizirao glavnom sucu na cilju *Bati Aciću* kada je utrčao prvi trkač u stadion na Poljudu i imao još 600 metara do cilja a štoperica je pokazivala 2 sata i 1

minutu. Najbolje vrijeme je tada iznosilo oko 2 sata i 6 minuta. Rekao sam kako će trkač imati najbolje vrijeme na svijetu, ako staza nije kraća. Bila je kraća i danas stoji plasman u maratonu na Mediteranskim igrama u Splitu, ali nema vremena koje je postignuto.

Za ovo natjecanje veže me još jedna lije-pa uspomena na mog oca. S čika Mošom Jovanovićem iz Sente otišli smo na ASK-ovo igralište, gdje su trenirali bacači. Upoznao me čika Moša Jovanović s tadašnjom prvakinjom Europe u bacanju kugle, Francuskinjom, našim bacačem kladiva Goićem i drugima. U vrelo predvečerje upoznao me još s jednim malim izuzetno vitalnim i okretnim kao čigra, niskim ali širokim kao trokrilni ormar, čičicom od oko osamdeset godina, koji se predstavio kao Pedro Goić! Ja otpozdravio, Vujković. Meni nije značio u tom tenu ništa više nego otac našeg višestrukog prvaka u bacanju kladiva Goića.

U dalnjem razgovoru u jednom se trenutku

Preko 400 sudaca

Od 1945. godine do 2000. godine, pod stručnom paskom obitelji Vujković Lamić (otac i sin) i Milana Radanova zvanje atletskog suca je dobilo preko 400 sportskih aktivista.

okrene prema meni i upita me, jesam li iz Subotice, odgovorio sam mu potvrđno, na to me je upitao znam li nešto o Moci Vujkoviću, koji je bio član HAŠK-a 1927. godine. Ja sam mu ispričao kratak životopis tada već pokojnog oca. Čika Moša se smiješio i mudro šutio. Pedro Goić, koji je bio prvak Južne Amerike, te pete-rostruki sudionik Balkanskih igara, stane, okre-ne se prema meni i upita: Odakle ja znam toliko podataka o Moci, s kojim je trenirao u HAŠK-u. Odgovorio sam: »Pa, to je moj otac«. Završili smo u hotelu Marjan, gdje se nalazio štab i press centar Mediteranskih igara. Osiguranje je poslije minhenske tragedije bilo veoma veliko

Suci na Kupu Magyar szó-a u Senti 1998.

8. lipnja 2007.

Atletičari iz Jamajke u Subotici 1952.

i strogo te 1979. godine u Splitu, na prvom većem natjecanju u ovim krajevima. Ja sam imao preko tog simpatičnog Pedre Goića slobodan prolaz u hotel Marjan bez ikakve kontrole. Pedro Goić je bio tada pojам u splitskoj atletici. Kasnije ni mene nisu uopće više kontrolirali, jer me je Pedro Goić uveo u te krugove.

► **Treballi ste biti sudac i na Univerzijadi u Zagrebu 1987. godine, ali ipak niste...**

Bio sam pozvan za suca i na Univerzijadu u Zagrebu. Dobio sam uniformu, bedž, karticu, besplatan smještaj za sve vrijeme održavanja Univerzijade, svugdje prolaz, međutim bio sam pozvan kod rukovoditelja osiguranja koji mi je rekao kako ne mogu biti službeni sudac. Na pitanje zašto, odgovorio mi je da pitam u Subotici, jer su dobili takve upute. Nikada nisam nikog ništa pitao...

► **Uz aktivnu sudačku karijeru, dugi niz godina bili ste aktivni i kao sportski djelatnik. Koju ste funkciju obnašali?**

Obnašao sam dugi, dugi niz godina mjesto tajnika Zbora atletskih sudaca, čak tamo od kraja šezdesetih godina do nedavno. U posljednje vrijeme baš nisam previše aktivan jer mi se neke stvari ne svidaju, pa reagiram i dobivam uvrede. To mi nije uopće potrebno, pa sam se pomalo distancirao od rada u Subotici. Na moje zadovoljstvo, u Senti, Bečeu sam ostao cijenjen i dalje i često me pozivaju na natjecanja.

► **Na koncu, kako biste ocijenili položaj atletskih sudaca i njihovo vrednovanje danas?**

Bio sam organizator nekoliko tečajeva za polaganje ispita za atletske suce koji danas nažalost nisu baš dobro organizirani. Problem je u tome da kod svih sportova imate svega nekoliko sudaca. U atletici za jedno natjecanje recimo pokrajinske razine, kako bi se normalno provedlo, potrebno je najmanje tridesetak sudaca. U ostalim sportovima suci su plaćeni – imaju takse i troškove. U atletici ništa. Ovdje je entuzijazam ostao kao rijetka biljka i ja često govorim kako dijelim ljude na pametne i atletske radnike.

KRIŽALJKA

www.kviskoteka.hr

	GLUMAC BUCHHOLZ	NASJENICA NA FASADI	NAŠA TV SAPUNICA SA ŠEM- SOM	ZDRAVO- MARIJA (LAT.)	GLAVNI GRAD KUBE	ESPAÑA	DALJINA GONJENJA DIVLJACI	DIIONICA BICIKLIS- TIČKE UTRKE ILI RELJA	... RE. MI	PASTI U NEŠTO	ČEŠER, ŠIŠARICA	NAŠA NAFTNA TVRTKA	ŠTO ČEŠ- TJA
GLUMICA U TV SERIJU "ZABRA- NJENA LJUBAV"													
JESENSKI OTKOS TRAVE						RASTVOR IRIDIJ							
RUINA, RAZVALINA										AŠIRA ODMILA UČINITI ŠTO TANKIM			STARTNI PIŠTOLJ (MNOŽ.)
IZRADIVAČ PREDMETA OD SLAME							GRAD S KOSIM TORNJEM ELITNI DIO ZAGREBA					SUMPOR MJENIČNO JAMSTVO	
UPRAVO. BAŠ						UŠKOPLJE- NIK, ENUH, ŠKOPAC MEHANIČKI DEFEKTI							
PRIREDILA REDAKCIJA ENIGMATSOG TJEONIKA "KVISKOTEKE"	LATINSKI: KAMEN	RIJEKA U TURSKOJ (ARAS) NAŠA TV NOVINARKA					BUNDEVA, BUČA NABIJATI LOPTU						
MARLEEN					KADA ZA KUPANJE BUDIS- TIČKI SVEĆENIK					GERMANSKI ORAO AMERIČKA PTICA KUKAVICA			
NAŠA PLA- VOKOSA TV VODITE- LJICA					RUSKA GLU- MICA, IJA SJEVERNO- AMERICKI INDIJANCI					LIV TYLER ZAVIČAJ ANAMITA U INDOKINI			
HOKEJSKA PLOČICA										"ENERGIJA" LIFT, DIZALO			
MUHAME- DANSTVO						RUTINIRAN ČOVJEK GENETSKA ŠIFRA							
SMOTAK PAPIRA							RIMSKI: 101 UKRAS MUSKAR- ČEVA LICA			SUPROTNI VEZNIK ISHIJAL- GIJA			
	POK. GLUMICA BEGOVIĆ ... MORTALE				OBOJICA NAŠA PJE- VAČICA, KSENIJÀ			NAZIV CRNA ŠUMARSKA KREDA					KONJSKA "KOSA"
NAŠ POZNATI PROFESIO- NALNI BOKSAČ										VLADO GOTOVAC PULS			
SINJSKI VITEZ						PROMJER CJEVNI ORUŽJA TURSKA NEMAN							
LUKSEM- BURG		ANDRIĆEVA LITERARNA OVČICA SPLIT					SKRIVATI, KRITI TEO ČIZMIĆ						
TRST			CALI I BRITI PORTUGAL						MREŽA RIJECNOG RIBARA URAN				
KALAUZ								PRITOK BOSNE KOD DOBOLA					

Islam, rutinac svitak, ci, all, ena, oda, lme, slipe drviš, vđe, alkaf, kallibar, l, aska, taffiti, ts, keli, aloy, ofpirac, usora, hanan hegedušić, otvara, otopina, rusavina, aša, slamet, plisa, s, taman, kastrat, alkaf, tikkva, illi, vanu, aag, auta, alavansja, fe pak, arepina, e, rješenje križaljke:

Aeromiting

Rano ujutro 3. lipnja na čenejskom aerodromu kod Novog Sada, održan je aeromiting. Miting je pred tisućama gledatelja otvorila gradonačelnica Novog Sada *Maja Gojković*. Na mitingu su predstavljeni zrakoplovi, jedrilice paraglajderi i zmajevi iz raznih zemalja. Zrakoplovi su bili raznih veličina i oblika - od ultralakih do onih vojnih, koji teže nekoliko tona. Gledatelje je najviše zadivila četvorka iz Slovenije, koja se u sred mitinga pojavila takoreći niodkuda i izvela nekoliko akrobacija, te se spustila na tlo na kojem su ih dočekali carinici, kako bi im udarili pečat u njihove putovnice. Ova četvorka upravljala je »redbul« zrakoplovima. Poslije njih uzletio je zrakoplov s 12 putnika, koji su iskočili iz njega sa svojim paraglajderima. Kada su iskočili, na nebnu su bili samo točkice koje lete na sve strane i koje su jedna po jedna padale na zemlju. Jedna od najopasnijih akrobacija pripremljena je u »zrcalu« tako da je jedan zrakoplov letio normalno, dok je drugi letio naopaka iznad njega. Na kraju, najduže očekivana, uzletjela je četvorka s mlaznim zrakoplovima pod imenom »Zvijezda«, koja je izvela zadivljuće akrobacije. »Zvijezda« je ove godine poletjela u novom sastavu i to im je bio prvi javni nastup.

Kao uspomenu nazočni su sa sobom ponijeli otisak sunca na svojim tijelima.

Antonija Sudarević

Cjenik reklamnog prostora

POSLIEDNJA STRANA / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	6.000 din	7.080,00 din
1/2	3.600 din	4.248,00 din
1/4	2.000 din	2.360,00 din

UNUTARNJE STRANE / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	4.000 din	4.720,00 din
1/2	2.400 din	2.832,00 din
1/4	1.360 din	1.604,80 din
1/6	950 din	1.121,00 din
1/12	600 din	708,00 din

DRUGA I PREPOSLIEDNJA STRANA / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	5.000 din	5.900 din
1/2	3.000 din	3.540 din
1/4	1.700 din	2.040 din

Iskoristite popust!

Za važana oglaša u 4 ili više brojeva odobravamo popust do 20%. SPECIJALAN POPUST ZA GODIŠNJU UGOVOR O REKLAMIRANJU.

**MILENIJUM
OSIGURANJE**

- Registracija i osiguranje motornih vozila
- Najpovoljnije osiguranje imovine, tvrtke, kasko osiguranja motornih vozila i radnih strojeva plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje transporta
- Osiguranje nezgoda, obvezna i sva imovinska osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete
- Postanite i Vi član velike obitelji "Croatia osiguranja" D.D. iz Zagreba

"Milenijum osiguranje" A.D. Beograd - Filijala Subotica
24000 Subotica, Karađorđev put 38, telefon: +381 (24) 555-867 i 552-406

E-mail: mios@tippnet.co.yu

Radno vrijeme: od 8 do 16 sati

HRVATSKARIJEĆ

TV PROGRAM

PETAK
8.6.2007.

- 06.45 - TV raspored
06.50 - TV kalendar
09.10 - Ubojstvo,
napisala je - serija
10.00 - Vijesti
10.06 - Jedna godina u
vinogradu,
dokumentarna serija
10.32 - Jedna godina u
vinogradu,
dokumentarna serija
10.58 - Vijesti iz kulture
11.05 - Među nama, emisija
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.17 - Radni ručak
14.05 - Mudro dijete, serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Aladdin, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Znanstvena petica
16.35 - Život uživo
17.35 - Vijesti
17.45 - Znanstvene vijesti
17.55 - Ljubav u zaledu,
TV serija
18.45 - Najslibija karika, kviz
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - K vragu i ljubav,
američki film
21.55 - Vijesti
22.05 - Emisija opće prakse
23.10 - Vijesti iz kulture
23.20 - Slobodan pristup,
američki film
00.50 - Vijesti dana
00.55 - Vatro, hodaj sa mnom
- francusko-američki film
03.05 - Eliminator,
američki film
04.35 - Mudro dijete, serija
05.30 - Lovci na natprirodno,
serija
06.15 - Skica za portret
06.30 - Dvoboj strasti, serija

- 07.45 - TV raspored
07.50 - TV kalendar
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Pčelica Maja
09.20 - NULTI SAT
09.35 - 10 minuta
09.55 - Navrh jezika
10.20 - Crtani film
10.35 - Vremenski putnici,
serija za mlade
11.00 - Xiaolin Showdown,
crtana serija
11.25 - Xiaolin Showdown,
crtana serija
11.45 - Moj pas i ja, film

- 13.20 - Vijesti na Drugom
13.25 - Na nebu,
američko-japanski film
15.00 - Ubojstvo,
napisala je - serija
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Bitange i princeze 3.,
serija
16.45 - Simpsoni 14., serija
17.10 - Joey 1.
17.35 - Život je lijep
18.05 - Županijska panorama
18.28 - Vijesti na Drugom
18.50 - M.A.S.H. 11.
19.15 - M.A.S.H. 11.
19.43 - Pričekajmo,
serija za mlade
20.05 - Genjalci
20.45 - Naši i Vaši, serija
21.25 - Vijesti na Drugom
21.40 - Delziel i Pascoe 8.,
serija
23.15 - Lovci na natprirodno,
serija
00.00 - Joey 1.
00.20 - Na nebu,
američko-japanski film
01.55 - Pregled programa
za subotu

- 07.10 Yu-Gi-Oh, crtana serija
07.40 Šaljivi kućni video
08.00 Cosby show, serija
09.00 Nova lova - TV igra
11.00 Bumerang, serija
12.00 Vijesti
12.10 Seinfeld, serija
12.50 Will i Grace, serija
14.00 Cosby show, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.00 Oluja, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Sudnica Melani
Vukmirice, court show
18.20 Bumerang, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
19.50 Tema dana s Hloverkom
20.00 Večernja škola - Praksa
20.40 Cimmer fraj, serija
21.30 Hrvatski radijski festival,
1. večer, prijenos
23.30 Vijesti Nove TV
23.50 Seinfeld, serija
00.20 National geographic
report:
00.20 Will i Grace, serija
01.20 Dadilja,igrani film
02.50 Nespretni špijun, film
04.20 Večernja škola - Praksa
04.50 Kraj programa

- 07.15 Fifi i cvjetno društvo
07.30 Krava i pilić
07.50 Transformers Energon,
crtana serija

- 08.15 Deseta policijska,
dramska serija
09.10 Princ iz Bel-Aira, (R)
09.35 Puna kuća, serija (R)
10.05 Pod istim krovom, (R)
10.30 Bračne vode, serija (R)
10.55 Sudnica, show (R)
11.25 Večera za 5,
lifestyle emisija (R)
11.50 Zabranjena ljubav,
sapunica (R)
12.25 Vijesti
12.30 Exploziv, magazin (R)
12.45 Sanja: Mrzim školu!
Tamo me tuku!, show
13.35 Amerika, telenovela
14.25 Cobra 11,
kriminalistička serija
15.20 Princ iz Bel-Aira,
humoristična serija
15.45 Puna kuća, serija
16.10 Pod istim krovom, serija
16.35 Sam svoj majstor,
humoristična serija
17.05 Bračne vode, serija
17.30 Sudnica, show
18.00 Večera za 5,
lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Exploziv, magazin
19.35 Zabranjena ljubav
20.00 Koledžicom po svijetu,
zabavna emisija
21.00 Ljudski štit,igrani film
22.35 Prisilno slijetanje, film
00.05 Vijesti
00.30 U raljama ludila,
igrani film, horor/triler
01.50 Posljedice, igrani film,
triler (R)

SUBOTA
9.6.2007.

- 07.20 - TV raspored
07.35 - Žutokljunac
08.30 - Vijesti
08.35 - Velike filmske zvijezde:
Jean Sorel
09.05 - Kinoteka - klasične
komedije: Ninočka,
američki film
10.55 - Vijesti iz kulture
11.05 - Meta, emisija
za branitelje
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.20 - Prizma, multinacionalni
magazin
14.10 - Duhovni izazovi -
međureligijski magazin
14.30 - Vijesti
14.45 - Oprah Show
15.35 - Reporteri:
Ja sam anoreksična
16.45 - Vijesti
17.00 - Uzmi ili ostavi, TV igra

- 17.40 - Prirođeni svijet:
Mravi napadaju
18.35 - TV Bingo Show
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik (T)
20.05 - Kazalište u kući,
TV serija
20.50 - Nesanica, američki film
22.50 - Vijesti dana
23.00 - Vijesti iz kulture
23.10 - U akciji, američki film
00.35 - Carrie, američki film
02.45 - Murjaci generacije Y,
hongkonški film
04.15 - Reporteri:
Ja sam anoreksična
05.20 - Oprah Show
06.05 - Velike filmske zvijezde:
Jean Sorel
06.35 - Dvoboj strasti, serija

- 08.00 - TV vodič
08.30 - TV raspored
08.35 - Serija
10.50 - Kućni ljubimci
11.25 - Briljanteen
12.15 - Louis Vuitton Cup,
6. regata
12.45 - Automagazin
13.20 - K vragu i ljubav,
američki film
15.00 - Tenis Roland Garros
- finale (Ž), prijenos
17.25 - Američka predsjednica,
serija
18.10 - Post scriptum
18.55 - Montreal:
Kvalifikacijski
trening F1 za Veliku
nagrada Kanade, prijenos
20.10 - Zabavni program
20.55 - Španjolska nogometna
liga: Zaragoza -
Real Madrid, prijenos
22.50 - Sportske vijesti
23.00 - Zakon i red: Odjel
za žrtve 7., serija
23.45 - Veliko driblanje, serija
00.30 - Zagreb: Odbojka na
pijesku - turnir FIUB,
svjetska serija VIP Open,
snimka polufinala
01.30 - Pregled programa
za nedjelju

- 07.00 Nascar utrke,
crtana serija
07.50 Atom, crtana serija
08.10 Power Rangers S.P.D.,
serija
08.40 Odiseja, crtani film
09.30 Djekoje s Beverly
Hillsa, serija
10.00 Nova lova - Tv igra
12.00 Kviskoteka, kviz

- 13.30 Najbolje reklame koje
nikad niste vidjeli
14.30 Hrvatski radijski festival
16.30 Interijeri, lifestyle
magazin
17.00 Vijesti Nove TV
17.10 Kod Ane,
kulinarски show
18.00 Nad lipom 35,
glazbeni show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Cimmer fraj, serija
20.40 Zuhra light show,
zabavna emisija
21.30 Hrvatski radijski festival,
2. večer, prijenos
23.30 Rocky 2,igrani film
01.30 Kontrola uma,igrani film
03.00 Taoci,igrani film
04.35 Kraj programa

- 07.20 Nikola,
humoristična serija
07.50 Trollz, crtana serija
08.15 Jagodica Bobica,
crtana serija
08.40 SpužvaBob Skockani,
crtana serija
09.00 Moje plavo nebo,
igrani film, komedija
10.40 Zabranjena ljubav,
sapunica (5 epizoda) (R)
12.55 Maher, dramска serija
13.55 Vijesti uz ručak
14.00 Balkan ekspres,
igrani film, komedija
15.45 Slučajno ubojstvo,
igrani film,
kriminalistička komedija
17.25 Zvijezde Ekstra: 101
modni zločin,
zabavna emisija
18.30 Vijesti
19.00 Žuta minuta,
zabavna emisija
20.00 Shrek 2,igrani film,
animirana komedija
21.30 Izigravajući Boga, film,
kriminalistička drama
23.10 Zvijezda pod sumnjom,
igrani film, triler
00.45 Ljudski štit, film (R)

NEDJELJA
10.6.2007.

- 07.20 - TV raspored
07.35 - Jura bježi od kuće,
danski animirani film
08.55 - Nove pustolovine
medvjedića
Winnieja Pooh
09.20 - Lilo i Stitch
09.45 - Vijesti
10.00 - Inspecotor Morse, serija

TV PROGRAM

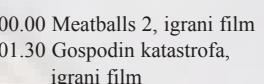
12.00 - Dnevnik (T)
 12.15 - Syngenta - poljoprivredni savjetnik, emisija pod pokroviteljstvom
 12.17 - Mali savjeti za poljoprivrednike, emisija pod pokroviteljstvom
 12.30 - Plodovi zemlje
 13.25 - Split: More
 14.00 - Nedjeljom u dva
 15.10 - Vijesti
 15.25 - Egipat: Potraga za Tutankhamonom
 16.15 - Skica za portret
 16.30 - Jelovnici izgubljenog vremena (17/18)
 17.00 - Uzmi ili ostavi, TV igra
 17.45 - Prijateljice, film
 19.15 - LOTO 6/45
 19.30 - Dnevnik (T)
 20.10 - Tko želi biti milijunaš?, kviz
 21.10 - Odmori se, zasluzio si II. - TV serija
 21.50 - Shpitzza
 22.40 - Lica nacije
 23.38 - Vijesti
 23.50 - Vijesti iz kulture
 00.00 - Edda, Mussolinijeva kćerka - serija
 01.45 - Vijesti dana
 01.50 - Film
 03.35 - Egipat: Potraga za Tutankhamonom
 04.25 - Plodovi zemlje
 05.15 - Nedjeljom u dva
 06.15 - Split: More

00.20 - Odbojka na pijesku: Turnir FUIB - svjetska serija
 VIP Open, snimka
 01.20 - Pregled programa za ponedjeljak
 06.50 Nascar utrke
 07.20 Odiseja, crtani film
 08.10 Atom, crtana serija
 08.30 Power Rangers S.P.D.
 09.00 National geographic report:
 09.00 Automotiv, auto moto magazin
 09.30 Navigator, nautički magazin
 10.10 Kuća na plaži, serija
 11.10 Svi mrze Chriša, serija
 11.40 Cimmer fraj, serija
 13.10 Naša mala klinika, serija
 14.10 Zuhra light show, zabavna emisija
 15.00 Hrvatski radijski festival
 17.00 Vijesti Nove TV
 17.10 Rocky 2,igrani film
 19.15 Dnevnik Nove TV
 20.00 Nad lipom 35, glazbeni show
 21.10 Ace Ventura 2: Kad priroda zove, igrani film
 23.00 Red Carpet, zabavna emisija

08.00 - TV vodič
 08.25 - TV raspored
 08.30 - Serija
 10.00 - Opera Box
 10.30 - Skica za portret
 10.40 - Vijesti iz kulture
 10.50 - Biblija
 11.00 - Zagreb: Misa, prijenos
 12.05 - Edda, Mussolinijeva kćerka, serija
 13.55 - Mir i dobro
 14.25 - Louis Vuitton Cup, 7. regata
 15.00 - Tenis Roland Garros - finale (M), prijenos
 17.25 - Vaterpolo, PH - 3. utakmica finala
 18.30 - Studio F1
 18.50 - Montreal: Formula 1 za Veliku nagradu Kande, pr.
 20.50 - Studio F1
 21.20 - Izbor Miss Hrvatske za Miss svijeta, prijenos
 23.10 - Sportske vijesti
 23.20 - Kutina: Rukomet, kvalifikacije za SP: Hrvatska - Nizozemska, snimka

00.00 Meatballs 2, igrani film
 01.30 Gospodin katastrofa, igrani film
 03.00 Ace Ventura 2: Kad priroda zove, igrani film
 04.30 Kraj programa
 07.05 Nikola, humoristična serija
 07.35 Looney tunes, crtana serija
 08.00 Jagodica Bobica
 08.25 SpužvaBob Skockani, crtana serija
 08.45 Edel i Starck: snažni i odvažni, humoristična serija
 09.40 Jednom lopov, kriminalistička serija
 10.30 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica (R)
 11.45 Koledžicom po svijetu, zabavna emisija (R)
 12.45 Nadreality show (R)
 13.20 Bibin svijet, serija (R)
 14.05 Vijesti uz ručak
 14.10 Tamo gdje je dom, film
 16.15 Shrek 2, igrani film, (R)
 17.45 Ekkluziv, magazin

18.30 Vijesti
 19.00 Salto, zabavna emisija
 20.00 Policijska patrola, dokumentarna sapunica
 20.50 Zakon braće, serija
 21.45 Hrabrost ratnika, film
 23.50 Doktori smrti, serija
 00.40 FBI istraga, serija

PONEDJELJAK 11.6.2007.

06.45 - TV raspored
 09.10 - Ubojstvo, napisala je - serija
 10.00 - Vijesti
 10.06 - Živa pustinja - pustinje Tunis - Libija: Zemljini memoari
 10.32 - Živa pustinja - pustinje Tunis - Libija: Živjeti, bilo kako
 10.58 - Vijesti iz kulture
 11.05 - Riječ i život, religijski program
 12.00 - Dnevnik (T)
 12.30 - Dvoboj strasti, serija
 13.17 - Radni ručak
 14.15 - Pomladak, počeci u bolnici - serija
 15.00 - Vijesti
 15.10 - Aladdin, crtana serija
 15.32 - Nora fora, igra za djecu
 16.00 - Alpe-Dunav-Jadran
 16.35 - Život uživo
 17.40 - Vijesti
 17.55 - Ljubav u zaledu
 18.45 - Najslabija karika, kviz
 19.30 - Dnevnik (T)
 20.05 - Latinica: Život i smrt u NDH, 1. dio
 21.00 - Latinica: Život i smrt u NDH, 2. dio
 21.30 - S.O.S. za Istru, dokumentarni film
 22.10 - Otvoreno (+Vijesti)
 23.05 - Vijesti iz kulture
 23.15 - Na rubu znanosti
 00.20 - Vijesti dana
 00.25 - Dobro ugođena večer: Simfoniski orkestar HRT-a pod ravnanjem Z.
 01.40 - CSI: Las Vegas 7.
 02.25 - Budenje mrtvih 5., serija
 04.05 - M.A.S.H. 11.
 04.30 - Latinica: Život i smrt u NDH
 06.00 - Dvoboj strasti, serija

07.45 - TV raspored
 08.00 - ŽUTOKLJUNAC
 08.55 - Pčelica Maja
 09.20 - NULTI SAT
 09.35 - Pročitani

Hrvatskariječ

09.55 - Kratki spoj
 10.20 - Crtani film
 10.30 - Vremenski putnici, serija za mlađe
 10.55 - Xiaolin Showdown, crtana serija
 11.20 - Xiaolin Showdown, crtana serija
 11.40 - Romy and Michelle's High School Reunion (Prijateljice), film
 13.10 - Vijesti na Drugom
 13.15 - Inspektor Morse, serija
 15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
 15.45 - Hrvatska danas
 16.00 - Vijesti na Drugom
 16.10 - Kazalište u kući, TV serija
 16.45 - Joey 1., serija
 17.05 - Odbojka na pijesku: Turnir FUIB, svjetska serija VIP Open - sažetak
 18.05 - Županijska panorama
 18.28 - Vijesti na Drugom
 18.50 - M.A.S.H. 11.
 19.15 - Louis Vuitton Cup, 8. regata
 19.45 - Pričekajmo, serija za mlađe
 20.05 - CSI: Las Vegas 7.
 20.50 - Budenje mrtvih 5.
 22.35 - Vijesti na Drugom
 22.50 - Ljubav i drugi poroci, američki film
 00.30 - Joey 1., serija
 00.50 - Pregled programa za utorak

06.50 Ninja kornjače
 07.10 Yu-Gi-Oh, crtana serija
 07.40 Šaljivi kućni video
 08.00 Cosby show, serija
 09.00 Nova lova - TV igra
 11.00 Bumerang, serija
 12.00 Vijesti
 12.10 Seinfeld, serija
 12.50 Will i Grace, serija
 14.00 Cosby show, serija
 15.00 Ljubav i mržnja, serija
 16.00 Oluja, serija
 17.05 Vijesti Nove TV
 17.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
 18.20 Bumerang, serija
 19.15 Dnevnik Nove TV
 19.50 Tema dana s Hloverkom
 20.00 Večernja škola - Praksa
 20.40 Krv i vino, igrani film
 22.30 Vijesti Nove TV
 22.50 Slučajni svjedok, film
 00.30 Seinfeld, serija
 01.00 Will i Grace, serija
 01.50 U zagrljaju ubojice, film
 03.20 Slijepa Pravda, serija
 04.10 Prvi radni dan, serija
 04.50 Večernja škola - Praksa
 05.30 Kraj programa

UTORAK 12.6.2007.

09.08 - Mali savjeti za poljoprivrednike, emisija pod pokroviteljstvom
 09.10 - Ubojstvo, napisala je - serija
 10.00 - Vijesti
 10.06 - Marilyn: Nova istraga o sumnjivoj smrti, dokumentarni film
 10.58 - Vijesti iz kulture
 11.05 - Normalan život, emisija za osobe s invaliditetom
 12.00 - Dnevnik (T)
 12.30 - Dvoboj strasti, serija
 13.17 - Radni ručak
 14.15 - Pomladak, počeci u bolnici - serija

HRVATSKA RIJEČ

15.00 - Vijesti
 15.10 - Aladdin, crtana serija
 15.32 - Nora fora, igra za djecu
 16.00 - Potrošački kod
 16.35 - Život uživo
 17.35 - Vijesti
 17.45 - Znanstvene vijesti
 17.55 - Ljubav u zaledu, TV serija
 18.45 - Najslabija karika, kviz
 19.30 - Dnevnik (T)
 20.10 - Globalno sijelo
 20.45 - Kontraplan
 21.40 - Poslovni klub
 22.20 - Otvoreno (+Vijesti)
 23.15 - Vijesti iz kulture
 23.25 - Genetsko podrijetlo Hrvata, dokumentarni film (1. dio)
 00.05 - Ponoćna antologija: Intruso, španjolski film
 01.30 - Pomladak, počeci u bolnici - serija
 02.15 - Dr. House 2., serija
 03.00 - M.A.S.H. 11.
 03.25 - Marilyn: Nova istraga o sumnjivoj smrti, dokumentarni film
 04.20 - Skica za portret
 04.30 - Genetsko podrijetlo Hrvata, dokumentarni film (1. dio)
 05.00 - Poslovni klub
 05.30 - Potrošački kod
 06.00 - Dvoboj strasti, serija

06.50 Ninja kornjače
 07.10 Yu-Gi-Oh, crtana serija
 07.40 Šaljivi kućni video
 08.00 Cosby show, serija
 09.00 Nova lova - TV igra
 11.00 Bumerang, serija
 12.00 Vijesti
 12.10 Seinfeld, serija
 12.50 Will i Grace, serija
 14.00 Cosby show, serija
 15.00 Ljubav i mržnja, serija
 16.00 Oluja, serija
 17.00 Vijesti Nove TV
 17.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
 18.20 Bumerang, serija
 19.15 Dnevnik Nove TV
 19.50 Tema dana s Hloverkom
 20.00 Večernja škola - Praksa
 20.40 Naša mala klinika, serija
 21.40 Otac moje nevjeste 2, igrani film
 23.30 Vijesti Nove TV
 23.50 Seinfeld, serija
 00.20 Will i Grace, serija
 01.20 Dječak po imenu Malo drvo, igrani film
 03.10 Slijepa pravda, serija
 04.00 Prvi radni dan, serija
 04.40 Medij, serija
 05.30 Večernja škola - Praksa
 06.00 Kraj programa

07.45 - TV raspored
 08.00 - ŽUTOKLJUNAC
 08.55 - Pustolovine Marka i Goge, crtana serija
 09.20 - NULTI SAT
 09.35 - Abeceda EU: U
 09.55 - Promjene
 10.20 - Crtani film
 10.35 - Vremenski putnici, serija za mlade
 11.00 - Xiaolin Showdown
 11.20 - Xiaolin Showdown
 11.40 - Afrički lav, film
 12.50 - Skica za portret
 13.00 - Vijesti na Drugom
 13.05 - Maska, američki film
 15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
 16.00 - Vijesti na Drugom
 16.15 - Luka i igara (3.)
 16.35 - Simpsoni 14., serija
 17.05 - Joey 1., serija
 17.30 - Umnjak, znanstveni magazin
 18.05 - Županijska panorama
 18.28 - Vijesti na Drugom
 18.50 - M.A.S.H. 11.
 19.15 - K.T.2 - Pravda za zadatku, serija
 19.45 - Pričekajmo, serija za mlade
 20.10 - High Fidelity, film

07.25 Fifi i cvjetno društvo
 07.40 Transformers Energon
 08.00 Deseta policijska
 09.00 Princ iz Bel-Aira, (R)
 09.25 Puna kuća, serija (R)
 09.50 Pod istim krovom, (R)
 10.15 Bračne vode, serija (R)
 10.45 Sudnica, show (R)
 11.15 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 11.40 Zabranjena ljubav, (R)
 12.15 Vijesti
 12.20 Explosiv, magazin (R)
 12.30 Sanja: Zaveo me, uzeo mi sve i nestao..., talk show
 13.25 Amerika, telenovela
 14.20 Cobra 11, serija
 15.15 Princ iz Bel-Aira, serija
 15.40 Puna kuća, serija
 16.10 Pod istim krovom, humoristična serija
 16.35 Sam svoj majstor, humoristična serija
 17.05 Bračne vode, humoristična serija

17.30 Sudnica, show
 18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
 18.30 Vijesti
 18.55 Explosiv, magazin
 19.05 K.T.2 - Pravda za zadatku, serija
 19.35 Zabranjena ljubav
 20.05 Bibin svijet, serija
 20.40 Nadreality show
 21.15 Analiziraj ono, film
 22.50 Reži me, dramска serija
 23.50 Vijesti
 00.05 Zapovjedna linija, igrani film, akcijski (R)
 01.45 CSI: Miami, kriminalistička serija (R)

**SRIJEDA
13.6.2007.**

09.10 - Syngenta - poljoprivredni savjetnik, emisija pod pokroviteljsvom
 09.12 - Ubojstvo, napisala je - serija
 10.00 - Vijesti
 10.06 - Sveta gora, dokumentarni film
 10.58 - Vijesti iz kulture
 11.05 - Treća dob, emisija za umirovljenike
 12.00 - Dnevnik (T)
 12.30 - Dvoboj strasti, serija
 13.17 - Radni ručak
 14.15 - Pomladak, počeci u bolnici - serija
 15.00 - Vijesti
 15.10 - Aladdin, crtana serija
 15.32 - Nora fora, igra za djecu
 16.00 - Glas domovine
 16.35 - Život uživo
 17.29 - Vijesti
 17.39 - Metro express, emisija pod pokroviteljsvom
 17.45 - Ljubav u zaledu, serija
 18.35 - Najslabija karika, kviz
 19.15 - LOTO 7/39
 19.30 - Dnevnik (T)
 20.05 - Piramida, zabavni program
 21.10 - Sudski poziv
 21.45 - Otvoreno (+Vijesti)
 22.40 - Vijesti iz kulture
 22.50 - Drugi format
 23.55 - Festivalski filmovi: Primas - tri godine od tisuću poljski film
 01.40 - Pomladak, počeci u bolnici - serija
 02.25 - M.A.S.H. 11.
 02.50 - M.A.S.H. 11.
 03.15 - Prekid programa radi redovnog održavanja uređaja
 05.30 - Euromagazin
 06.00 - Dvoboj strasti, serija

06.50 Ninja kornjače
 07.10 Yu-Gi-Oh GX
 07.40 Šaljivi kućni video
 08.00 Cosby show, crtana serija
 09.00 Nova lova - TV igra
 11.00 Bumerang, serija
 12.00 Vijesti
 12.10 Seinfeld, serija
 12.50 Will i Grace, serija
 14.00 Cosby show, serija
 15.00 Ljubav i mržnja, serija
 16.00 Oluja, serija
 17.00 Vijesti Nove TV
 17.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
 18.20 Bumerang, serija
 19.15 Dnevnik Nove TV
 19.50 Tema dana s Hloverkom
 20.00 Večernja škola - Praksa
 20.40 Kviskoteka, kviz
 22.00 U sridu, društveno politički magazin
 23.10 Vijesti Nove TV
 23.30 Novac, business magazin
 00.00 Seinfeld, serija
 00.30 Ništa zajedničko, serija
 01.00 Sve što znam o muškarcima, serija

TV PROGRAM

01.30 National geographic report:
 01.40 Will i Grace, serija
 02.30 Paklena granica, film
 04.10 Slijepa pravda, serija
 05.00 Prvi radni dan, serija
 05.40 Večernja škola - Praksa
 06.20 Kraj programa

07.25 Fifi i cvjetno društvo
 07.40 Transformers Energon
 08.00 Deseta policijska
 09.00 Princ iz Bel-Aira, (R)
 09.25 Puna kuća, serija (R)
 09.50 Pod istim krovom, (R)
 10.15 Bračne vode, serija (R)
 10.45 Sudnica, show (R)
 11.15 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 11.40 Zabranjena ljubav, (R)
 12.15 Vijesti
 12.20 Explosiv, magazin (R)
 12.30 Sanja: Kako zavesti muškarca?, talk show
 13.25 Amerika, telenovela
 14.20 Cobra 11, serija
 15.15 Princ iz Bel-Aira, serija
 15.40 Puna kuća, serija
 16.10 Pod istim krovom, serija
 16.35 Sam svoj majstor
 17.05 Bračne vode, serija
 17.30 Sudnica, show
 18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
 18.30 Vijesti
 18.55 Explosiv, magazin
 19.05 K.T.2 - Pravda na zadatku, serija
 19.35 Zabranjena ljubav
 20.05 CSI: New York, serija
 20.55 Zaboravljeni slučaj
 21.45 Ubojiti nagon, serija
 22.40 Reži me, dramска serija
 23.40 Vijesti
 23.55 Analiziraj ono, film (R)

**ČETVRTAK
14.6.2007.**

09.10 - Ubojstvo, napisala je - serija
 10.00 - Vijesti
 10.06 - Psi u Tokiju, dokumentarni film
 10.55 - Vijesti iz kulture
 11.05 - Drugo mišljenje
 12.00 - Dnevnik (T)
 12.30 - Dvoboj strasti, serija
 13.17 - Radni ručak
 14.15 - Pomladak, počeci u bolnici - serija
 15.00 - Vijesti
 15.10 - Aladdin, crtana serija
 15.32 - Nora fora, igra za djecu
 16.00 - Likovna akademija,

dokumentarni film (1.dio)
 16.35 - Život uživo
 17.40 - Vijesti
 17.55 - Ljubav u zaledu, serija
 18.45 - Najslabija karika, kviz
 19.30 - Dnevnik (T)
 20.10 - Tko želi biti milijunaš?
 21.15 - Brisani prostor
 22.45 - Otvoreno (+Vijesti)
 23.40 - Vijesti iz kulture
 23.50 - Britannic, američki film
 01.20 - Vijesti dana
 01.25 - Pomladak, počeci u bolnici - serija
 02.10 - CSI Miami, serija
 02.55 - M.A.S.H. 11.
 03.20 - M.A.S.H. 11.
 03.45 - Reprizni program
 04.10 - Likovna akademija, dokumentarni film (1.dio)
 04.40 - Pola ure kulture
 05.10 - Brisani prostor
 06.00 - Dvoboj strasti, serija

07.45 - TV raspored
 08.00 - ŽUTOKLJUNAC
 08.55 - Pustolovine Marka i Goge, crtana serija
 09.20 - NULTI SAT
 09.35 - Glazbeceda
 09.55 - Kokice
 10.20 - Sjednica Hrvatskog sabora, prijenos
 13.20 - Vijesti na Drugom
 13.25 - Licence to Kill, film
 15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
 15.45 - Hrvatska danas
 16.00 - Vijesti na Drugom
 16.10 - Sudski poziv
 16.40 - Simpsoni 14., serija
 17.05 - Joey 1., serija
 17.30 - Sasvim obični ljudi
 18.05 - Županijska panorama
 18.28 - Vijesti na Drugom
 18.50 - M.A.S.H. 11.
 19.15 - M.A.S.H. 11.
 19.43 - Pričekajmo, serija za mlade
 20.05 - CSI Miami 4., serija
 20.50 - Bitange i princeze 3.
 21.30 - Vijesti na Drugom
 21.45 - Vrtoglavica 2
 22.15 - Vražja kralježnica, španjolsko-meksički film
 00.00 - Joey 1., serija
 00.20 - Pregled programa za petak

06.50 Ninja kornjače
 07.10 Yu-Gi-Oh, crtana serija
 07.40 Šaljivi kućni video
 08.00 Cosby show, serija
 09.00 Nova lova - TV igra
 11.00 Bumerang, kviz

12.00 Vijesti
 12.10 Seinfeld, serija
 12.50 Will i Grace, serija
 14.00 Cosby show, serija
 15.00 Ljubav i mržnja, serija
 16.00 Oluja, serija
 17.00 Vijesti Nove TV
 17.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
 18.20 Bumerang, serija
 19.15 Dnevnik Nove TV
 19.50 Tema dana s Hloverkom
 20.00 Večernja škola - Praksa
 20.40 Istraga, magazin
 22.20 Vijesti Nove TV
 22.40 Sliver,igrani film
 00.30 Seinfeld, serija
 01.00 Will i Grace, serija
 01.50 Paranoid,igrani film
 03.30 Slijepa pravda, serija
 04.10 Medij, serija
 05.00 JAG, serija
 05.40 Večernja škola - Praksa
 06.20 Kraj programa

TV TJEDNIK

Emisija na hrvatskom jeziku »TV Tjednik« na programu YU ECO televizije emitira se petkom u 22.30. Repriza je nedjeljom u 10.30 sati.
 E-mail: tvtjednik@yahoo.com

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o hrvatskim manjinama i iseljeništvu »Glas domovine«, emitira se srijedom na programu HRT1, u terminu od 16 sati.

HRVATSKA KRONIKA

Program o hrvatskoj nacionalnoj manjini u Madarskoj na hrvatskom jeziku uz madarski prijevod emitira se srijedom s početkom u 12 i 30 sati na programu MTV 1.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

PROGRAMSKA SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 – 19,00

- Najava programa
- Večernji dnevnik
- Agencijske vijesti iz zemlje
- Agencijske vijesti iz RH
- Kronologija
- Jezični savjetnik 'Govorimo hrvatski'

19,00 – 19,30

- Poetski predah
- 'Popularne melodije' – zabavna glazba (ponedjeljkom)
- 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' – narodna glazba (utorkom)
- 'Veliki majstori glazbe' – ozbiljna glazba (srijedom)
- 'Rock vremeplov' (četvrtkom)
- 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 – 20,00

- 'Ususret Europi' (ponedjeljkom)
- 'Kulturna povijest' (utorkom)
- 'Putokazi' (srijedom)
- 'Iz hrvatske književne baštine' (četvrtkom)
- 'Kamo za vikend' (petkom)

20,00 – 20,30

- 'Aktualije' (ponedjeljkom)
- 'Gospodarski magazin' (utorkom)
- 'Otvoreni studio' (srijedom)
- 'Kultura četvrtkom' (četvrtkom)
- 'U društvu s mladima' (petkom)

20,30 – 21,00

- Glazba, izvanredne emisije (specijali, reportaže)
- Blic vijesti i odjava programa

PROGRAMSKA SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

- 18.00 Najava programa, Vijesti dana, glazba
- 19.00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
- 20.00 'Razgovor s povodom', zabavna glazba
- 20.55 Odjava programa

Nedjelja

- 18.00 Najava programa, Vijesti dana
- 18.10 'Nedjeljni mozaik' (zanimljivosti, moda, Tjedni vodič)
- 19.30 'Priča za laku noć' – Dječja emisija
- 20.00 'Ljudi nizine'
- 20.30 Narodna glazba

Mali oglasi

Prodajem kuću u Starom Žedniku, u centru sela, 84 m², dvije sobe, kuhinja i kupatilo. Plac je dvije motike s postojećim objektima. Interesirati se na broj tel. 787-091 ili 063 80 87 840.

Prodajem veliku dvosobnu kuću na Đurdinu, Matka Vukovića 20. s nusprostorijom, uz asfaltni put na čošku. Čisto vlasništvo. Legalizirana gradnja. Pitati na telefon 064 239 – 0122, Tomica Crnković.

Prodajem šarplanince, štenad šampionskog podrijetla i odrasle ženke i mužjake izuzetnog eksterijera i karaktera. Tijekom cijele godine prodajem, Karan. Tel: 025 830 475 i 063 71 74 888.

Prodajem sliku »Krizanteme sa svijećom« 1990. autora Stipana Šabića (1928.-2003.), tehnika suhi pastel, dimenzije 67 x 47 cm, uokvirena 85 x 65 cm. Molimo javiti se na telefon 024/ 550-163.

Prodajem kuću u centru Subotice (Zagrebačka ulica) – 2,5 sobna (76 m²), komforna, visoki plafon (3,6 m), parketi, veliki podrum, malo dvorište. Odmah u seljiva! Kontakt: 062 368 040

Dajem u zakup lijep poslovni prostor u centru grada (35 četvornih metara) sastavljen iz dvije prostorije plus sanitarni čvor. Tel: 064 22 96 773

Prodajem traktor Belarus tip MTZ 952, ravan most, proizведен 2005. godine, radio 330 sati. Informirati se na tel: 025/ 428-291 od 20-23 sati.

Izdajem apartmane na otoku Čiovu, kraj Trogira. Tel: 063 71 61 760

Prodajem staru kuću za rušenje, MZ »Novo selo«. Plac 340 m². Tel. 532-505.

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2, telefon (danonoćno): (024) 55-44-33
- Horgoš, Borisa Kidriča 7, telefon (danonoćno): (024) 792-202

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.yu
e-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

**PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE
"URNA"
A.D.-d.o.o.**

Trg žrtava fašizma br. 1

**PREDUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME
PREVOZ I CEREMONIJAL
SAHRANE**

Tel.: 024/558-011**Cvećara:****Tel.: 024/557-130****Preplatite se!****TUZEMSTVO**

- 6 mjeseci – 800 dinara
- 1 godina – 1.500 dinara

Dostavite nam kopiju uplamicu i popunite adresu na koju želite da Vam stže "Hrvatska riječ" svakog tjedna.

Hrvatska riječ

Ime i prezime:

Ulica i broj:

Mjesto i zemlja:

Telefon i e-mail:

Ovu naročištenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU "Hrvatska riječ", Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa 355-1023208-69

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Štovani čitatelji našeg i vašeg tjednika,

I dalje nastavljamo s objavljivanjem rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je pri-loženi kupon koji ćemo objavljivati u svakom broju »Hrvatske riječi«.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

HRVATSKARIJEĆ

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavještava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koje se dobije na autobuskoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332 din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

Zlatna medalja
za kvalitetu 2005.

Pravi izbor

www.tippnet.co.yu Tel.: 555-765 E-mail: support@tippnet.co.yu

STARÍ SLANKAMEN, KATOLÍČKO GROBLJE NA GRADINI

